

La situació a Barcelona Retalls madrilenys Els combats del Marroc

UNA PROTESTA DE LA FEDERACIÓ PATRONAL DE CATALUNYA

La Federació Patronal de Catalunya ha dirigit als senyors president del Consell de Ministres i ministre de la Governació el següent telegrama:

«Federació Patronal de Catalunya profundament adolorida davant l'atemptat ha estat víctima nostre company senyor Planell lamenta representar tan vandàlics fets i consigna la seva enèrgica protesta davant fracàs esperances posades en possibilitats que s'havien acusat aquests últims temps respecte terminació vergonyós terrorisme demostrant manca assistència poder públic a bones disposicions autònoms governen avui ciutat. — El president, Molins».

EN LLIBERTAT

Ha estat posat en llibertat Andreu Pelàez, que havia estat detingut per sospites que estigués complicat en l'assalt del tren del Poble Nou, començant l'any passat.

DE L'ATACAMENT

AL GARATGE FORD

De Manresa han arribat, conduïts per la guàrdia civil, Dídac Pérez i Angel Latorre, els quals queden a la disposició del jutge de la Universitat per l'atacament al garatge Ford.

MILITAR MORT

Ha mort a Sant Sadurn de Noya, d'on era fill, el tinent coronel d'Estat Major don Joan Sagues, qui havia pres mal en un accident de motocicleta, fracturant-se una clavícula. El senyor Sagues era molt apreciat en l'exèrcit, especialment en la guarnició de Barcelona, on havia passat molts anys.

En temps anormals havia estat encarregat de la censura periodística i, en la qualitat de català, censurava LA VEU. Home il·lustrat i culte, mai no havia extremat l'ús de les seves facultats de censor respecte del nostre diari.

Rebi l'aflicta família l'expressió del nostre sentiment. (A. C. S.)

LA VENDA DE COCAINA

La policia ha detingut, al seu domicili del carrer de Lluís Antúnez, el subdit anglès Otto Steclair, acusat de dedicar-se a la venda de cocaïna. Els agents, en un registre que van fer a la indicada casa, van trobar una quantitat de paquets d'aquella droga, la qual representa bastants milers de pessetes.

Ha estat posat a disposició del jutge.

DE L'ATEMPTAT

CONTRA EL SENYOR PLANELL

Ha estat posat a disposició del jutge Domènec Ventura, el qual va ésser agafat l'altra nit en el moment de l'atemptat contra el fabricant de vidre senyor Planell.

El Ventura, de moment va dir que no tenia res que veure amb el crim, però com que la guàrdia civil que el va agafar li havia trobat una pistola acabada de disparar, va manifestar més tard que s'havia trobat per casualitat al lloc del fet i havia disparat un tret contra un dels que agredien el senyor Planell.

La policia, fent indagacions en aquest afer creu saber que es tracta d'una decisió adoptada per sindicalistes d'importància i que va ésser planejat l'atemptat en una reunió celebrada en una important població industrial de la costa de llevant.

Potser degut a aquestes investigacions han estat detinguts aquest matí els coneguts sindicalistes Joan Peyró i Pere Valero, els quals han estat conduïts separatament a la Inspecció general i posats incommunicats.

Han estat igualment detinguts Francesc Sabater Soler, Plàcid Turibe i Jaume Martorell, tots ells del Sindicat Unic.

UNA PENA

Elevada a plenari la causa instruída pel comandant d'infanteria En Cristófol Fernández Valdes, jutge permanent d'aquesta Capitania general, contra el paísà Rafael Sánchez Rex, que fou detingut per un caporal de la guàrdia civil en tirar una bomba després d'haver esdevingut l'atemptat de què fou víctima En Joaquim Albifana, el fiscal del cos jurídic-militar, en les seves conclusions provisionals, demana per al processat, segons notícies, la pena de reclusió perpètua.

D'ALTA

Ha estat donat d'alta el lletrat En Josep M. Seseras, víctima d'una agressió trobant-se al carrer de Ponent.

El senyor Seseras ha marxat a passar una temporada al camp.

EL SINDICAT UNIC

Ha estat ajornada fins als dies 9 i 10 de setembre, l'assemblea sindicalista per a tractar de la reorganització i assenyalar el lloc definitiu de la residència del Comitè de la Confederació Regional del Treball.

LA INSPECCIÓ ALS TRIBUNALS

Es troba millorat de l'afecció bronquial que sotreïx el magistrat del Suprem i inspector de Tribunals, En Marian Avellón, el qual ha assistit avui al seu despatx.

S'assegura que d'aquí a alguns dies es donaran per acabades les tasques de la dita inspecció.

SUPRESSIO

Ultra haver-se suspès des d'ahir passada el servei extraordinari que prestaven els sometents d'aquesta capital, un d'aquests dies es disposarà que es retirin les patrulles dels cossos d'aquesta guarnició que recorren els carrers cèntrics des de les vuit del matí a les vuit del vespre.

ALLIBERAT

El jutge de la Barceloneta, ha deixat sense efecte la detenció d'Andreu Pelàez Herrero, al qual s'acusava d'haver pres part en l'assalt i robaria del tren a l'estació del Poble Nou.

S'ha comprovat que no intervingué en l'afet.

El seu sumari és integrat amb treballs valuosos de prestigioses firmes; tals les de Mossen Abdon Saragossa, Josep M. Rendé, Angel Guimerà, Josep Casanovas, Josep Cabessa, Mossen Blai Sans, Josep M. Boquer, R. Dalmau i Rull, Pau Font de Rubinat, Josep Miquel, Ricard Carulla, Jordi Valls, E. Moliné i Brasés, A. Rovira i Virgili, Narcís Oller, Martí Esteve, Joan Farré, Ventura Gassol, Josep M. Roca, J. Guiter, Joan Clivé i Alsó, Francesc Matheu, Ll. Bertran i Pijoan, Josep Masalles, J. Ruiz Porta i altres editorials.

Porta, també, uns gravats interessants i uns entrefilets dels nostres grans pensadors.

Es un número que fa honor a la premsa catalana

L'ABSURD SISTEMA DE LES POSICIONS

Diu «La Opinión»:

«Hace cuarenta y nueve meses, dos posiciones españolas en Marruecos, Igueriben y Annual, se encontraban aisladas del resto de las fuerzas y sitiadas por los moros. Un convoy se dirigió a auxiliar estas posiciones. En el combate, se produjo la catástrofe espantosa que hizo que se derrumbara la Comandancia militar de Melilla, y por la que hoy la opinión pública en masa exige unas responsabilidades inexorables.

Hoy, a los cuarenta y nueve meses de aquellos hechos, dos posiciones españolas en Marruecos, Tifarut y Afrau, se encuentran aisladas del resto de las fuerzas y sitiadas por los moros. Hoy mismo se prepara un convoy que se dirija a auxiliar estas posiciones. Y hasta aquí los hechos de hoy. Todo idéntico a los hechos de ayer, hasta este momento. Los resultados de la operación que se proyecta para este mismo día, el futuro inmediato, el porvenir que estamos tocando con las manos, nos lo dirá. Una nueva catástrofe? Una nueva página de sangre, de dolor y de vergüenza para nuestra patria? No lo sabemos. No no atrevemos a presentirlo siquiera. El principio, verdaderamente, es para temblar ante el porvenir».

Diu «El Liberal»:

«Esta es la tristísima consecuencia de sostener el absurdo sistema de sembrar el territorio de posiciones para hacerse la ilusión de que está pacificado. Les setenta mil hombres que hay en Melilla (tres veces más que los que había en julio de 1921, antes del desastre), están encerrados e inmovilizados en ratoneras. A medida que avanzaban, las columnas iban dejando guarniciones en todos los picachos del camino. Ciento aquí, allí, docientos, cincuenta en este bloque y veinticinco en aquel garitón, los generales i los coroneles acababan quedándose sin gente para la maniobra. Por eso Martínez Anido pedía veinte mil hombres más si había de avanzar sobre Alhucemas, y por eso puede acontecer el bochornoso absurdo de que esté sitiada una posición hace cinco o seis días sin que se pueda ir en su socorro hasta Dios sabe cuándo».

UN MODEL D'ORATORIA IMPROVISADA

Diu «La Correspondencia de España»:

Saludo improvisado por el general segundo jefe de la Comandancia general de Ceuta, Sr. Queipo de Llano, el día 5 de agosto de 1923, en el Ayuntamiento y en ocasión de la recepción de los académicos y arqueólogos portugueses:

Señores: Voy a hablar; me dicen que quieren que hable. De estos señores portugueses que tenemos la honra de recibir, nada voy a decir. Aquí, señores, hacen falta... (Y dirigiéndose a un coronel que se hallaba próximo al orador, agrega, interrogante:) ¿No es verdad, coronel, que hay que tener...? Aquí no hay militares ni paisanos; aquí somos todos españoles. Ceuta tiene la honra de recibir a estos señores. Ceuta debe todo su engrandecimiento y todo lo que es al elemento militar, y aquí debemos seguir las sabias instrucciones de nuestros sabios gobernantes que tan buenas orientaciones nos han sabido dar siempre, y sobre todo con la sabia inspiración de ese gran hombre mi querido amigo Alba, que desde que éramos así (señalando al suelo, altura de medio metro), nos tratamos. Ya véis si lo conoceré yo bien. (De pronto, fijándose en un canónigo allí presente, exclama:) Padre, perdoneme usted, que antes no le había visto cuando eso de los... pero, en fin, si insistiendo en que hace falta (dirigiéndose de nuevo al sacerdote) eso que digo antes, padre. ¡Viva España y viva Portugal! (Una ensordecedora ovación y ruido de voces y aplausos sirvieron de tupido

Heu's aquí les línies on han estat renyits els combats dels dies 17, 18 i 22 d'agost, amb les posicions d'Afrau, Tifarut, Tharga, Isununar i Dar Quebdani el sortint de Tizzi Azza i les línies que ocupen les tropes espanyoles a Beni Said, davant de Tensaman i Beni Ulixec.

Els combats d'ara han estat una reproducció exacta dels de Tizzi Azza del 28 de maig al 5 de juny. Aleshores els moros voltaren la posició de Tizzi Azza. Sortiren tropes espanyoles de Tafsirit i hagueren de lluitar vivament amb els moros que el 28 i el 31 de maig aconseguiren deturar la marxa dels combats. Calgué preparar una operació de gran amplitud i renyir la sagnant batalla del 5 de juny per a poder entrar el comboi a Tizzi Azza. En les operacions i combats del 28 de maig al 5 de juny les tropes espanyoles tingueren, segons les dades oficials, unes mil baixes.

Ara ha passat exactament el mateix i això demostra el fracàs absolut de la política del Govern al Marroc, que dirigeix, com sap tothom, el senyor Alba.

Els moros hostilitzaren i voltaren ara la posició de Tifarut, com pel maig hostilitzaren i voltaren la de Tizzi Azza. Sortiren les tropes espanyoles de Dar Quebdani i els moros aconseguiren en els combats del 17 i el 18 deturar la marxa dels combats. Ha calgut també preparar una operació de gran amplitud i renyir la sagnant batalla del 22 per a fer entrar el comboi a Tifarut. Aquestes operacions i aquests combats han costat a l'exèrcit espanyol, segons

les dades oficials, unes altres mil baixes.

El fracàs de la política del Govern de concentració liberal al Marroc ha estat tan gran que avui considera com una victòria enorme i un dia de glòria «nacional» el fet que per a dur un comboi a la posició de Tifarut hagi calgut renyir una batalla en la qual, segons el comunicat oficial, les tropes espanyoles han tingut a prop de quatre centes baixes, i encara sembla que l'operació tindrà una segona part.

Venen a palesar encara més el fracàs de la política del Govern al Marroc i a agreujar la situació de la zona espanyola del protectorat, els fets esdevinguts a la comandància de Ceuta, coincidents amb els durs combats de la comandància de Melilla. A les posicions d'Uad Lau fou renyit el dia 19 un combat sagnant, en el qual les tropes espanyoles tingueren unes dues centes baixes. I ara mateix arriben de Tetuan notícies molt greus que endebades l'Alt Comissari, en un comunicat d'un còmic verament trágic, intenta atenuar amb les explicacions fantàstiques d'un optimisme oficial.

El tiroteig de Tetuan, al cor matel de la capital de la zona espanyola del Protectorat, és, en aquestes circumstàncies, massa significatiu i massa depriment per a justificar cap optimisme.

El Govern ni sap el que vol ni sap on va. No és, doncs, estrany que passi al Marroc el que passa. L'únic estrany fora que «governant» com «governen» de Madrid estant la «política» espanyola al Marroc, resulti una cosa reeixida.

velo a tan espontáneo e improvisado saludo de Queipo a los sabios portugueses.)

N de la R. — Con los puntos suspensivos ocultamos por respeto a nuestros lectores un popular sustantivo».

LES COMPLICACIONS INTERNACIONALS DEL PROBLEMA MARROQUIN

Diu «La Correspondencia Militar»:

«Desde los sucesos de 1921 se viene hablando de lo mismo; comprendemos cuán delicado es cuanto afecta al orden diplomático y nuestras relaciones internacionales; pero las cosas van llegando a tal extremo que no es posible por más tiempo que a estas denuncias haga el Gobierno oídos de mercader.

Se impone que el ministro de Estado mande con urgencia abrir una información para comprobar la exactitud de estas afirmaciones, y, comprobadas, haga las debidas y enérgicas reclamaciones, y vayamos a una política internacional clara y firme,

que ponga fin a este estado de cosas. Porque por este camino va a repetirse lo que en 1898 nos pasó con nuestras guerras coloniales y los Estados Unidos, que después de la intervención solapada vendría la pública, y en mi conciencia de español ni puedo ni debo callarlo, si ocurriese tal y nos cogiese aislados internacionalmente, perderíamos no sólo el Protectorado, sino nuestras plazas de soberanía y con ellas aquellos puntos de la costa del territorio nacional que precisan como enlace estratégico nuestras plazas de soberanía.

Es el mismo caso que el del 98; así como ahora se está iniciando, se inició aquél; los cabecillas e insurrectos cubanos recibieron el auxilio oculto de los Estados Unidos, que mantuvo la rebelión hasta que por un pretexto vino la intervención en franco «casus belli».

Seguimos el mismo derrotero, y estamos aún a tiempo de no llegar al mismo epilogo, y es necesario evitarlo, los Poderes públicos tienen el deber de evitarlo y es la hora de ello».

Polítiques

VISITA A EN DELCLOS

El Consell Directiu del Centre Popular Català de Sant Andreu visitarà diumenge vinent, a les vuit del matí, el senyor Delclos, que es troba empresonat per assumptes polítics.

EL FRANCOLI

Hem vist i hem llegit amb fruïció el número extraordinari del notable periòdic que els nostres amics d'Espluga de Francolí publiquen. És un número digne de figurar en una antologia i representa un esforç meritiós.

Totes les misses que se celebraran a les esglésies parroquials de Santa Maria del Mar i Sant Francesc de Paula i a l'altar de la Medalla Miraculosa de l'església de la Casa Provincial de Caritat, demà, dissabte, dia 25 de l'actual, seran aplicades en sufragi de l'ànima de

Don Manuel Dalmau Oliveres

que morí el dia 11 de l'actual, a Vernet-les-Bains (França)

(A. O. S.)

Els seus desconsolats vídua i família tota, i el Consell d'Administració dels **ESTABLIMENTS DALMAU OLIVERES, S. A.**, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de dites misses

No hi haurà ofertori

No es convida particularment

El Doctor

N'AUGUST PI I GIBERT

METGE

morí el dia 20 del corrent

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica

(A. O. S.)

Els seus afligits vídua, fills, fill polític, germans, germans polítics, cosins, nebots, parents tots i les societats «Sociedad Mecanoterapia», «Sociedad Anónima Sanatorio del Tibidabo», «Vidriera Badalonesa S. A.» i «Lacta S. A.», en recordar tan sensible pèrdua als amics i coneguts, els preguen que li dediquin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a l'ofici i misses que tindran lloc demà, dissabte, dia 25 del corrent, a les deu del matí, a l'església de la Casa Provincial de Caritat, pel qual favor els quedaran molt agraïts

LES MISSES DESPRES DE L'OFICI I DE SEGUIDA LA DEL PERDO
PER RESPECTE A LA SANTEDAT DEL TEMPLE EL DOL ES DONA PER DESPEDIT
NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Totes les misses que se celebraran aquest dia a les parròquies d'Anglès, Sant Vicenç de Castellet, Sant Adrià del Besòs i a l'església de Nostra Dona del Carme de Caldes, seran en sufragi de l'ànima del difunt
L'Excm. i Revdm. Senyor Nunci de Sa Santedat i els Excm. i Il·lms. Senyors Bisbes de Barcelona, Madrid, Vich, Girona i Sen d'Urgell, han concedit indulgències en la forma acostumada

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números... 4530 A.
4531 A.
4532 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 13

BIBLIOTECA
LITERARIA

El Llibre de la Jungla

RUDYARD KIPLING

Traducció de
Marian Manent

Preu 2'50 ptes.

Nonell Germans

CANVI - VALORS - CUPONS

Rambla del Centre, 18

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERMA - MATARÓ
qualitat superior

EL SIGLO

DURANT EL MES D'AGOST GRANS DESCOMPTES DE FI DE TEMPORADA

En cartells fixats en les respectives seccions s'anuncia la quantia del descompte que correspon a llurs articles.

DEL 16 AL 30 D'AGOST

IMPORTANTES DESCOMPTES

SOBRE LES PECES CONFECCIONADES EN EXISTENCIA

75 per 100 en models de vestits per a senyora i capells per a senyora i nena.
75 per 100 en models de vestits per a nena.
60 per 100 en models de bruses, faldilles, refajos, abrics de senyora i formes per a capells.
30 per 100 en plastrons i corbates per a senyora i capells per a nens.
30 per 100 en davantals per a nena.

TROSSOS

50 per 100 en trossos de llana i seda.
30 per 100 en trossos de cotó.

Espardenyes «Nacional» pis de goma

per a	Senyor	Senyora	Noi
el parell a ptes.	4'95	4'50	3'90

Secció de Sabateria
per a Senyora
(Pis primer)

SALDO

en calçat de lona;
el parell des de
pessetes

2'75

Vida religiosa

Avui: Sant Bartomeu, apòstol. i Santa Aurea, verge. — Demà: Sants Lluís, rei de França; Genís, màrtir, i Santa Patricia.

Quaranta hores: Avui, al temple expiatori de la Sagrada Família (Eixample). Hores d'exposició: De dos quarts de set del matí a dos quarts de vuit de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Sant Bartomeu, color vermell. — La de demà: Del dia, color blanc.

Cor de Maria: Avui, Nostra Dona del Remei, a Sant Jaume. — Demà, Nostra Dona de Betlem, a la seva església.

Vetllies en sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Nostra Dona de la Mercè, a la seva capella, Esco-

rial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de la Nativitat del Senyor, a la mateixa capella.

Sardanes

Avui, divendres, 24 d'agost.
Igualada. — Casal Nacionalista. Matí, tarda i nit. Cobla, La Principal Barcelonina.
Paral·lel, 125. Centre Nacionalista. Grup Sardanic Nou Escal. Cobla, Barcelona.

Aplic de 11 Sardanes
A les alzinies de la Torre del Baró, organitzat pel Foment Sardanic Andreu, dia 2 de setembre, a la tarda.
A la nit, ballada de sardanes a la plaça de les Palmeres de Sant Andreu. Cobla: Iluro, de Mataró, i Antiga Pep de Figueras.

Demà, dissabte, a les deu de la nit, amb motiu d'ésser el sant del Director de l'Orfeó Català, mestre Lluís Millet, tindrà lloc al Palau de la Música Catalana una ballada extraordinària de sardanes a càrrec de la notable cobla Iluro, de Mataró, que executarà les més celebrades del seu notable repertori.

Ronda Universitat 20,

Les selectes xocolates elaborades pels Monjos de Montserrat

es ven l'antiga Fàbrica de Pastes de Sopa de JOSEP BIGORRE, carrer de la Boqueria, 40, i la seva Sucursal, Plaça de la Llibertat, 4 (Gràcia).

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

A Bilbao s'ha intentat declarar la vaga general: La guàrdia civil és agredida i en les col·lisions resulten dos morts i nombrosos ferits. — El senyor Villanueva diu que el govern «estudiarà» les causes de la baixa de la pesseta. — Tiroteig i alarma a Tetuan, que causa un nombre de baixes encara desconegut.

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 23, 2 tarda.
El cap del Govern ha passat el matí al seu despatx oficial, on ha rebut, entre altres visites, les dels generals Burguete, Marzo i Toral; el primer i l'últim per a saludar-lo, i el general Marzo per a canviar impressions sobre el seu nomenament de comandant general de Melilla, i acomiadar-se, ja que té el propòsit de sortir aquesta nit, amb l'express d'Andalusia, per a prendre possessió immediatament de l'alt càrrec militar que se li ha conferit.

A les dotze ha rebut el cap del Govern els periodistes.

—Avui si que no tenim encara cap notícia — ha començat dient — i no és estrany, perquè els periodistes han publicat ja tots els informes que hi havia del Marroc.

Després de les notícies satisfactòries que els hem facilitat sobre la brillant jornada d'ahir, estem esperant detalls de tot l'ocorregut, i durant el dia d'avui no fem altra cosa que dedicar-nos a completar els informes d'ahir.

Pel demés, l'Alt Comissari no revela cap novetat, i això és satisfactori també, perquè revela om ha estat tot el càstig produït entre els cabinyers.

No se encara, puix no ho tinc decidit, si demà, divendres, reuniré els ministres que es troben a Madrid, per a canviar impressions sobre els assumptes del dia, especialment sobre el resultat de les operacions d'ahir, dimecres.

De no reunir-los, conferenciaré amb els separadament.

També, de segur, com feren en dies anteriors, els ministres desfilen pel meu despatx avui per a conèixer notícies d'Àfrica, encara que, com he dit abans, el dia es dedicarà a completar la informació que tenim.

El president ha parlat després de la vaga de Bilbao dient que havia fracassat l'intent de fer general la vaga.

Circulen els tramvies, els mercats estan proveïts, i solament, als afres, fou agredida la guàrdia civil per un grup, veient-se precisada la força a fer foc, resultant dos vagues ferits.

COMUNICAT DE MARINA

Al ministeri de Marina han facilitat un radiograma del comandant de l'esquadra, posat a Melilla, el qual diu:

«Acabo de fondejar. El cuirassat «España» queda a Afrau, protegint avui i el «Regente» es dirigeix a Centa.

Durant el dia d'ahir cooperarem operació militar, sitiant-se l'Espanya i el «Regente» davant d'Afrau i bombardejant l'Alfonso XIII la costa de Sidi Dris a Cabo Oullates i la platja i vall d'Alhucemas, essent hostilitat per les bateries que té emplaçades l'enemic. Sense novetat.

Es consumiren en l'Alfonso XIII 132 granades de 101; a l'Espanya 143 de 101.

COMUNICAT OFICIAL DE MELILLA

L'Alt Comissari ha cursat avui, a dos quarts d'una, el següent comunicat:

«Alt Comissari a ministre de la Guerra:

A aquesta hora em comunica el comandant general interí que no hi ha cap novetat a tot el front del combat d'ahir.

El dit comandant general, amb la meua aprovació i previ dictamen del Gabinet Militar, ha ordenat que es retirin les columnes a llurs bases, quedant guarnides i reforçades les posicions anteriorment ocupades i els llocs d'enllaç de les dites posicions, constituint una línia forta que pot servir de base per a ulteriors determinacions.

Es porten recollits més de 250 cadàvers moros, i he ordenat a la comissió d'higiene que es traslladi al

lloc del combat i que sobre el terreny prengui les mesures oportunes de sanejament per a evitar infeccions.

L'enemic, molt debilitat, es manté bastant reduït, però la seva actuació és d'espectativa.»

TELEGRAMA

DEL MINISTRE D'ESTAT

El general Aizpuru ha rebut el següent telegrama del senyor Albe:

«Ministre d'Estat a ministre de la Guerra. — Sant Sebastià, 23 d'agost, a les 22. — Amb viva satisfacció he rebut totes les seves notícies i les de l'Alt Comissari, que m'he aplegat a comunicar a S. M. la Reina Cristina, qui personalment m'encarrega transmeti a V. E. i al Govern l'enhorabona, així com la felicitació més xaradorosa a l'exèrcit d'Àfrica. Per part meua no cal dir amb quina fervent efusió m'associo al telegrama que segons em diu V. E. ha cursat en nom del Govern a aquelles esforçades tropes i als seus valents generals, caps i oficials. El saluda amb tot afecte.»

ELS SERVEIS SANITARIS

Al ministeri de la Guerra s'ha facilitat als periodistes la següent nota oficial:

«Deuen ésser infundades les referències que alguns periodistes donen sobre deficiències en els serveis sanitaris, puix apart que altres periodistes, pel contrari, els elogiaven, la quantitat de personal i elements acumulats al teatre d'operacions i la suficiència tècnica d'aquell garantitzen que l'assistència i evacuació de ferits es realitzen normalment.

Com a xifres demostratives de tot el que s'exposa basta indicar que sols el Terc i dos grups de regulars tenen assignats 14 metges i altres cossos i hospitals més de 150, a més de sis equips quirúrgics.

El servei d'evacuació l'han prestat 30 camions-automòbils, amb cabuda per a 150 ferits acompanyats, i 14 cotxes Lomax, capaçs per 102, ultra les «arxolas» que funcionen en primera línia, i 158 lliteres, descomptades les que tenen de dotació tots els cossos.»

INCENDI

Sant Sebastià. — A la Duana d'Irun s'ha declarat un formidable incendi. En poc temps les flames voltaven tot l'edifici.

S'ignoren detalls.

NOTÍCIES DE MELILLA

Melilla. — S'ignoren fins ara les incidències de l'operació, puix la majoria de les tropes han pernocat fora dels campaments i ningú ha vingut a la plaça.

Tots convenen que l'enemic va fer gran resistència des de les cases fortificades i trinxeres i coves perfectament dissimulades.

Això obligà les tropes de topament a assaltar les posicions enemigues, arribant cos a cos, la qual lluita fou de les més cruentes.

Una de les columnes més durament castigades fou la del coronel Vera, singularment a l'hora del repliegament.

Es desconeix exactament el nombre de baixes.

El senyor Silveira ha manifestat que les tropes descansaran probablement fins divendres, en què es completará l'operació.

S'elogia sense reserves la intervenció de les harkas amigues comandades pels calids Abd-el-Kader i Amarsen.

Aquest últim, amb els seus contingents, avançà per la costa cobrint el flanc esquerre de la columna Pardo. Els canoners «Bonifaz» i «Laya», el cuirassat «España» i els guardacostes «Larache» i «Lucas», fondejats davant d'Afrau, canonejaren intensament els grups que s'amagaven als barrancs.

Durant l'operació el cuirassat «España» canoneja incessantment la cabila de Benturriaguel.

Es sap que ahir foren desmuntats dos canons enemics.

Sobre el lloc on acampen les tropes d'operacions han volat al vespre diversos aparells.

L'Alt Comissari ha manifestat als periodistes que segons confidències indígenes tingueren els rebels, pel bombardeig de l'esquadra a Benturriaguel, 300 morts, havent quedat destruits quasi totes les cases, per la qual cosa els estendants s'han internat a la muntanya.

En vista de l'èxit — ha dit el senyor Silveira — he ordenat que s'intensifiquin els bombardeigs de l'esquadra, de l'aviació i de la plaça d'Alhucemas sobre Benturriaguel i al tres pobles de la costa.

LA VAGA DE BILBAO

Madrid, 23, 2 tarda.

El ministre de la Governació en rebre aquesta tarda els periodistes els ha donat compte de l'intent de vaga general a Bilbao, dient:

«A Bilbao s'ha intentat declarar aquest matí la vaga general, segons s'adoptaren les mesures convenientes amb l'objecte d'assegurar la llibertat del treball.

A mitja dia era insignificant el nombre d'obrers que continuava en vaga. Tots els abastiments de la ciutat s'han fet amb normalitat completa i malgrat haver-se intentat que paresin els tramvies aquests funcionen sense interrupció.

Es treballa també normalment a les fàbriques. Els establiments estan oberts, i encara que s'han tancat a les dotze, ha estat per la festivitat del dia a Bilbao, sense que signifiqui solidaritat amb els minaires.

S'han practicat algunes detencions, perquè en determinats llocs s'han exercit coaccions.

Als afres altres grups han fet front a la guàrdia civil, la qual s'ha vist obligada a fer ús de les armes, havent resultat un ferit.

S'ha restablert aquesta tarda la normalitat, i no queden en vaga sinó alguns, molt pocs, grups de nois. S'han rebut notícies de Bilbao donant compte d'haver esdevingut avui nombrosos incidents.

Se sap que, ultra la col·lisió en la qual resultaren dos ferits, comunicada pel ministre de la Governació, hi ha hagut altres diverses col·lisions.

En una han resultat dos morts.

LA COTITZACIO DE LA PESSETA

Al ministeri de Finances han facilitat la següent nota:

«Avui tinc de manifestar quelcom que és d'interès nacional, com tot el que es refereix a la cotització de la nostra pesseta.

Es avui una de les nostres preocupacions fortes i vives del Govern la baixa de la pesseta en la seva relació amb les monedes sones, la lliura i el dòlar, estudiant els mitjans més adequats per a contenir la descompte que avui sofren, mitjans que per molts no es consideren eficaços ni estan exempts d'altres inconvenients mentre no s'esborrin i facin desaparèixer els orígens i fonts d'on el mal procedeix.

Som, en efecte, l'única potència, que fou neutral en la guerra i que avui té la moneda depreciada, però també som l'única que en lloc de reorganitzar i econometzar les despeses, hem tingut la desgràcia de continuar-les i augmentar-les, anormement i impremeditadament.

Fenòmens econòmics com aquest no es produeixen en els països sense causa que els crei, sense la deguda reflexió.

Mentre una nació no aconsegueix anivellar els seus pressupostos, acabar ses guerres, normalitzar se pro-

ducció i son comerç exterior, en una paraula, sanear sa vida econòmica i financera, posant fi a les seves apel·lacions al crèdit, és impossible que tingui una moneda sana, perquè és el baròmetre inflexible i despiadat que acusa sempre tota anormalitat en l'economia nacional i les seves finances.

Sabut és el ferm, resolt i decidit propòsit del Govern d'acabar i posar fi a aquest origen de la baixa de la moneda, tornant al nostre crèdit aquelles condicions que el seu normal desenvolupament exigeix.

Per si en aquest descens en la cotització influís, encara que fos accidentalment, algun altre motiu diferent dels indicats, aleat per l'agiotament o el llogre i en tot cas per a evitar que s'agreugi el mal, el Govern — repetixo — realitza en aquests moments totes les gestions que estan al seu abast per a evitar-les, no perdonant mitja perquè aquest mal no perduri.»

ALTRE COMUNICAT OFICIAL

Madrid, 23, 5'15 tarda.

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent comunicat oficial:

«Dues columnes que prengueren part en l'operació d'ahir quedaren als objectius assolits.

No han estat hostilitzades durant la nit pel dur càstig imposat a l'enemic, que abandonà els atrinxeraments.

Les dites columnes s'han replagat avui a llurs bases, sense novetat.

S'han distingit en l'assalt en rompre el sili de la posició de Tafarauin els regulars d'Alhucemas i de Melilla.

Aquests apolaren aquells, saltant les trinxeres. El batalló expedicionari de Guipúzcoa, s'ha distingit especialment.

Fou ferit el tinent observador senyor García Vila en l'aparell que pilotava el tinent Salgado. Aquell fou operat i és a la infermeria de Dar Quebdani.

Un altre telegrama de l'Alt Comissari posat a dos quarts de dues de la tarda diu:

«Acabo de rebre un telegrama de salutació del general Marzo, concebut en als termes d'adhesió, de cooperar amb mi en aquesta obra.

EL PROBABLE AVANÇAMENT

Aquest matí al ministeri de la Guerra, una persona que sol estar ben informada dels assumptes militars, ha mantingut amb els periodistes el següent diàleg:

«Creu vostè que les nostres tropes s'aprofitaran de l'èxit d'ahir, millorant llurs actuals posicions?»

«Sí senyor; l'avançament és indiscutible, no sols perquè és una cosa de sentit comú, sinó perquè així ho dona o entendre l'haver pernocat al camp dues de les columnes que prengueren part en el combat a Tafarauin. Demés, encara que pel nombre de les baixes recollides als moros, sembla que el càstig infligit ahir ha estat digne de la conducta dels nostres adversaris, seria una llàstima no completar-lo, apoderant-nos dels nombrosos dipòsits que en les immensitats de Tizi Azza hi ha, en els quals tenen els moros amagatzemada la major part de l'última collita.

«Fins on creu vostè que arribará l'avançament de demà?»

«Almenys fins a Sidi Dris, Tatilit i Annual, o sia les posicions més avançades que aconseguirem quan el desastre.

«Annual també?»

«Es clar. Si ja són les nostres tropes a quatre quilòmetres d'aquesta posició i a menys distància de Iguerriben...»

«I vostè creu que en les actuals circumstàncies s'ha d'avançar?»

«Sí, senyor; per moltes i diverses raons, entre elles, la més sentinental, si no la més important, la de poder donar nostra cristiana sepultura a les víctimes dels cruells de 1923.

INCORPORACIONS

Madrid, 23, 6'15 tarda.

Preguntat el ministre de la Guerra si era cert que l'havien visitat el general Cavalcanti, ha respost el general Aizpuru afirmativament, afegint que la visita no tenia importància: el referit general estava amb permís i en tenir coneixement de les operacions a l'Àfrica, s'havia incorporat immediatament a la seva residència oficial, cosa que també havia realitzat l'infant don Carles, traslladant-se a Sevilla.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — La notícia de l'alliberament de Tiferauin es difongué ràpidament per la plaça, produint gran joia entre els habitants.

La població en massa es tirà al carrer, on es veien nombrosos grups comentant el faust succés.

En els edificis públics s'hiessà la bandera espanyola, i les bandes de música d'alguns regiments sortiren de les casernes, recorrent les principals vies, executant passos dobles.

Es fan grans elogis de l'excel·lent organització donada a l'evacuació de ferits. Aquests eren transportats en camions per la pista de Camassui a Tiferauin, traslladant-los des d'allí en un tran hospital a la plaça.

Els ferits greus quedaren a Dar Quebdani.

Aconseguint l'objectiu per les columnes i alliberada la posició de Tiferauin, que fou l'origen de l'operació, la columna Vera quedà vivaquejant entre Tizi Azza i Tafersit.

La columna del coronel Morales es replagà a Dar Quebdani, i les forces dels coronels Salgado, Pardo i Seoane han pernocat sobre el terreny en previsió de que la harka pogués reaccionar i intentar un nou atac.

En la posició de Tiferauin durant l'assalt hi hagué 16 baixes.

Els aviadors ferits en aterrar a l'aerodrom són el capità d'intendència don Antoni Camacho i el d'infanteria don Lluís Romero.

Les lesions són lleus.

Els tripulants francesos de la gasolinera detinguda han declarat que fa vint dies sortiren d'Oran per a pescar, i en donar-se compte de la distància que els separava d'aquell port decidiren venir a Melilla. Es diu que demà seran tramesos a Oran.

REFERÈNCIES OFICIALS DE L'OPERACIO

Madrid, 23, 9'15 nit

Al ministeri de la Guerra han facilitat el següent despatx oficial:

«En donar compte a V. E. del resultat i desenvolupament de l'operació combinada que han realitzat les columnes d'aquest territori, en el dia d'avui, posant de viva emoció indico a V. E. l'elevat esperit d'aquestes tropes i l'entusiasme en veure aconseguits els objectius proposats, que els han fet mereixedors de les felicitacions de S. M., Govern i Alt Comissari.

Com que seria molt difícil donar-li un relat circumstancial i detallat del desenvolupament de l'operació, donat l'avençat de l'hora, les 10'40 de la nit, i que m'hagué de dedicar a continuar l'evacuació de ferits i donar instruccions per a la nit i per a demà, em permeto transmetre-li els despatxos de cada una de les columnes, la situació de les quals aquesta nit és la de vivac als llocs que s'han ocupat o molt propers; tenint el pensament, i així ho he comunicat a les esmentades columnes, de que demà es dedicarà a reforçar aquestes posicions, llevat el sector d'Afrau, on, per haver-me demanat el coronel en cap d'Estat Major de la columna autorització per a ocupar demà una nova posició, valga a contestar-li que ho faci si ho creu convenient, tenint en compte que les altres columnes no estan en condicions, de moment, per a moure's demà.

Novetat. — La posició d'Alhau aquest matí ha fet foc damunt grup enemic, obligant-lo a retirar-se, i inu-

tilitzant-se una peça de la posició, quedant-ne una altra, només, per al servei.

El coronel Morales, cap de la columna de Dar Mizian, em diu que segueix: «Complimentant ordres V. E., la columna a les meves ordres va emprendre la marxa a les cinc d'aquest matí per a aconseguir l'objectiu indicat per a cooperar a l'operació de conjunt assenyalada per a avui. Aquests objectius quedaren ocupats a les sis del matí, sense que l'enemic fes acte de presència.

Forces de la mehallà, avançant-se a la marxa de la columna, es situen al planell de Danerisch, quedant aquest completament dominat.

L'artilleria de la columna s'establí de manera que pogués batre Yebel Uddia, Morebo i la barrancada que davalla de les esmentades altures, podent, des del dit emplaçament, concentrar el blanc damunt del planell.

Els indígenes que ocuparen el planell s'extingueren: tiroteig amb petits grups enemics, resultant, per la nostra part, mort... Mohammund i ferit Mohammud ben Nandit.

La resta de la força sense objectiu, efectuant-se la retirada a dos quarts de nou sense que l'enemic hostilitzés durant el moviment, acabat a dos quarts de cinc.

He de significar a V. E. el gran esperit dels generals, caps, oficials, classes i tropa d'aquesta columna.

«Columna del sector de Tafersit. — Coronel Vera. — Des de la posició de Benítez comunica el següent:

Acabat el repliegament de la columna, sobre Benítez, a les quatre de la tarda.

Baixes esdevingudes durant l'operació:

Mehallà jafifana: 4 ferits.

Terc. — Capità Pérez Jareño Fernández, mort; tinent Joan Benayas, mort greu; alferes Agustí Fornet. Tropes: un mort i sis ferits.

Regulars d'Alhucemas. — Capità Elicellas Carvo, ferit a la cama, lleu; alferes Alfred Navarro, lleu. Tropes: 2 morts i 15 ferits. Indígenes, 18 morts i 22 ferits.

Batalió d'Alava. — Tinent Francesc Somercal, mort; capità Joan de la Cruz, ferit al genoll, menys greu; tinent Rafel Sate, al braç, menys greu; alferes Damià Gabarrón, al ventre, espalla i braç, mort greu; alferes Alfons Molle, a la cuixa, greu. Tropes: 5 morts i 22 ferits.

Batalió d'Àsia. — Capità Ignasi López García, al ventre, greu. Tropes: 3 morts i 5 ferits.

Total 31 morts i 83 ferits.

La columna fa nit a Benítez. Espera ordres.

«Coronel en cap Afru. — En aquest moment, sis de la tarda, queda establert campament al desembarcador Afru, deixant ocupat Asien per la mehallà núm. 5 del primer Tabor, i a Tifarut per Abd-el-Kader i la seva harka i forces de la mehallà núm. 2.

El camí entre Afru i poblat d'Asien està cobert per dues companyies de voluntaris de Melilla. Queden les dues companyies de l'esmentat regi-

ment a la carena immediata al Morabo de Sidi Josain. Quant a les d'armetralladores, no ha estat possible emprar-les a la tarda, si bé s'ha obtingut el desembarc.

Les baixes esdevingudes a la columna són:

Ferits, tinent Carles López Hidalgo, de la mehallà núm. 6, i Manuel Sánchez Galatea, del regiment de Melilla.

De tropa: 10 morts de la harka de Beni-Said; 2 de la mehallà de Tafersit núm. 5 i de la mehallà d'Abd-el-Kader, 2 ferits, 30 de Beni-Said; 6 d'Abd-el-Kader, 21 de la mehallà de Tafersit i dos de la mehallà de Melilla. En total, 14 morts i 61 ferits.

Li prego em digui si aquí descanso demà o ocupo a primeres hores el poblat de Tifarut, en as que hagin d'avançar.

L'enemic ha desaparegut totalment.

Del general de la línia de la dreta: «De conformitat a les ordres de V. E. es posaren en moviment les forces a les vuit del matí, després d'haver vivaquejat sense movetats als voltants de les posicions d'Izunun i Targha.

Prèvia intensa preparació d'artilleria, es féu l'avançament, primer per la dreta, a càrrec de la columna Salcedo, amb l'objecte de flanquejar per aquest costat la marxa de la de Seoane.

L'enemic ben aviat començà a hostilitzar les tropes. Malgrat això continuaren els moviments d'avançament de la columna Salcedo.

En continuar l'avanç, per resistència de l'enemic i dificultats molt greus pel mal estat del camí, retrasà molt més l'avançament la columna Salcedo. Vist l'avançat del dia, per por que manqués temps per a realitzar l'objectiu, vaig decidir donar l'assalt a les posicions atinxides que l'enemic tenia i defensava amb braç a diversos llocs davant Tifarut. L'assalt fou admirable. Els regulars d'Alhucemas es llençaren en irresistible i decidit atac, prenent en dos assalts el mont abans esmentat, sense que fos obstacle, per a això, l'intens foc que sofria de l'enemic, fortament atrinxerat en terreny rocós i abrupte en extrem.

Els regulars de Melilla es despenjaren al mateix temps de la posició a un barranc profundíssim, i després, escalonant-se, pujaren a les posicions dominants sobre Tifarut i properes a aquesta.

El Tercer apoià per la dreta el moviment dels regulars de Melilla.

L'objectiu en aquest moment està realitzat.

Les forces arribaren a la posició i de la mateixa sortiren per a rebre-les els que l'ocupaven. El moment fou emocionant. Vaig fer batre la Marxa Reial, cridant Visca Espanya! Visca el Rei i Visca l'Exèrcit! que foren contestats amb entusiasme indescriptible.

El comboi entrà a Tifarut.

La retirada de part de la columna Seoane es féu sense ésser molestada. La del coronel Salcedo queda a la

posició ocupada, amb la resta de la columna Seoane.

Els regulars d'Alhucemas estan acampats als voltants de Targha.

Els batallons de València, Isabel II i Andalusia, de vivac, cobreixen la línia de comunicació amb Dar Quedani.

La harka amiga està al Morabito de Sidi-Messaud, i Tifarut ha estat reforçat per una companyia de regulars d'Alhucemas.

L'esperit de les tropes ha excedit a tota ponderació. Després de la nit de vivac, precedida d'una marxa d'aproximació, molt penosa, han resistit el cansanci d'un dia de combat constant, donant mostres de posseir les millors virtuts militars.

La direcció de les columnes m'ha notificat i faig objecte d'esment especial als coronels Salcedo i Seoane que amb tant d'encert les comandaven.

Proposa a V. E. per a la medalla del Mèrit Militar al tinent coronel Claudi Temprano per la seva lluita actuació al cap dels regulars d'Alhucemas. També faig especial esment del batalló de Guipuzcoa que constantment ha prestat ajut eficaçment a les forces de topada, havent-se fet digne de què el proposi a V. E.

Les baixes, encara que no les puc assegurar, són 22 morts i 121 ferits. Quan arribin més notícies sobre el particular, les transmetré.

Agafarem a l'enemic 65 morts, ignorant el nombre d'armament.

Aquests són els despatxos que em transmetren els caps de les columnes i del general de la línia dreta, havent de significar-li a V. E. que els ferits de la posició de Tifarut no foren evacuats per intens «paqueix» en intentar efectuar-ho, desistint de moment el general de la línia, pensant efectuar-ho demà.

Com se suposa, tot el que em proposa el general de la línia de la dreta referent a la distinció especial dels caps que esmenta, em permeto apoiar-ho prop de V. E. per considerar-ho de justícia.

Com a ampliació al despatx que comunico a V. E., el nombre de baixes evacuades fins ara, 11'25, cap al campament de Dar Quedani, on em trobo, són 202, comptant 6 morts, però en manquen algunes més, puix la nit tan fosca fa que molt a poc a poc es vagin apropiant a aquest campament.

A l'aire, quatre aparells tot el dia cooperaren a l'acció militar i la d'observació de les columnes batent Yebel Uddia i voltants grup important enemic.

No ha tornat a l'aeròdrom l'aeroplà Bristol tripulat pel tinent Saigado i observador García Vella que ha estat evacuat a aquest campament ferit i operat pel senyor Ferrer.

Baixes evacuades a Quedani:

Regulars de Melilla: alferes Floren-

ci Pereda, al cap, mort greu.

Regulars de Melilla: tinent Lascano

Fernández Benito, mort greu.

Regulars d'Alhucemas: tinent Al-

con, a la cara i al coll, greu.

Regulars de Melilla: tinent Alexan-

dre Saiz Sampedro, al genoll, molt

Fórmula patentada a Espanya

per a fer miralls. Tothom pot fabricar miralls i adobar a casa els tacats. No es necessiten aparells, experiència ni capital. Fabricueu miralls en hores perdudes i guanyareu diners. Tinc fórmules i procediments alemanys per a tota classe de preparats o indústries. Consulteu-me sobre el que disitgeu fabricar o preparar.

Demaneu Catàleg gratuït.

Antoni Formoso Permuy

Inventor

Santa Catalina, 12. — La Corunya

greu.

Regulars de núm. 5: alferes Bue,

mort.

Regular d'Alhucemas: tinent Lluís

Pereda Blanco, al braç, mort greu.

Regular d'Alhucemas: capità Valeri

Camino, al cap, mort greu.

Madrid, 23, 4'15 tarda.

Al ministeri de la Guerra han facilitat aquesta tarda el següent comunicat oficial:

«Alt Comissari a ministre de la Guerra. — Em comuniquen el secretari i el coronel d'Estat Major, segon cap del meu Gabinet Militar, que a les 9'30 del vespre d'ahir, a Tetuán, començaren a sentir-se dispar, continuats i nodrits, per la part de l'exemplar de la ciutat, causant amb això la natural alarma.

A l'acte sortiren forces de la mehallà, quedant terminat l'incident als deu minuts, però havent-se produït baixes que en aquest moment no em concreten, encara que he demanat aclariment.

La causa s'atribueix al desig de produir efecte en el dia d'ahir, i el nombre de dispar es reu augmen-

tat, com les baixes produïdes, per la natural confusió, puix en mig de la fosquedat tots disparaven sense saber per què ni per a què.

No dono importància al cas, ni més abast que el d'una falsa alarma, però no obstant he ordenat que es perseguiu els autors, s'obri una informació i es reforci el servei de vigilància nocturna.

DE LA VAGA DE CORREUS

Madrid, 23, 10'30 nit

S'han sobreseït a l'Audiència de Madrid els processos que amb motiu de la vaga de Correus s'havien seguit contra els caps de l'esmentat Cos, Francesc Martínez Pontrenu, Eduard Villalobos, als quals s'els suposà inspiradors d'uns dels manifestos de la Junta.

També van quedar sobreseïts ahir dos dels que pel mateix motiu s'incultraren contra la comissió que presidia el cap d'administració Amal Hernández i de la qual formaven part els senyors Muñoz, Cebrian, Calderón, Herrera, Molina, Bargaño i Hermosilla.

BIBLIOTECA TEATRAL

ELS GERMANS KARAMAZOV

de FEDOR DOSTOIEVSKI

Adaptació escènica de Jacques Copeau i Jean Croué. Traducció catalana de Millás-Raurell

Formós volumet d'un centenar de pàgines. Preu per exemplar: Ptes. 1'25

COMANDES: EDITORIAL CATALANA, S. A. Escudellers, 10 bis, entresol, i a totes les bones llibreries.

Fulletó de LA VEU DE CATALUNYA

20 23 AGOST 1923

LA FAMILIA DELS GARRIGUES

PER

J. Pin i Soler

Arribar a la Masia, destablar el mateix la mula, guarnir-la ajudat per tots, saltar-li sobre i, picant-la fort, engegar-la cap a Tarragona, tot fou una cosa.

Feridura

Arribat a Tarragona, la primera diligència del Garriga fou la d'anar a casa don Pau Garcés, «procurador caudic», conegut antic i consell de la família.

Junts anaren al jutjat i allí saberen que l'hereu acabava d'ésser pres a l'eixir d'un hostal.

Lo pobre pare plorà, puix conservava encara esperances de què son fill s'hauria amagat escapant al casig de la Justícia.

Demana per favor al Jutge que el deixés parlar-li, sense obtenir-ho.

Li fou respost que son fill estava incomunicat i que almenys fins que se li haguessin pres les primeres declaracions no podria veure'l ni parlar-li.

Lo Garriga volia saber si son fill seria condemnat a mort, a presidi, per quants anys, si el procés fora llarg, quant costaria... I ho preguntava al porter, a la gent que esperava fora el pati, a don Pau Garcés que entrava i sortia d'una oficina a l'altra.

Dos mossos de l'esquadra que en aquell punt entraven, veient al masover recolzat damunt de la barana de l'escala, la mirada feta, la boca badada i tan abatut, se n'acostaren i un d'ells li digué:

— Oh! Ramon!

— Què hi ha? Què em voleu?

— Som del Pla de Cabra, venim de la Secuita.

— De la Secuita — féu lo vell passant-se la mà pels ulls com si es despertés.

— Lo secretari no és mort.

— No és mort? L'heu vist? N'esteu segurs?

— L'hem vist i li hem parlat.

— No és mort? Li heu parlat?

Doncs, que xerren aquests castellanots d'aquí dins? Tot es reduïx a una renyina... i lo senyor «Juez» que parla d'ell com si parlés de la Pera... (1) Entrem, entrem tots plegats... «Porter!» Digues al Jutge que el secretari és ple de vida i que «hagan salir» lo

(1) Famos criminal, les malifetes del qual tingueren molt de temps alarmada la gent de Vall.

noi de la preso... Mai s'havia vist Ficar un Garriga a Pilati!

Lo secretari no era mort; però estava lluny de trobar-se tan «ple de vida» com lo Garriga volia... Acompanyat de don Pau Garcés eixí del jutjat abatut i trist, les cames fluïxes, los braços penjant, la cara encesa, lo cervell ple de fibrilles, les orelles xiulant-li.

Lo procurador, que tenia feina, acabà per deixar-lo, i el Garriga, en trobar-se sol en mig del carrer, mirà per amunt i per avall, com si es trobés en ciutat desconeguda. Instintivament prengué cap a les Carnisseries i darrera la Catedral, on vivia lo canonge Morros, que veié en aquell punt eixint del cor i dirigint-se a casa seua.

Lo bon senyor, veient el Garriga tan encès, l'armilla desfeta, la barretina a la mà i estirant-se lo mocador del coll, com si li tívés massa, li preguntà alarmat:

— Què teniu, Ramon? Què us passa?

— Quina desgràcia! Lo noi!

— Lo Jaume? No en passeu pena.

Ja m'ha dit que l'havien repleat, li he fet un sermó dels bons i veureu com en tornat al Mas lo trobareu manso com un anyell.

— Repleat? Jo! — féu lo Garriga no entenent-lo.

— Sí, arribà, no sé d'on, que era ja nit, me parlà de dinar que necessitava, de llibres que volia pendre... i ara què teniu, Ramon?

— La calor! M'ofegui! M'ofegui!

Ambs gran feina pujaren les escales, i tot pujant, lo senyor canonge, volent-lo tranquil·litzar, continuava: — Es un bon noi... sinó que li féu massa

— Jo? Vol dir... — i es arribar al pis lo Garriga es deixà caure en una cadira... — Lo noi! — deia estufegat — L'hereu! Parlo del gran i vostè del Jaume... Què ha fet lo desditzat? On és?

— Ah! ah! No ho sé — respongué amb la major frescura la majordona, eixint de la cuina i ficant-se en la conversa... — Amb prou feines lo senyor canonge ha eixit, que, prenent tant de recate com ha trobat pel rebost, n'ha omplert un mocador i se n'ha anat dient que anava lluny i que trigaria de tornar.

— Déu meu! empareu-me! — s'exclamà lo Garriga aixecant-se i fent un esforç per a dirigir-se a la porta; però prop del brançal caigué per terra, i el canonge, ajudat per la majordona, l'arreglegaren, aconseguint amb grans esforços estendre'l damunt d'un catre.

Vingué prompte un doctor i declarà que lo Garriga s'havia ferit: la boca, l'ull dret, lo braç del mateix costat, la cama, s'havien arrosnat desfigurant aquell cos tan arrogant i ple d'acció.

Lo senyor canonge no sabia on dir-la.

El i la majordona feren tota mena de suposicions sobre lo que sabia del Garriga.

— Jo sempre ho deia — acabava la majordona — aquest home es ferirà. En me vida he vist geni més viu...

Ara veieu, Déu meu, Senyor, si valia la pena de pendre un acalorament tan gran! — Si el Jaume se n'ha anat, ell tornarà... i si no, un menja-pa menys.

— Calieu, zerraire — li féu son amo.

— Valdria més que enviéssim algú a casa seua.

Un propi fou al mas i cap al tard baixaren la senyora Pona i la Mercè, que veient el Ramon estès i sense sentit esclafaren en un plor intens.

Lo doctor procurava calmar-les, arribant fins a prometre que el malalt se salvaria.

Per la senyora Pona, saberen el i la majordona la tragèdia de l'hereu, i llavors s'explicaren uns i altres les paraules que lo Garriga responia en parlar-li del Jaume i referents a l'hereu.

La Mercè prengué de seguida possessió del seu puesto de cuida-malalts, essent l'admiració de quants la veien, amb dolçura angelical, parlar a son pare, que no li reponia, adobar-li els coixins, eixugar-li les baves, amanyagar-lo com si fos un nen.

La tia hagué d'entornar-se al Mas, essent impossible deixar la casa abandonada, i quan ella hi arribà no balança el Narcís. De tal manera anaren rellevant-se los primers dies de la malaltia, però mentrestant, era temps de segar i, el pobre Narcís, que no s'entenia gaire de feines del camp, havia de rebre consells d'uns i altres que transmetia a mossos i jornaleros i eren mal executats.

Fou idea de la Mercè, que el mateix doctor de son pare obtingués que fos conduït a Tarragona lo secretari, on seria cuidat amb més cura.

Un cop lo secretari a ciutat, res li faltà, puix los Garrigues, quals sentiments eren naturalment generosos, creien que el bé fet a aquell home era reparació del mal causat per l'hereu.

LES TERRES CATALANES

GIRONA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Els incidents de Cadaqués La bandera catalana i un funcionari estrany

Segons notícies rebudes, el que va passar a Cadaqués fou el següent: Uns estuiejants de Roses varen anar a Cadaqués amb un canot que duia a l'ajuda la bandera catalana.

L'ajudant de Marina va moure raons, als ocupants del canot, va qualificar de «pirata» la bandera catalana i va posar 25 pessetes de multa als ocupants.

L'endemà, sabent l'arbitrarietat del sudit funcionari, el diputat a Cortes senyor Rahola, l'ex-diputat senyor Pi i Suñer i altres amics varen anar a Cadaqués amb el canot del senyor Pi i Suñer, el qual, naturalment, duia la bandera catalana.

En arribar a la platja es trobaren amb el sudit funcionari que els va moure raons, els començà a arriar la bandera, els digué paraules groixudes, cridà, volia fer valer la seva autoritat, menassa, etc., etc.

Els veïns de la població, indignats de la conducta, de les maneres i de l'arbitrarietat del sudit funcionari, es posaren al costat dels ocupants del canot i demostraren a l'irascible mariner el descontent que produïa la seva desconsiderada conducta. El funcionari, com si volgués buscar més raons, va confiscar el canot. El notari de Figueres senyor Gall, que estigué a Cadaqués, va aixecar acte del que passava i els expedicionaris varen tornar-se'n amb un altre canot, cantant «Els Segadors», igualment, que els que es quedaven a Cadaqués.

L'homenatge a un batlle exemplar
Promet ésser un gran aconecement l'homenatge que es tributarà diumenge al batlle i ajuntament de Castelló d'Empúries, celebrant-se la reposició del legítim ajuntament presidit pel senyor Bordas.

S'ha organitzat una Comissió formada per les entitats Centre Nacionalista, Centre Agrícola Social, Sindicat Agrícola, Gremi Agrícola, Patronat Catòlic Social i Societat Recreativa Foc Nou.

Es celebraran actes de resonància, i es farà ofrena al batlle senyor Bordas del bastió de comandament comprat per subscripció, al palau dels Comtes d'Empúries.

Llavors hi haurà un gran miting en el que parlaran els diputats a Cortes senyors Pla i Carreras, i Rahola, el senador senyor Riera, l'ex-diputat senyor Pi i Suñer, el diputat de la Mancomunitat senyor Gall, l'ex-diputat senyor Jordà i altres oradors.

Hi assistiran delegacions d'ajuntaments i entitats de diverses poblacions.

Altres noves

Aquest matí s'ra calat foc al bosc del terme de Girona «Montilivi», quedant en perill dues cases.

La Direcció de Primera Ensenyança ha nomenat director de la escola graduada de nens de Palamós a Joan Jiménez Claveria.

S'ha concedit una escola mixta per a Granollers de Rocacorba.

Ha estat detingut a la frontera el soldat del regiment de Luchana, Ramon Martorell com a presunte desertor.

El temps

Durant el dia, el temps ha estat el següent:

Temperatura màxima 31'5. Mínima 17'1. Alguna evaporada 6'4. Recorregut del vent 120. Pressió atmosfèrica 754'1. Humitat relativa 51. Vent S.S.B. Nòvols C, quantitat 0.

La colònia escolar de Bagur

Seria interessant i profitós poder donar compte, encara que no fos més que sintèticament, de la quotidiana de la Colònia Escolar barcelonina que es troba en aquest poblet des del dia 19 del passat mes de juliol i que arribada a primers actes foren la ressenya.

Res concretarem a ressenyar l'engreiment de les actes celebrats que tenen més importància.

Així, doncs, seguint el decurs del temps, trobem:

El dia 21 de juliol: Excursió al Senador, lloc d'observació marítima i meteorològica en

plat al Cap de Bagur. L'encarregat del mateix, senyor En Felícia Estapé és bon amic del director de la colònia senyor En Josep Figarola i per això aquest sap que pot comptar amb ell per aconseguir que la visita no resulti endebedada. I en quany fou profitosa més que mai, ja que a més de les múltiples atencions prodigades als excursionistes pel sudit senyor i per les seves simpàtiques filles i de les superbes explicacions objectives sobre el treball donades pel mateix, tingueren la sort de trobar-hi un segon cap, el galic senyor López, qui amb paciència i destresa inespitades, féu una ràpida descripció dels termòmetres, del pluviòmetre, dels baròmetres i dels altres aparells que hom troba en aitals llocs.

L'endemà al matí, la colònia visità el venerable mestre barceloní En Francesc Flos i Calcat, director del Col·legi Sant Jordi, qui vingut per primera vegada aquí aprofitant l'avençament de tenir a Barcelona un alumne, el jovent Cruells-Mirandas, que n'és fill. El senyor Flos regreia molt emocionat la visita; donà savis consells als noies i encoratjà llurs mestres perquè prosseguissin la bona tasca que realitzen. Els pares del simpàtic alumne tingueren la delicadesa d'obsequiar als visitants amb dolços i refrescs. Posteriorment el senyor Flos va remetre un exemplar de la Geografia de Catalunya de la qual n'és autor, a cada noi, posant-hi escatell dedicatòria, i un de la mateixa i un altre del Cançoner Escolar Català, per cada mestre.

El 31 de juliol la senyoreta Na Pilar Riera, germana del senyor Regent de la parroquia, l'infatigable amic i bon conseller dels infants, mossèn Salvador, i els senyors X'Enric Martí i X'Enric Gatís Martí feren passar bellament i profitosament uns hores als components de la colònia obsequiant-los amb un concert íntim de piano, interpretant magistralment les sardanes «Ginestra», «L'Empordà», «La sardana de les monges», «L'onell de prometges», «L'aire», diferents valses de Chopin, la Marxa Fúnebre d'aquest mateix compositor, un minuet de Pedersen, i altres composicions d'Albéniz, Granados i Mendelssohn.

El dia primer del corrent la colònia el passà gairebé sencer a les platges d'Aiguafreda i Fornells, indret baguerenc dels més formosos. Merced a la gentilesa dels pescadors en Joan Mont (Patró Nan) i X'Amador Mont i de llurs subordinats en Josep Barceló i en Joaquim El Moret, els excursionistes pogueren admirar la indescriptible bellesa de la «Cova d'En Gispert» en penetrar-hi els raigs del sol a les primeres hores del matí i disposar gratuïtament de cuina i taula que els primers els hi cediren. Cap al tard anaren a «El Paradís», bonica casajardi propietat del pare catalanista l'ex-diputat En Bonaventura Sabater, i allí també foren tractats excel·lentment per aquest i per la seva muller Na Matilde Forgas.

El dia 7 el passà la Colònia a les no menys boniques platges d'Aiguafreda i Sa Tuna, dinant també en una espaiosa «botiga» que fou cedida a la contractista per En Benet Guillem.

El dia 10 ho féu a l'Permita i far de Sant Sebastià sortint matinet de la vila, passant per la xamósia platja de Tamarit, dinant a l'Permita, visitant el far i retornant al capvespre passant per la sudita platja. Fou conseller i guia d'aquesta excursió en extim agrada i el profit el amentenat senyor Regent de la Parroquia mossèn Salvador Riera, i els excursionistes pogueren utilitzar de franc el servei de cuina i taula per haver-ho concedit l'alcalde de Palafrugell a petició del Director de la Colònia senyor Figarola, afícatament apoiada pel senyor alcalde de Bagur.

El dia 11 la Colònia pogué visitar La Bisbal i l'Permita del Remei, passant bellament la diada en companyia de la de Cruïlles per tan agradables llocs merced a les facilitats donades per la Companyia del Tramvia del Baix Empordà, el gerent de la qual atorgà permís, en nom de la mateixa, perquè recorregué sense pagar el trajecte Torrent-La Bisbal i retorn, merced a la galantesa d'En Josep Agustí, oncle d'En Josep Figarola, qui curull de joia posà a la seva disposició la seva casa, «Mas d'En Zolito».

El dia de la Mare de Déu els Pomells de Joventut de la vila organitzaren una vetllada a benefici de la Colònia i noies i mestres també hi assistiren colofs.

El dia 18 l'excursió es féu a la platja de la Riera, una de les més simpàtiques que posseeix Bagur, passant-hi també sencer la diada i disposant de l'espaiosa botiga d'En Felip Puig Mató.

En els dies de la gran i resisteixen sense cansament ni perjudici de cap altra mena totes aquestes sortides i moltes d'altres que no podem ni tant sols esmentar. Tots estan contentíssims i reflexen en llurs rostres que no han pas resultat endebedats els incompletes banys de sol (ardent engany de debò) que llur pell ha colrat; els de la mar nostra, sempre blava, neta i lliure; l'aire sentós de la contrada i la fàstic de les nostres pins; el bon tracte de la contractista Na Emilia Carreras; l'excel·lent cambrador i cambrera que disposen en l'edifici de l'escola de noies i el trescar per les nostres platges, pels nostres turons, corriols i camins, tots plens de llum, tots a propòsit per enfortir el cos i sadollar l'esperit d'alegria i d'amor a la Natura.

Gairebé no caldrà pas dir que tant el senyor Figarola com el senyor Novau han aprofitat totes les ocasions a posta per a fer als noies profitoses lliçons de geografia, d'història, de dret, de ciències naturals, etc. Però si que volem fer remarcar que tant l'un com l'altre i particularment el senyor Figarola han sostingut ben sovint amicals converses amb els noies sobre qüestions referents al passat, al present i a l'avenir de la nostra Pàtria, a la nostra llengua i a les nostres costums, aconsellant-les ardorament i amb la paraula calida que fa brollar de les llavis son esperit catalanesc, que ho estimen intensament donant-los normes perquè aprenguessin d'escriure en català; ensenyant-los a dansar la nostra dansa nacional i a cantar les harmonioses cançons de la nostra terra; aprofitant, en una paraula, totes les avantatges per a fer-los comprendre els deures fonamentals de la pàtria que tenim els bons catalans.

Diumenge vinent, mestres i noies retornaran a Ciutat i és ben segur que ho faran important-se'n d'aquí recordança no menys plaent que la que llur solera passatger deixarà entre la gent d'aquest poblet emporadonats, col·laborador entusiasta de la bona tasca que porta a cap l'ajuntament de la metropolità a benefici dels infants de la metropolità.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Moment decisiu per a nostres treballs artístics

Han començat les obres de millora de la Rambla i instal·lació de vies per al pas de vagonetes i transport de la terra dels desmuntats de la plaça Corsini i caners veïns, amb objecte de fer urbanització nova.

Ara més que mai seria necessari que les autoritats nomenessin alguna persona per a que fes científicament els treballs de descobrir i col·leccionar les estàtues i fragments de pedres que sens dubte sortiran de les runes que es treguin.

Si es deixa perdre aquesta ocasió magnífica, seran enterrats definitivament tresors artístics que segurament jeu en les runes d'aquella banda de lutat, i nostres descendents, més il·lustrats i amants del tresor espiritual de Tarragona, ens podran tractar de barbars amb tota justícia i donar-se vergonya d'ésser descendents dels qui no sabem apreciar els que varen saber produir i crear altres passats més llunyans de la nostra rapa.

Ara seria hora d'evitar ésser una taca en la cadena dels segles tarragonins.

Inocendi

Aquesta tarda, en el mas Blanco de la partida de la Budallera, cremen una extensió de pins propietat de Joan Vilà Canyelles. Sembla que aquesta nit podrà ésser dominat el foc.

Hi han anat molts tarragonins per ajudar a apagar el foc, i als nombrosos masos d'estiu que hi ha per aquells voltants, no corren perill.

Altres noves

Han vingut a Tarragona a passejar uns dies d'exàmens, els alumnes de l'escola militar de Montblanch, soldats de quota de l'actual reemplaçament, els quals aviat retornaran cap a l'esmentada vila a completar la instrucció.

Ha marxat a Barcelona a fer diverses gestions, una comissió formada per l'alcalde, diversos regidors i socis de les corporacions econòmiques.

Demà es reunirà la Junta de Cases Barates per a constituir-se. La formen l'alcalde, el cap d'Obres Públiques, un vocal del Col·legi d'Advocats, un regidor i els inspectors del Treball i Sanitat.

L'exportació d'aquesta setmana és: 1.752 bocois de vi; 455 sacs d'avel·lanes, en gra; 60 d'ameilles, en gra, i 75 tones i mitja d'oli.

La Costa

ARGENTONA. — El diumenge i di lluns passat es celebraren en aquesta població grans festes benèfiques a favor del dispensari que té establert en aquesta localitat la Mutual de Socors Mutus.

Diumenge, a les onze del matí, es digué missa en la capella de l'Hotel Solé. La banda de música del regiment d'infanteria d'Àsia, de Girona, composta de 21 professors, executà durant l'acte apropiades composicions.

A les dotze, en els jardins de l'Hotel l'esmentada banda tocà algunes aïroses sardanes que foren dansades per nombrosos colles.

A dos quarts de dues, en els amplis menjadors de l'Hotel Solé, tingué lloc el banquet en que la Mutual de Socors Mutus obsequiava a la Junta de l'Aliança, de Barcelona, en especial al seu director tècnic doctor Girona, així com també a la Junta del Montepio de Matarró, autoritats i socis protectors.

A dos quarts de quatre, escollit concert de sardanes per la banda, en el cafè de l'envelat.

A les cinc, gran partit de futbol en el camp de l'Argenton F. C., entre el primer equip d'aquest i el de l'Alella F. C., disputant-se una magnífica copa oferta per la Mutual. Després d'una interessant lluita per part i part s'acabà el partit amb l'empat de 0 a 0.

El camp estava extraordinàriament concorregut, doncs aquest encontre havia despertat molt d'interès. Abans de començar i en el dec-

cans, la banda del regiment d'Àsia executà escollides peces de son repertori.

A dos quarts de vuit i a les deu de la nit tingueren lloc lluites de balls a l'artístic envelat aixecat a la plaça Nova, i en els que s'obsequiaren a les damelles amb objectes i rams variats.

Durant aquest dia va celebrar-se també la festa de la flor, essent un gran estol de damelles les que recorrien els carrers posant la flor per a recaptar cabals a profit de la festa benèfica.

El di lluns, a les deu del matí, es digué missa a l'església parroquial, essent acompanyada per la banda de música.

A les dotze es donà una selecta execució de sardanes a la casa-torre del volgut propietari X'Antoni Marfà, per la mateixa banda.

A dos quarts de quatre de la tarda, audició de sardanes en l'envelat en obsequi als propietaris i colònia estiuenca, essent moltes les famílies que hi assistiren.

A les set, ball a l'envelat, i a les nou en el mateix es celebrà un gran acte de propaganda mutualista, dedicat especialment als infants i a la vellesa. Foren us de la paraula alguns oradors de la capital i algun d'aquesta localitat, que foren molt aplaudits per sos interessants parlaments.

A les deu, en presència de les autoritats, es donà un concert, enfront de les Cases Consistorials. A les onze, ball a l'envelat, que també va ésser força concorregut.

Els balls, concerts i sardanes foren executats amb una afinació acuradíssima per la banda del regiment d'Àsia de Girona.

Aquestes festes han estat com una segona festa major, transcorrent en mig de la més gran animació i entusiasme.

—Es troba de viatge a l'estranger nostre benivolunt senyor rector reverend Francesc Botey, Pvre., qui després visitarà algunes de les principals ciutats del nord d'Espanya. Li desitgem un feliç viatge i bon retorn.

—Diumenge es jugarà en el camp de l'Argenton F. C. un interessant partit de futbol entre els equips Colònia S. C. i Grup S. de l'Europa de Barcelona.

La Sagarra

IGUALADA. — En vista d'una instància signada pel president i secretari del Casal Nacionalista, aquest Ajuntament en una de les darreres sessions va acordar donar el nom de «Plaça de Catalunya» a la que existeix al capdamunt del passeig de mossèn Verdaguier o sigui la que hi ha enfront de l'estació del ferrocarril. Així Igualada honorarà el nom de la Pàtria.

—El dia 16 del corrent un important grup de socis del Centre Catòlic d'obres anaren a visitar el Santuari de Sant Magi de la Brufaganya portant de retorn l'aigua d'aquelles fonts segons costum dels altres anys.

—Des de pocs dies actua en terrenys molt propers al passeig una Companyia aèstrestre del Circ Frediani que executa valuosos atraccions que criden l'atenció de la gent menuda i també dels grans.

—En la vinent festa major s'obrirà al públic el Cafè Europa situat a la Rambla de Sant Isidre, després de reformes importants que s'han realitzat en el local que tant anys havia estat el «Cafè Espanyol». Sembla que serà un dels millors establiments d'Igualada, entre els de la seva classe.

—Operacions realitzades per la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis durant el mes de juliol passat. Cobraments 491207'74 pessetes; Pagaments, 46314'11 pessetes. Llibretes noves, 32.

—Per a donar més solemnitat a la processó que a honor de Sant Bartomeu tindrà lloc el dia 24 del corrent, la Congregació mariana i Esbarjo de Sant Lluís assistirà a l'esmentat religiós acte de la nostra festa major.

—Sota el títol «Quan jo tenia vint anys» ha publicat l'entusiasta igualadí En Joan Serra Constanç un llibret curt, però escaient de presentació i substancial de lectura, referent amb estil senzill les diversions igualadines d'altre temps. Talment és una visió plàstica de cases i escenes.

LLEYDA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Vaga resolta

S'ha resolt la vaga dels 46 obrers de la Companyia que construeix l'estació interina de Vilanoreta al ferrocarril del Noguera Pallaresa.

La Companyia ha admès igual nombre de sindicats que de no sindicats.

Noms de carrers

Per iniciativa del president de la Comissió de Governació, senyor Pínel, el Municipi donarà a un carrer el nom de Don Josep Combellas, il·lustre metge i director de l'Institut de Segona Ensenyança, i alcalde que fou de la ciutat, i a un altre el del Doctor Mn. Josep Bruguat, canonge d'aquesta Seu i director de l'Acadèmia Bibliogràfica Mariana.

Millora

El president del Foment de la barriada de la Bordeta, senyor Serra, ha demanat permís per a posar voreres a la carretera de Riera, damunt del canal de la Canadenca, per a evitar que algun carro s'estimbi.

Els comptes de la Diputació

Han estat tramesos a la Direcció d'Administració, els comptes de la Diputació dels anys 1914-1915.

La Selva

LLORET DE MAR. — El propassat diumenge tingué lloc a la Rambla «Remà Barnés» la revista anyal del sometenit d'aquesta vila, revestint l'acte extraordinària importància per ésser la primera vegada que s'acoblava d'acord amb la nova organització que li ha donat el seu novell caporal de districte En Josep Castany i Gelats. La concurrència de sometenistes fou nombrosa, com també del públic que omplia l'esmentat passeig.

Passada la revista d'armament, carnes, guies i municions pel cap auxiliar X'Enric Ventós i Pressas, el caporal del districte llegí la circular de la Comandància general sobre ús d'armes, i aprofitant aquella oportunitat, dirigí atinades frases als sometenistes a fi i efecte de remarcar la importància que té per la vila la Institució que és garantia de pau i ordre. El cap auxiliar felicità el Sometenent en general, al sots-caporal de districte En Joan Riera, als caporals i sots-caporals de poble senyors Joaquim Roca, Baldri Barnés, Pius Mas, Joan del Rio i Francesc Masterrer, i molt especialment el sudit caporal de districte per la nova organització donada a aquest sometenit, del qual esperava que compliria sempre amb els seus deures.

—Dimarts, dia 21, va celebrar-se una solemniat vetllada a benefici del «Casal de l'obra», en la qual la eminent diva Na Andreu Fornells delectà amb sa formosa veu i acurat estil la distingida concurrència que omplia el local, fent-li sentir delicades i tendres cançons del seu variat i exquisit repertori, que li meresqueren grans ovacions, corresponent cantant fora de programa algunes cançons més.

El mestre En Marian Vinyas, de Sant Feliu de Guixols, executà al piano de la manera que ell acostuma a fer-ho obres clàssiques entre elles algunes de Beethoven altres d'Enesco i una Rapèdia de Brahms, essent aplaudidíssim i veient-se obligat a sortir diferents vegades a l'escenari a recollir les manifestacions de simpatia que se li tributaren.

Rebé una gran ovació el jove actor X'Antoni Alarma després de representar amb veritable entusiasme el cèlebre monòlec del gran Guimerà «Mestre Olaguer».

Abans de finir la festa, una comissió de noies obores féu ofrena a les dist. igni edespaiaso distingides esposes i filla d'En Marian Vinyas d'un exquisida tola a la primera i d'una artística bombonera a la segona, en penyora d'agraïment al sudit artista per haver pres part en l'acte, mogut solament per sos sentiments altruistes en favor de la classe obrera en general i de la benèfica Institució organitzadora de la festa, de la qual en sortí totíhom entusiasmat.

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 23 d'agost de 1923.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 763'3, 761'0, 761'7.

Termòmetre sec: 26'0, 27'6, 25'6.

Termòmetre humit: 25'0, 21'9, 20'8.

Humitat (centèsimes de saturació): 92, 58, 63.

Direcció del vent: E., SSO., SO.

Velocitat del vent en metres per segon: 3, 7, 4.

Estat del cel: Quasi seré. Nuvols.

Classe de núvols: K., K., C.Fr.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 28'5; mínima, 22'9; mínima prop del sol: 20'3.

Oscil·lació termomètrica: 6'1.

Temperatura mitja: 25'4.

Precipitació a qualsevol hora des del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 201 km.

Observacions particulars: No cap.

El director, E. Alcobé

Al passeig Nacional hi va haver ahir al matí molt de moviment, per haver-se sentit xiflets d'alarma.

Era que un guàrdia del moll del cotó havia vist dos subjectes sospitosos, i en va donar part a un del sometent, el qual tota el xiflet, atraiant alguns guàrdies de seguretat i agents de vigilància.

Els sospitosos fugiren, essent agafats l'um, Ferran Pérez Ballester, de 20 anys, al qual la policia reconegué com a desculder professional.

Vanos Cardús Portaferri, 10.

En la darrera reunió general celebrada per la Secció de Literatura i Belles Arts de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, va sortir elegida la següent Junta:

President, En Jaume Cortés; vice-president, En Joan Roca; secretari, En César Milleo; tesorero-comptador, En Josep Font, En Jaume Camps, En Francesc Mira i En Marc Bernat.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Al carrer de Sant Oleguer, un autocamí, que va fugir, va atropellar ahir al matí a Ramona Mayende Alvaro, de 62 anys, i li va causar una ferida d'importància al braç dret.

Un altre camí, que també va fugir passant per l'Avinguda Icaria, va atropellar a Domènec Llasó Pujal, de 49 anys, industrial, i a Angel Almiñana, de 35, jornaler, causant-los contusions, que no presenten gravetat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Diumenge vinent, a dos quarts de cinc de la tarda, continuarà la junta general de la Cooperativa de Periodistes per a la Construcció de Cases Barates, començada diumenge anterior, per a discutir la resta de l'ordre del dia, proposicions, precs, preguntes i interpellacions.

- Coberts metall blanc en elegants estois. - Llorens Germans, Rambla de les Flors, 30.

A les dues de la matinada va calar-se foc al magatzem de drogues que hi havia dins d'un barril.

A les set del matí va iniciar-se un altre incendi a una fabrica d'espelmes del carrer de Sant Pacia, 8, havent-se cremat un munt de cap de cotó. Els veïns i alguns urbans apagaren el foc abans de l'arribada dels bombers.

JOIES VILANOVA Unió, 8.

Durant la darrera tarda, els urbans de servei a la Rambla denunciaren els pares de dinou xiflets que s'enfilaven als tramvies.

L'altra matinada es presentà al dispensari del carrer de Barba, Emili Pérez Codina, de 37 anys, perquè li curesin una ferida contusa que tenia al front.

Manifestant que, estant a un bar del carrer de la Cadena, havia estat escorregut a cops de puny per un dels concurrents, sense saber per quin

motiu, ja que no hi havia tingut cap qüestió.

Fou trobat l'agressor, Llag Charles, de 42 anys, jornaler, i va donar una versió diferent. Digué que és belga, i que el Pérez s'havia permès insultar-lo i dir una sèrie d'atrocitats del seu país, pel qual motiu l'havia castigat.

Se n'ha passat denúncia al jutjat.

- Sabó La Creu Blanca

Econòmic superior

Es ven a tot arreu

Una veïna del carrer de l'Hospital, 139, avisaren a la matinada al vigilant nocturn que sentien sorolls estranys i pensaven que hi havia lladres.

El vigilant acudí a la casa, i quan pujava l'escala revòlver en mà, se li va engagar casualment l'arma, sense fer mal a ningú.

Després es va posar en clar que el soroll procedia d'un taller de fusteria.

Ahí a la tarda, uns nens van entrar a l'església de Sant Jaume i van voler-se enfilir a la pica de l'aigua beneta, la qual els va cedir. En caure va agafar-ne un que es diu Valentí Gómez, de 5 anys, habitant al carrer de Tamarit, 173, fent-li lesions al cap de pronòstic reservat.

L'autobús núm. 3 de la línia de Gràcia a la Barceloneta va topat amb el tramvia núm. 98 de la línia dels Orientals.

El fet va ocórrer al Passeig Nacional, cantonada de Sant Carles.

Han resultat els següents ferits: Evarist Barrientos Puertas, de 36 anys, pescador, ferida al cap, lleu; Eugènia Vendrell, de 21 anys, ferida lleu a la munyeca dreta; Josep Galí, de 13 anys, erosions lleus al pit; Francisca Carmona, de 36 anys, veïna de Sabadell, ferida lleu al colze esquerre.

Han estat curats al Dispensari de la Barceloneta.

A uns rentadors que hi ha als baixos de la casa número 3 del carrer de Masens, s'hi ha calat foc, per haver esclatat la caldera, sense cremar-se altra cosa que unes estelles, però produint la natural alarma.

Treballant en la descarrega d'un vapor al moll de Balears, Francesc Bernabé Bueno, de 36 anys, jornaler, ha pres mal, fent-se una ferida lleu al peu dret, per haver-li caigut al damunt una caixa de plàstics, mentre la posava a un carretó.

Al mateix lloc ha pres mal el treballador Vicens Pérez Crespo, de 64 anys, fent-se una ferida al lloc i peu esquerre treballant en la descarrega del blat d'un vapor anglès, per haver-li caigut al damunt uns sacs plens.

Ahí a la tarda van entrar lladres a un quart pis del carrer d'Espalter, saltant des d'un terrat per una finestra, i se'n van endur 125 pessetes i algunes joies.

Altra vegada es va donar el cas ahir a la tarda, algú va avisar els bombers que hi havia foc a una fabrica de raspalls del carrer de Borrell, 17. Els bombers es van presentar tot seguit, essent rebuts amb la sorpresa conseqüent, perquè ni hi havia foc, ni ningú de la fabrica havia donat tal avis.

El minyó Pere González Garrido, de 15 anys, jugava a futbol al carrer de les Flors amb tanta afició, que va topat de cap amb un bicicleta muntada per Josep Millet, de 17 anys, i va rebre una extensa ferida al front. Va ésser curat al dispensari de Santa Madrona.

Al carrer del Carme va estar interrompuda ahir a la tarda 20 minuts la circulació rodada, per haver topat un tramvia i un carro, el qual va quedar amb el fusell romput.

No hi va haver cap desgracia, però sí l'escàndol de reglament.

Al dispensari del Taulat va ésser auxiliat ahir al vespre el nen Ferran Martínez, de 2 anys, habitant al carrer de Catalunya, 44, el qual havia begut lleixiu en un descuit de la seva mare.

El vinent diumenge a les cinc de la tarda, continuarà la sessió del Consell general reglamentari de la Cooperativa de Periodistes per a la construcció de Cases Barates, que el passat dia hagué de suspendre's per l'avançat de l'hora.

De pas cap a Itàlia, on representarà

el Govern de la República de l'Equador, es troba a Barcelona el general En Delf B. Treviño.

Acompanyen el senyor Treviño, la seva distingida esposa i dues filles. Amb ell viatgen també el secretari de la Legació senyor Escala, periodista de la dita República i els agregats civil i militar de la Legació. Tots ells s'estaigen a l'Hotel Ritz.

Han donat la benvinguda als esmentats hostes el cònsol general de l'Equador en aquesta plaça En Leonides A. Yerovi i altres personalitats.

L'Agrupació Cultural Francesc Aragó, ha organitzat una conferència que donarà En Joan Capó, Inspector General de Primera Ensenyança de les Balears, el qual dissertarà el tema «L'Art i la Poesia de Mallorca», a dos quarts de vuit de la vetlla de demà, dissabte.

Confidència?

La meua felicitat, simpàtiques lectores, la dec a treure'm d'arrel el pel moix i pel de la cara i braços amb el tan acreditat **DEPILATORI BELLEZA**. Es inofensiu Venda en perfumeries. Fàbrica a Badalona. Gran Premi i Medalla d'Or.

Bisbat

— Ha estat elegit Superior general dels Maristes don Ernest Rieu.

— Ha sortit cap a França don Josep Santamaria, secretari de la Junta Diocesana d'Acció Catòlica.

— La setmana entrant començaran les obres de construcció del nou temple parroquial de Nostra Senyora del Roser del Port Pius.

— Ha tornat de Montserrat, on ha passat una mesada de descans, el catedrati d'aquest Seminari Conciliar doctor don Lluís Carras.

— Demà, dissabte, es celebraran a l'església dels Escapats del carrer de la Diputació, funerals en sufragi del germà Felix Carrasell i Bordalba, qui va morir ofegat a la platja de Calella la darrera setmana.

— Diumenge vinent celebrarà la seva festa patronal l'Associació de mercats al detall de Barcelona, amb un Ofici solemne a la capella del Palau. Farà el panegíric de Sant Julià el jesuïta P. Hedeons Roca.

— El següent dia i a l'esmentada església se celebrarà una missa en sufragi dels associats morts durant el darrer any.

— Per disposició del senyor ecònom de Bellem, Rnd. D. Antoni Alern, s'està procedint a rehabilitar la cripta de la dita església, tapada per les runes de quan es va construir la sagristia actual, que s'escau al costat del carrer Nucia.

La cripta descoberta és molt ampla. Ocupa la part baixa del presbiteri i altar major, presentant superfície de volta, prolongant-se als costats fins al peu de la sagristia, per un, i fins al peu de les Rambles per l'altre.

A la dita cripta o catacumbes hi ha una porció de nínxols buits, llegint-se en un la xifra de 1771, corresponent a la sepultura que hi tingué efecte d'un religiós de la Companyia de Jesús, possiblement el fundador que fou de l'església.

Els nínxols, que seguien l'estil dominant al temple, seran destruïts, quedant una ampla dependència per a conferències, estatge per a celebrar llurs reunions les confraries de la parroquia que no poden reunir-se sinó a la casa rectoral, etc., constituint un complement per al culte i per a l'acció catòlica parroquial.

Així s'aprofitarà un espai digne d'ésser aprofitat, i més havent-hi la dita dependència, i quedant dignitat el que es altre temps fou benefici i especialment honorat.

Algunes obres es fan a l'església parroquial dels Josepets (fundada pels PP. Carmelites), i que ara s'endrà també als fins indicats.

— El Butlletí Eclesiàstic del Bisbat de Vich, corresponent a la present quinzena, publica el següent sumari:

«Carta Eclesiàstica de San Santedad sobre el Centenari de la canonització de Sant Tomàs d'Aquino. — Declaració del Sant Ofici referent a certs fets atribuïts al Pare Pius de Pietralcina, caputí. — Universitat Pontificia de Burgos: Foment de vocacions eclesíastiques. — Ministeri de la Governació: Real Decret sobre registre especial d'Associacions. — Coronació canònica de Nostra Senyora de la Glòria: Llista de donatius. — Bibliografia.»

A les festes de la coronació de Nostra Senyora de la Glòria han promès llur assistència, el cardinal arquebisbe de Tarragona, els bisbes de Girona, Lleida i Sen d'Urgell, esperant-se la contestació afirmativa d'altres prelats. Demà es farà la promesa d'assistir-hi els reverends Pares provincials dels franciscans, jesuïtes, escolapis i missioners del Sagrat Cor de Maria.

El decorat i il·luminat del Santuari han estat encomanats a reputats artistes.

El Sometent

El capità general ha aprovat els nomenaments de sotscaporal del sometent del districte vuit d'aquesta capital i del poble de Juncosa, fets respectivament a favor de l'Enric Vilar i Fabregas i d'Antoni Mor Valls.

D' espectacles

TEATRE DEL BOSCH

Després d'«Aida» s'han posat en escena en aquest teatre les òperes «Rigoletto», «Bohème» i «Il Trovatore».

En totes les funcions els plens han estat grans, obtenint tots els interès continus ovacions.

En la primera de les dites òperes debutà, en el paper de «Gilda», la senyoreta Castagner, la qual, malgrat l'emoció pròpia del debut, sabé aguantar-se bé durant tota l'obra. La seva veu, encara que no voluminosa, és ben timbrada, i els aguts resulten brillants.

El baríton Fuster, en el protagonista, demostrà una vegada més ésser un excellent cantant i notable artista, destacant-se-li la perfecta dicció.

El tenor Cortada féu un discret duet de Mantua, posant en evidència la correcta escola de cant; hagué de repetir la «cavalletta» del quart acte. Els altres hé, així com l'orquestra.

En la «Bohème» debutarn les senyoretes Corominas i Montbravo. La primera, en el paper de «Mimi», estigué molt encertada, tant com a cantant, com artista, dient amb molt de gust i afacció el «raconte» del primer acte. La segona també sortí força airosa en el paper de «Musette», resultant una bona companya de l'anterior.

El tenor Santhui, sabé sortir-se victorios en el compromís paper de «Rodolfo». El baríton Fuster, com sempre, fet un veritable artista. Els baixos Flont i Fernández, encertats en llur comessa.

Chors, banda i orquestra compliren sota la direcció del mestre Valls.

Dimecres donà la represa de l'òpera «Il Trovatore». A honor de la veritat, el triomf de la nit fou per a la senyora Guitart, que, amb gran seguretat i amb la seva càlida i ben timbrada veu, recordà altres artistes que amb éxit han actuat al Liceu. L'acompanyà notablement la senyoreta Rosés.

El tenor dramàtic Artellí posà a prova les seves brillants facultats de gola, entusiasmant el públic i havent de repetir el «Matre Infelice».

El baríton Valls féu prodigis amb la seva envejable veu.

Els altres, discrets. L'orquestra, hé.

Després d'«Il Trovatore», alguns artistes cantaren diferents cançons, car la funció fou a honor de l'artista Sorolla i organitzada pel Centre Regional Valencià.

El tenor Cortada cantà «Ay, ay, ay», el baríton Fuster el «Credo» d'Ortello i una canço catalana, i el tenor Artellí les aries de l'«Africana» i «Aida».

Aquest fou acompanyat al piano pel mestre Camaló.

Tots fren aplaudidíssims.

L'empresa, per a correspondre al favor del públic, ha organitzat unes veuilles regionals que tindran lloc els dissabtes de cada setmana.

El primer dia, o sia el pròxim 25, serà dedicada a la regió catalana i es posarà en escena l'òpera «La Bohème» i els artistes de la companyia cantaran cançons catalanes dels més notables mestres de la terra.

R. M. G.

Referent a la temporada que es proposa fer En Pep Vilas al teatre Nou s'assegura que de la companyia formaran part el popular tenor Emili Vendrell, el no menys popular Pau Gorgé i les típiques Empar Roca, Racionero, Sánchez, Recuer i Enriqueta Torres.

També és qui que el debut està fixat per al 31 de setembre amb l'estrena de l'òpera «Los mosqueteros del Rey», de Cassimir Giral i Lluís Capdevila, amb música del mestre Ferran Obradors.

Els esports

ATLETIQUES

L'Assemblea general de la Federació espanyola de boxa que s'havia de celebrar dimarts al vespre, no va tenir efecte, limitant-se els delegats a un breu canvi d'impressions, en el qual s'acordà ajornar-la per uns dies.

Dimarts, al vespre, al Lluna Park, davant força concurrència, se celebrà el campionat d'Espanya del pes gall, títol disputat en deu «rounds» per Carles Aró i Lluís Vallespin, resultant vencedor, per punts, aquest últim, per escàs avantatge adquirí encara en els últims «rounds».

En els altres combats, Puig i Muñoz foren declarats vencedors per punts de Tadi i Paez, respectivament;

Brown fou declarat vencedor de Benjamín per abandon en l'últim «round», i Fabregat de Garcia per abandon en el tercer «round».

Actuaren encantadament de jutges els senyors Reyes, Rizzo i Delqué, assumint el senyor Reyes la direcció dels combats.

EXCURSIONISME

El Grup Excursionista Marathón, celebrará els dies del 25 al 29 del corrent una excursió a la serra del Cadi i Bergada.

Dia 25: Puigcerdà, Martinet, Ermita de Bastanist.

Dia 26: Roca Plana, canal del Crestax, font del Crestall, cana; Beridana, Puig de la cana Beridana, Josa, coll de Josa i Gosol.

Dia 27: Prat de Reu, Pedraforca, coll de Jou, Saldes, Santuari del Gresolet.

Dia 28: Estret de Llúria, Gisla, reny, Bagà, Poble de Lléit, font del Llobregat, Castellar de N'Huch i Santuari de Montgrony.

Dia 29: Coma Armada, Campelles i Ribes.

Reunió Estació del Nord, a dos quants de sis, del dia 25.

FUTBOL

Badalona-Illuro. — Amb motiu de la festa major de Sant Genís de Vilassar, tindrà lloc demà, dissabte, a les quatre de la tarda, al camp de F. C. Vilassar, un partit entre els equips Badalona i Illuro.

Rugby. — Al camp de esports de Tona i formant part de les diverses festes organitzades amb motiu de la seva festa major, s'ha concertat per a diumenge vinent, a la tarda, un partit exhibició de futbol-rugby entre els primers equips del Club Natació Barcelona i Centre de Dependents, adjudicant-se a l'equip vencedor valuosas medalles.

TIR

El propinquit diumenge, a les nou en punt, començarà el Concurs per a Sometents de Catalunya per categories de tiradors, disputant-se els següents títols:

Una cartera del general El Pladé Pereyra; maletí de viatge del Sometent de Sant Gervasi; 100 pessetes de l'Energia Eléctrica de Catalunya; 100 pessetes de Regants i Forces de l'Ibre; 100 pessetes de la Cambra de Comerç; un objecte d'art d'En Daniel Miquel; dues medalles allegòriques de la casa Martí i Rossi; una cigarrera d'En J. Villemur; 50 pessetes de la Companyia Transatlàntica; 50 pessetes dels senyors Níñez i Companyia; 370 pessetes de la Representació, i 14 medalles honorífiques.

La matrícula quedarà tancada demà, dissabte, a les vuit de la nit, procedint-se seguidament al sorteig.

Els premis es repartiran el dia 30 de vuit a nou de la nit, havent d'estar presents tots els guanyadors, per tal d'escollir el premi que els correspongui per llur puntuació.

De la casa Arnau, d'Elbar, s'ha rebut una pistola automàtica amb aparell Jo. lo. ar. de novella invenció, la qual ha estat destinada com a premi en el Campionat de Catalunya, d'arma curta.

Per al dia 2 de setembre, extraordinària tirada a fusell, per equips integrats per tiradors de les tres categories, amb importants premis. Matrícula gratuïta.

La Universitat

«Becc Francesc Bartrina», fundat per l'Ajuntament de Reus. — De conformitat amb l'acordat per l'Ajuntament de Reus en sessió del dia 10 de l'actual, s'anuncia la promoció d'aquesta beca, dotada amb la suma de dues mil pessetes anuals, la qual serà concedida a un bataller que desitgi estudiar carrera universitària i podrà comprendre, si l'agraciat n'és mereixedor, el període del Doctorat i un any d'ampliació d'estudi a l'estranger.

Els aspirants han d'ésser: fills de la ciutat de Reus o veïns de la mateixa amb més de deu anys de residència, persones d'innoble conducta, posseïdors del títol de bataller expediat per l'Institut de Reus, i pobres.

El becar haurà d'estudiar la carrera a la Universitat de Barcelona, i quedarà subjepte al règim becarí que la mateixa estableix.

L'adjudicació es farà mitjançant concurs oposició al qual reuniran millores condicions, la solament resolent el concurs o bé efectuant-se l'oposició entre els concursants al qual creïcs convenient el Sector de la Universitat formant pel senyor Director de la Universitat com a president, el senyor Director de l'Institut General i Tècnic de Reus i el de l'Institut General i Tècnic de Cultura senyor President de la mateixa ciutat.

Les instàncies, juntament amb els documents justificatius han d'ésser presentades a la Secretaria de l'Ajuntament de Reus fins al dia 31 del corrent agost. Les altres condicions s'especificaran en l'anunci que a la dita Secretaria, del qual s'hi ha d'exemplar a disposició dels interessats en la Secretaria general de la Universitat.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'exportació de blat a Bèlgica

Brusselles, 23. — El ministre del Treball ha sotmès a la signatura del president del Consell senyor Theunis un decret en el qual es prohibeix l'exportació de cereals panificables. — Havas.

Els incendis als boscos de França

Frejus, 23. (Departament del Var.) — Els incendis dels boscos de la serra d'Esterel i Maures, ocorreguts durant els últims dies, estan ja quasi completament extingits. Queden solament alguns petits focus sense importància. — Havas.

Desgràcia d'aviació a Itàlia

Roma, 23. — Un hidroavió caigué en uns esculls a conseqüència d'un accident en el motor, resultant tres morts i ferit greument el pilot. — Havas.

Roma, 23. — Mentre efectuava un vol d'assaig, caigué damunt d'uns esculls un hidroavió que havia de marxar cap a l'Argentina i era pilotat per l'argentí Miquel Palació.

A conseqüència d'això, s'ofegaren els tres passatgers, un dels quals era el tinent argentí senyor Tanni. S'ha aconseguit extreure llurs cadàvers d'entre les algues.

El pilot Miquel Palació ha sofert ferides de gravetat. — Havas.

L'ensenyament agrícola a Suïssa

Ginebra, 23. — La Comissió mixta, consultiva i agrícola, ha celebrat una reunió en la qual s'ha ocupat de l'ensenyament professional dels treballs agrícoles i de la cooperació dels obrers en les tasques de l'agricultura. — Havas.

Els treballadors alemanys

Berlin, 23. — Els Consells dels obrers d'empreses i mines dels territoris d'ocupació han celebrat una reunió a Essen. Adoptaren l'acord de reintegrar-se immediatament al treball. — Havas.

La vaga d'Atenes

Atenes, 23. — Continua en estat estacionari la vaga de comunicacions marítimes.

La circulació de tramvies ha estat restablerta. — Havas.

Vol de l'aviador Barbot

Vauville, 23. — L'aviador Barbot ha efectuat un vol en un aparell sense motor, recorrent un espai de 211 quilòmetres en sis hores quaranta minuts. — Havas.

Bèlgica i les reparacions

Brusselles, 23. — L'ambaixador de Bèlgica a Londres i el ministre d'Afers Estrangers senyor Jaspar, han celebrat una entrevista tractant de la qüestió de les reparacions. — Havas.

L'Escola de Bibliotecàries

L'Escola Superior de Bibliotecàries de la Mancomunitat de Catalunya, anuncia que els exàmens d'ingrés, se celebraran en la segona quinzena del mes de setembre.

Atenent a la conveniència que cada dia sigui més nombros el personal tècnic que es necessita per a proveir les places de directora i auxiliar que estiguin vacants en les vuit Biblioteques Populars ja obertes al públic, que aviat s'hauran de proveir les corresponents a les de Badalona (en construcció), Terrassa, Vich, Igualada, Mataró, Poble de Lillet i Tiana, i a les que es creïn en els locals socials que cedeix la Caixa d'Estalvis, i que corporacions i particulars acudiran continuament a l'escola, oferint ben retribuïdes, places de Bibliotecàries a les alumnes que acaben llurs estudis; el Consell de Pedagogia ha decidit «que no fos limitat, com fins ara, el nombre d'alumnes que poden ingressar», sinó que enguany s'admeten totes les aspirants que es presentin suficientment preparades a judici del Tribunal examinador.

Venda de dues pintures de Reynolds

Londres, 23. — Dos cèlebres quadros de Reynolds, el «Jove de la bonaventura» i el retrat de lady Crosbin, han estat venuts per Lord Glenconner a un ric nord-americà.

El preu de cada una d'aquestes pintures és superior a seixanta mil lliures esterlines, que assolí el retrat de Mistress Siddons, venut fa alguns anys.

Els amics de l'art protesten contra aquesta exportació de les grans obres de la pintura anglesa als Estats Units. — Havas.

Assassinat del cònsol britànic a Xin-Kiang

París, 23. — Telegrafien de Xang-Hai als periòdics d'aquesta capital que uns desconeguts han assassinat el cònsol britànic de Xin-Kiang. — Havas.

Els tramvies de Berlin

Berlin, 23. — El Consell Municipal d'aquesta ciutat, veient-se impotent per a sobrepujar el dèficit de 60 mil milions que pesa damunt l'exploitació de les línies tramviàries, ha acordat cessar temporalment en llur explotació.

En conseqüència d'això, acomiadarà el personal tramviari. — Havas.

Hymans, Rector de la Universitat de Gant

Brusselles, 23. — El senyor Hymans, professor de la Facultat de Medicina a la Universitat de Gant, ha estat nomenat rector de dita Universitat. — Havas.

Les finances alemanyes

Berlin, 23. — El canceller de l'Imperi senyor Stresemann, el ministre de Finances senyor Hilferding i alguns industrials han celebrat una extensa conferència per a tractar de la realització del programa econòmic del Govern la condició prèvia del qual és la de constituir un fons de reserva en divises per valor d'alguns milions de marcs or.

Després de celebrada aquesta conferència amb el canceller i el ministre, els industrials deliberaren separatament.

Les converses han pres fins ara un calent favorable. — Havas.

Berlin, 23. — El Comissari d'Exportació i Importació del Govern de l'Imperi ha anunciat que entaularà acció contra tots aquells que il·legalment detinguessin divises en llur poder. — Havas.

Berlin, 23. — A conseqüència de la depressió del marc, la Comissió fiscal del Reichstag ha millorat en un 1.500 per cent la part dels sous i salaris que en l'actualitat estan dispensats del pagament d'impostos. — Havas.

La nota belga

Brusselles, 23. — El Consell de Ministres ha aprovat el projecte de resposta a la nota del Govern britànic. — Havas.

Els presoners grecs alliberats

París, 23. — Telegrafien de Londres a «Le Matin» que a jutjar per les notícies que publiquen els periòdics d'Emirna, els turcs han posat en llibertat l'ex-generalíssim grec senyor Tricoupis i altres 376 oficials grecs. — Havas.

La repatriació de les tropes franceses de Turquia

París, 23. — Comuniquen de Marsella a «Le Journal» que les companyies navileres que fan el servei d'Orient han adoptat totes les mesures que es consideren pertinents en vista de la imminent repatriació de les tropes franceses que operaven a Turquia, repatriació que s'ha de portar a cap amb motiu del tractat de pau signat a Lausana. — Havas.

Els francesos al Marroc

París, 23. (Rebut amb retard.) — Contestant a les afirmacions fetes per una recent informació d'un diari madrileu de la nit, el Govern francès ha declarat que no era cert que de moment pensés substituir el seu actual ambaixador a Madrid, a conseqüència d'unes suposades queixes formulades per Espanya, de què elements francesos contribuïssin al contraban d'armes al Marroc.

Afirma que, per altra part, a través de la zona francesa no es fa cap contraban directe per a la zona espanyola. — Havas.

La condemna de von Bohlen

Magúncia, 23. — El diari «Reinisch Rundschau» creu saber de bona procedència que el baró Krupp von Bohlen, condemnat per un Consell de guerra a conseqüència de l'incident que tingué lloc en la seva fàbrica en intentar un destacament francès fer una requisa, està tralladat a una presó de Lille. — Havas.

Els incendis als boscos de França

Toló, 23. — El nou incendi que es declarà a la regió d'Esterel ha pogut ésser dominat.

Les tropes d'infanteria i de marina que tant han treballat per a extingir l'incendi, han estat reemplaçades per altres que es limiten a vigilar que l'incendi no es revifi.

De Draguignan comuniquen que el tribunal ha obert una enquesta per a aclarir els rumors, segons els quals l'incendi fou intencionat. Es fa notar que l'incendi començà per vuit llocs diferents. — Havas.

Desgràcia a Sesto Calende

Roma, 23. — A Sesto Calende (Mila), una espoleta de granada que estava barrejada entre el ferro vell del magatzem d'un comerciant de metalls, feu explosió ahir causant la mort a quatre persones.

A més resultaren ferides d'alguna gravetat, nou persones. — Havas.

Anglaterra estudia la nota francesa

Londres, 23. — L'Agència Reuter diu el següent:

La part financiera de l'última nota francesa està essent estudiada iurosament pel departament del Tresor, i la part historica pel ministeri de Negocis Estrangers.

Als centres ben informats s'excusen d'emetre judicis sobre aquesta nota, fins que hagi acabat son estudi. En els dits centres concedeixen gran importància a la contesta de Bèlgica, la qual creuen que potser contingui importants proposicions.

Sembla que el Consell de Gabinet no tornará a reunir-se i que el senyor Baldwin sortirà el dia 25 cap a Aix-les-Bains.

No s'ha pres cap acord respecte a una entrevista entre els senyors Poincaré i Baldwin. — Havas.

Turquia ha ratificat la pau a Lausana

Angora, 23. — L'Assemblea Nacional ha ratificat el Tractat de Lausana per dos cents quinze vots, dels dos cents trenta cinc representants que prengueren part en la votació. — Havas.

Tormenta a Torà Un llamp destrueix el polvorí de Senegarda

Torà, 23. — En aquesta regió va descarregar ahir a la tarda, una violenta tempesta, calent nombrosos llamps, un dels quals feu volar el polvorí del fort de Senegarda, prop de Exilles, resultant morts un soldat i dos paisans, i nombrosos ferits.

Els danys són de consideració. La guarnició del fort, composta en l'actualitat de deu homes, resultà indemne per un veritable miracle. — Havas.

Vagues al Ruhr

Dusseldorf, 23. — Els obrers minaires, en vista d'haver-los estat denegats pels propietaris de les mines els augments que demanaven en els sous, i amb l'objecte d'aconseguir-los, han reprès a tot arreu les anomenades vagues «periades».

Els directores de moltes mines d'Essen, Genselkirchen, Bottrop i Mulheim han acomiadat tot llur personal, arribant a afectar la mesura dos cents mil obrers.

A Werden els obrers de l'art tèxtil han abandonat el treball, havent-se registrat alguns incidents. — Havas.

Tiroteig a Mettenheim. Un alemany mort

Dusseldorf, 23. — Una patrulla de tiradors francesos va trobar prop de l'estació de Mettenheim, tres alemanys sospitosos, als quals donà l'alto.

Un d'aquests engegà un tret contra la patrulla, en vista del qual, els soldats feren foc, matant un alemany. — Havas.

La collita del blat a França

París, 23. — En el Consell de Ministres celebrat avui, el ministre d'Agricultura ha donat compte de l'estat excepcionalment favorable de la collita del blat, a tota la França.

La collita de blat, pot, fins ara, calcular-se en setanta dos milions de quintans, sense comptar la collita d'Argèlia.

Per consegüent, i gràcies al manteniment de les mesures preses abans, França podrà passar el període econòmic de 1923-24 sense tenir necessitat de recórrer a la importació de blat estranger. — Havas.

Enèrgica actitud de Stesemann

Berlin, 23. — El canceller i els caps dels partits que tenen representació al Reichstag, es reuniren ahir passada per a examinar detingudament la situació econòmica i financiera del Reich.

El canceller declarà que el Govern que presideix arribarà a utilitzar inclosos els mitjants dictatorials si això fos precís per a la salvació d'Alemanya. Feu ressaltar la necessitat de fer acopi de divises estrangeres per a constituir un fons destinat a assegurar les importacions i fer possible el manteniment i l'estabilització del marc, divises que hauran d'ésser posades a disposició del Govern del Reich pels capitalistes alemanys.

Els caps de partit aprovaren les manifestacions del canceller. — Havas.

Berlin, 23. — En un comunicat de caràcter oficial es declara que les converses tingudes ahir entre el canceller senyor Stresemann, el ministre de Finances i els representants de la gran indústria, aquests últims reconegueren la necessitat de l'adopció de les mesures proposades pel Govern.

Aquestes mesures es refereixen a l'augment de les exportacions, forma d'assegurar l'ingrés permanent de divises estrangeres.

En reproduir aquesta nota el diari «Vossische Zeitung», afegeix que totes les persones que contravinguin les ordres dictades en aquest sentit pel Govern del Reich, s'exposen a la confiscació dels seus béns. — Havas.

Desordres a Kaiserslautern

Dusseldorf, 23. — Els sense treball realitzaven una manifestació davant de l'alcaldia de Kaiserslautern.

La policia, davant l'actitud cada vegada més violenta dels manifestants, tingué d'intervindre-hi, fent ús de les armes, resultant ferits alguns dels obrers. — Havas.

Demanadissa de marcs

Dusseldorf, 23. — Es realitzen nombroses comandes de marcs en les ciutats de Magúncia, Werpen, Ludrichsen, Landau i Spire. — Havas.

Catalunya enfora

ITALIA

Cal assenyalar la bella traducció, en vers, que el poeta lligur Marius Gareia ha fet de l'Oda a la Pàtria, del nostre Aribau. És una traducció molt reeixida. Marius Gareia, en publicar aquest treball a la revista napolítana «Fantasma», el fa precedir d'una nota sobre Aribau, el qual, diu, «ridesco nel 1833 l'assopito coscienza della nazionalità catalana».

El mateix Marius Gareia dona, a «Italiànità», un hebdomadari de Vivigno, un extens article sobre la significació i l'obra de la Mancomunitat de Catalunya.

— El referit periòdic «Italiànità» reproduïx un article sobre l'actual situació, política i social, de Catalunya, que ha estat inserit en diversos periòdics italians.

— «L'Esame», de Milà, ha reproduït, traduït per C. Giardini, un article de Josep Pla sobre Manzoni.

En Vilcens Catalán i Peret. Ha mort a l'edat de 50 anys. Avui, a les nou. Lúria, 57. Parròquia de la Concepció. Cementiri Vell.

FUNERALS

En Feliu Cantarell i Bordalba, escultori. Morí ofegat a Calella, el dia 17 dels corrents. Demà, a les deu, a l'església dels Esclopis del carrer de la Diputació.

En Francesc de P. Malet i Galí. Morí el dia 14 dels corrents. Avui, misses a la Concepció. De deu a dotze seran d'ofertori.

ANIVERSARIS

Na Isabel Camps i Renom de Muné. Morí el dia 24 d'agost de 1922. Avui, misses a les parròquies de Molins de Rei, Llinàs del Vallès i Collsabadell, i de deu a dotze, misses a Sant Pere de les Puelles.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO
El nen Joan Lluís Ferrer Vidal i Turull. Enterrat ahir al matí.

Na Margarida Valarino i Wallis. Enterrada ahir al matí.
Na Teresa Aulla i Ribé de Pons Viladoms. Enterrada ahir a la tarda, al Cementiri de Les Cortes.

Obituari

ENTERRAMENTS

En Joan Sagnés i Ricart. Avui, a Sant Sadurn de Noya. Finit l'enterrament hi haurà funerals a la parròquia.

Les aspirants hauran de tenir disset anys complerts; presentar un títol equivalent al de batxiller o el de mestressa superior (o bé sofrir un examen a base d'un programa detallat que es facilita a l'Escola Superior de Bibliotecàries, i subjectar-se a un examen concursiu que comprendrà tres exercicis: un d'oral, contestant a un interrogatori sobre temes de cultura general; un d'escrit: desenvolupant la candidatura un tema escollit entre diversos de presentats pel tribunal, i un exercici de llengües en el qual es demostrí la possessió de les llengües catalana, castellana i francesa, i tenir nocions d'una altra llengua moderna.

La carrera de Bibliotecària comprèn dos anys d'estudis tècnics i d'humanitats (Teoria i Història de la Cultura, coneixements generals de les ciències pures i aplicades i de llur classificació, Història de Catalunya, Llengua llatina i nocions de llengua grega; Bibliologia, Bibliografia, Biblioteconomia, Ètica, Dret usual i instruccions fonamentals de dret català; Literatura catalana, Literatura general i un de pràctiques, indemnitzat, a les ordres de la direcció tècnica de Biblioteques.

Aprovats els tres cursos i mitjan-

çant els exàmens de revàlida i la demostració del coneixement d'una altra llengua moderna, s'obté el títol de Bibliotecària de Catalunya, indispensable per a ingressar en el cos del personal que presta serveis tècnics en les Biblioteques de la Mancomunitat, en el que el sou d'entrada és de 3.000 pessetes per a les directores i de 2.500 pessetes per a les auxiliars.

Les sol·licituds per a examinar-se d'ingrés, així com els documents justificatius de les circumstàncies de la candidatura, es presentaran durant la primera quinzena del mes de setembre, al departament d'ensenyament tècnic i professional del Consell de Pedagogia (Urgell, 187, Universitat Industrial).

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Divendres, 24 d'agost de 1923

La depreciació de la pesseta

EL ministeri de Finances de Madrid ha publicat una nota oficial que constitueix l'acusació més formidable que ningú hagi pogut formular mai contra els governs centralistes.

Comença confessant i reconeixent el fet de la depreciació de la pesseta en relació — diu — amb les monedes sanes: la lliura i el dòlar. I els francs suïssos, i els florins holandesos, i les corones escandinaves, podia haver afegit el senyor ministre, que tot seguit confessa i reconeix també el fet vergonyós que, de tots els països que foren neutrals a la guerra europea, Espanya és l'únic que té depreciada la seva moneda.

Per què? El mateix ministre ho diu. Perquè tots els països, ex-neutrals o ex-belligerants, amb l'única excepció d'Espanya, han procurat reorganitzar els serveis i estalviar les despeses. Espanya, no. A Espanya ni han estat reorganitzats els serveis ni han estat estalviades les despeses, sinó tot el contrari. A Espanya ni han estat anivellats els pressupostos, ni han acabat les aventures marcial, ni els govern han sabut normalitzar la producció del país i el seu comerç exterior ni sanear la seva vida econòmica i financiera.

I això ho confessa, sense presentar la dimissió ni posar-hi remei immediat, el ministre d'un Govern que ha gosat de parlar oficialment del *cranc del Marroc* i la ineptitud inqualificable del qual ha produït episodis com els de Tizzi Azza del 28 de maig al 5 de juny i com els d'ara a Tifaruit, del 17 al 22 d'agost!

Un país on siguin tolerades aquestes paradoxes i aquestes anomalies, sense que la protesta de l'opinió pública les faci impossibles, no és pas un país normal. No és gens estrany que els estrangers que volen estudiar de bona fe les coses de la política espanyola no hi entenguin un borrall i ho deixin córrer. Si nosaltres mateixos, que en patim les conseqüències i en som les víctimes, no ho entenem!...

La posició de Catalunya, davant aquesta disbaixa i aquest desgavell de la política espanyola, és difícilíssima. La nostra condició de poble sotmès ens deslliga de tota solidaritat espiritual amb aquella concepció arbitrària de la realitat i de les funcions de govern. Però aquesta mateixa condició de poble sotmès ens obliga a defensar-nos amb més decisió de les escames de la ineptitud i nícia centralistes.

El mal govern de Madrid és un al·licient més perquè cerquem els instruments polítics del nostre govern propi. Però, mentrestant, no és indiferent a Catalunya que el Govern de Madrid cometi nous disbarats al Marroc, lliuri indefensa la nostra producció a la competència estrangera o esguardi impotent i inepte la depreciació de la pesseta. Nosaltres volem per a Catalunya la màxima llibertat, però, mentrestant, realitzem una obra altament patriòtica, una obra inexcusable de nacionalisme actiu combatent els mals governs de Madrid i procurant, amb totes les nostres forces, que llur actuació no causi tants perjudicis als ideals i als interessos de Catalunya.

Breviari crític

THE POEMS OF MANUEL DE CABANYES. EDITED BY ALLISON PEERS.

Els senyor Peers ha aprofitat totes les dades dels anteriors biògrafs de Cabanyes i les que li ha proporcionat la seva investigació personal per traçar la silueta intel·lectual i moral del poeta dintre del marc de la seva vida curta i simplicitat. Dues notes dominants ressurten en la seva biografia: la solitud de la seva obra, la solitud de la seva vida.

Intensa fou la vida intel·lectual del poeta. Obra de la densíssima qualitat del seu únic recull de poesies, indica per ella mateixa l'intensísim treball cerebral que hagué de precedir-la. El seu nou biògraf ve ara a projectar nova llum sobre aquest punt tan interessant de l'educació intel·lectual del nostre Cabanyes. Les relíquies de la seva biblioteca particular, que l'editor pot examinar i que sumàriament numera en la «Introducció», aclareixen definitivament les orientacions intel·lectuals i estètiques del jove poeta. El contingut gros de la seva biblioteca estava format per llibres anglesos: recordem els noms d'Ossian, Byron i Walter Scott. Molt significativa és una edició francesa de Ph-

taro; l'esperit altívol de Cabanyes deuria enfortir el seu tremp en l'heroisme de les grans personalitats que sojornen en els cims més alts de la virtut antiga. Crida l'atenció la manca d'Horaci, de Fra Luis de Leon i dels novoclassics italians en aquella biblioteca. És que la els portava el poeta arrelats dintre l'ànima d'ença de la seva vida d'estudiant de Cervera? El cert és que Byron, Alfieri, Hugo Foscolo, Horaci i Fra Luis de Leon són els poetes que tenen, sota un o altre aspecte, una evident consanguinitat moral, amb el temperament del nostre poeta. La seva afeció a Byron revela l'element diferenciador del romanticisme de Cabanyes respecte al corrent romàntic general que durant la seva vida s'inicià a Catalunya. Literàriament, Cabanyes fou un solitari, com ho fou en la seva vida. L'idealisme arqueològic, que la passió per Walter Scott desfermà com una torrentada irresistible al damunt de la nostra terra, no contagià, per rara excepció, l'esperit del nostre poeta, massa viril, massa orgullós, sens dubte, per deixar-se contagiar per aquell somni sentimental de l'Edat Mitjana, que féu delirar les generacions literàries de Catalunya durant algunes dècades. Cabanyes anà a cercar a Anglaterra i a Itàlia noves i estranyes amistats literàries. Ningú no l'acompanya en aquestes afecions. Poeta solitari, la seva solitud és el més alt exponent de la seva vigoria intel·lectual.

M. DE MONTOLIU

Les Idees i les Imatges

LA GRAN PORANACIO

«Fa plorar veure dels carrers de l'envidada ciutat, a l'altres hores de la nit, nenes, pròpiament nenes, ja tirades al mig del fang...»

La denúncia que, en aquestes planes mateixes, ha fet, el nostre ben-volgut Joan Llimona (1), referent al darrer innoble estat de la prostitució a Barcelona, cal que sigui recollida i chorejada amb indignació per tota ploma cristianament o humanament responsable.

Les aberracions, les monstruositats, els vicis contra-natura han tingut sempre llurs cavernes i llurs traficants clandestins dissimulats en els plecs i replecs complexos de la nostra gran urbs. A certes èpoques, aquestes ignomínies han estat més visibles, i fins a cert punt — oh! suprema abjecció de les autoritats absurdament irresponsables o criminalment còmplices — en part tolerades. Mai, com ara, però, segons sembla, l'abjecció s'era manifestada, en aquest terreny, amb tanta d'abundància i amb tanta d'impunitat escandalosa. Infelices nenes, infants malaurats, desgraciades criatures corren, a la nit, per l'asfalt ciutadà, víctimes propiciatòries de les luxúries ciniques o vergonyants de tota mena i casta de sers corromputs i degenerats.

No cal dir com una especulació infame trafica amb l'enlloiment de les pobriques ànimes en flor.

Oh! el delictu màxim de lesa-infància!

La gran poranació! És aquest, sens dubte, un dels crims que més clama la Justícia Divina.

Cal, però, que els criminals siguin ja castigats en la terra mateixa que solen.

Que la justícia dels homes prece-dissi la Justícia de Déu.

Les autoritats de Barcelona tenen la paraula.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Vegeu l'article «Les dues escumbreries», publicat a LA VEU DE CATALUNYA, data 21 d'aquest mes.

Associació Catalana de la Premsa

FESTIVAL AL TURO PARK

L'Associació Catalana de la Premsa, tenint en compte el fet de coincidir el festival organitzat per a demà, dissabte, al Turo Park, amb la inauguració de la temporada de circ equestre al teatre de Novetats, ha decidit ajornar-lo fins al dia primer de setembre, amb l'objecte que puguin prendre-hi part valuosos elements de l'esmentada companyia.

Per a fer més atractiu el programa, s'ha recaptat el concurs dels artistes més notables que actuen aquests dies a la companyia d'òpera del teatre del Bosc, els quals cantaran escolides peces de concert.

Tancará la festa l'anunciati castell de focs artificials, compost de combinacions desconegudes a Barcelona i que tant d'èxit obtingueren recentment en el concurs de València.

Generalitat

EL PRESIDENT

Ahí al matí el senyor Puig i Cadafalch va presidir la sessió del Consell Permanent, havent rebut més tard, al seu despatx, diverses visites, entre aquestes la dels periodistes.

Aquests van felicitar el president amb motiu d'haver desllunat la seva distingida filla una xamosa nena, felicitació que el senyor Puig ha rebut agradablement.

Pel que toca al Consell va dir que s'havia limitat a despatxar assumptes de tràmit, dels quals es facilitaria una relació als periodistes.

Un dels assumptes que han ocupat l'atenció dels consellers ha estat l'extensió que ha pres al Pirineu la malaltia del «poll», característica d'aquell terreny, havent-se encarregat ja l'estudi de les proporcions que té amb l'objecte de posar-hi tot seguit remei.

Per últim el president va mostrar als reporters les proves de la làmina del mapa pedagògic de Catalunya corresponent a Sant Feliu

Diumenge, dia 26

A les 3 de la tarda

Conferència pública

d'En JOAN VALLÈS I PUJALS

al teatre Principal de Montblanch, organitzada per la Joventut Nacionalista de la dita vila, sobre el tema:

«Mentre Espanya davalla...»

de Guxols, manifestant que s'havia fet el tiratge de la làmina definitiva corresponent a la Vilafranca del Penedès, la qual es posarà a la venda junt amb un llibret explicatiu.

Havent-hi dimarts de la setmana entrant Assemblea, en la qual s'han elegit els càrrecs de consellers i, per tant, de president, i finint per tant en l'exercici de la presidència el senyor Puig, aquest es va acomiadar dels periodistes, agraint-los les atencions que li tenen dispensades.

Els companys van agrair les paraules del president afegint que tenien la confiança que en la vinent entrevista tindrien ocasió de felicitar-lo per la seva reelecció.

Parlant de l'Assemblea va dir el president que els projectes d'acord que constitueixen el volum que s'ha repartit aquests dies als diputats són la redacció de comptes i l'adquisició de terrenys precisos per a cases de beneficència. Va manifestar que era interessant pel que toca a la publicació de comptes, consignar que sempre es publicuen amb minuciositat de detalls, com ho fan poques entitats.

Problemes de la Llar

La Casa

No és necessari, en parlar dels problemes de la llar, ponderar la importància de la Casa. Gran o xica, rica o pobre, magnífica o en runes, tots la tenim, o tots la cerquem. I la carestia de les cases barates, dificultant la pacífica possessió d'aquest recó de món a una gran part de la població, no fa sinó agullonar l'interès comú per la casa pròpia.

L'home dèbil i indefens, la necessitat per a defensar-se i afiançar-se. La buscaria des d'un principi i, en la topografia del terreny, en l'opulència dels boscos, en la marginada dels rius o en la balma de les roques la trobaria, i crearia tot seguit — segons les seves necessitats de caça, pesca i pastoreig — un altre tipus de casa, mena de tenda de campanya, feta de canyissa i pell, o creada en materials que fàcilment trobaria al seu abast.

I les grans línies que marquen la història de les civilitzacions, el domini dels rius i els estanys, creant les civilitzacions fluvials i dels llacs, pròpies de les èpoques prehistòriques; el domini del mar, creant les civilitzacions mediterrànies — fenícia, gre-

ga, romana, romànica, serraina —, com darrerament el domini de l'Oceà, establint les grans civilitzacions dels nostres dies, indiquen ja, a grans trets, els tipus d'edificis i ciutats pròpies d'un mitjà endarrerit, civilitzat o prepotent. El gratacel ardit i enorme, crepitant de vida i moviment, no escauria en la tebior del císsim d'un riu que s'escampa per la plana; ni la barraca de fusta o canya s'adiria gaire en una població ciutadana, foradada per trens, i a la qual arriben, de totes les parts del món, i descarreguen, enormes vaixells mercans i de guerra.

La puixança d'un arca o d'un poble, moltes voltes ve determinada per l'aigua. Es sabut que l'Egipte era un riu, el Nil. Anglaterra té un Tàmesi. França té el Sena. Itàlia la conca del Tíber, en la part peninsular, on floreix Roma, i a la de Po on sorgi la potència econòmica dels seus temps moderns. Alemanya compta que fan possible, a llur cenet, un Berlin. Àustria té el Danubi i Rússia, enormes planes regades per caudalosos rius.

A voltes els rius, com una espasa, travessen tot un Estat — Ebre, Júcar, Duero, Tago, Guadiana, Guadalquivir, etc. — i el tallen i no el reguen, essent com un estigma pel poble en el qual tenint l'aigua a dos dits, les plantes moren de set, o per la immensa secada, ni hi neixen les plantes, en una immensa estepa, irredempta, llarga, com els rius que la travessen!

La casa, vora d'aquests rius, en aqueixes immenses estepes, tampoc hi creix, i la civilització i fins la vida en fuig! Madrid és un cas típic d'una població que no necessita d'ajut de l'aigua. El Manzanares és un riu de poble petit. Madrid és l'esforç d'un braç prepotent, Felip II, que col·locà la capital d'Espanya al centre d'una altiplanície. Caigué aquell braç enorme i poderós, necessità l'ajut de tots els espanyols per aguantar en prestigi, alta i senyora, la ciutat muntada en sec. Barcelona, voltada de rius i ratllant als mars, per si sola, naturalment es bastaria! I ni que es pretengués, es podria deturar el seu creixement. Déu i els elements se l'emporten i l'alceu i l'escampen!

... ..

Sigui a prop de l'aigua o en sigui lluny, fàcil o difícil, el mateix si es tracta d'una cova o d'un castell, d'una magnífica ciutat o d'un esquit poble, l'home necessita, per a viure bé, d'un lloc seu, de recós i pau: la «Casa».

IVON L'ESCOF

CANDIDATURA NACIONALISTA

Districte de Granollers-Badalona

Elecció de Diputat a Corts

JOSEP M.ª TRIAS DE BES

ADVOCAT I CATEDRÀTIC

Avui, divendres vinent, a les nou del vespre, miting al Círcol «El Recreu», de La Garriga

Demà, dissabte, a les nou: Grandiós miting a la plaça pública de Montcada

Butlletí internacional

23 d'agost de 1923

RADIC A LONDRES Els diaris de Londres parlen de l'arribada a la gran metròpoli britànica del famós cabdill dels pagesos croates. Radic desaparegué d'Agram (Zagreb) fa un mes i d'aleshores ençà ningú no sabia on era. Divendres reaparegué, a Londres, acompanyat de la seva muller. Pensa passar-hi un mes.

Recordaran els nostres lectors que el Govern de Belgrad aconseguí del Parlament que aixequés la immunitat a Radic, per tal que pogués ésser processat pels seus articles i els seus discursos separatistes. Sembla, però, que el Govern no gosà detenir-lo immediatament. Radic, aprofitant aquest moment de vacil·lació, fugí una nit a Hongria, passant la frontera de Croàcia sense passaports, cosa gens difícil, malgrat la vigilància del Govern, recordant les simpaties que gaudeix el cabdill republicà entre els pagesos d'aquelles contrades.

Què farà ara Radic? El seu partit ha obtingut la majoria dels vots dels electors croates d'ençà de l'acabament de la guerra, el mateix en les eleccions per a l'Assemblea constituent de l'Estat Serbo-Croata-Eslòvenec (nom oficial de Sud-Eslàvia), que en les del Parlament actual. És, doncs, l'home representatiu de Croàcia. Fins suara mateix defensava l'autonomia de Croàcia, i la seva unió federativa amb Sèrbia, sota la monarquia del rei Alexandre. El centralisme irreductible del Govern de Belgrad, l'ha obligat ara a declarar-se republicà i partidari de la independència absoluta de Croàcia, és a dir, de la separació de Sèrbia.

Després de les darreres eleccions, el cap del Govern de Belgrad, Pàtrix, intentà negociar una fórmula d'arranjament amb Radic. Fou impossible entendre's. Radic, persistint en la seva negativa a anar a Belgrad i pendre part en les tasques parlamentàries, accentuà la seva oposició, una veritable hostilitat, al Govern i advocà per la ruptura definitiva entre Belgrad i Agram, és a dir, per la separació de Croàcia i Sèrbia.

Els diaris de Londres diuen que Radic sembla un pagès rus: petit, prim, d'amples espatlles, amb una negra barba punxeguda. Què pensa fer a Londres aquest orador eloqüent, aquest polític activíssim, aquest ardit patriota? No ho ha dit, ni ho ha insinuat. Els esdeveniments ulteriors esclairan aquesta incògnita.

LES ELECCIONS A IRLANDA Els candidats proclamats definitivament a Irlanda, per a ocupar els 150 llocs vacants al Parlament, són 377.

La filiació d'aquests candidats és molt curiosa i pot donar una idea aproximada de la probable composició del nou Parlament irlandès. Els 377 candidats pertanyen als partits següents:

Cumann na nGaedheal (ministerials).....	109
Nacionals Demòcrates	3
Republicans	85
Treballistes	46
Comerciant independent	1
Independents	44
Terratinents	3
Progressius	3
Pagesos	67
Consell de Comerç.....	4
Comerciants	8
Treballista independent.....	1
Contribuent	1
Terratinents no expropiats.....	2

Els partits, doncs, que presenten més candidats són els dels ministerials, republicans, treballistes i pagesos. La futura majoria restarà probablement constituïda per ministerials i pagesos. Els republicans no assistiran al Parlament, on l'oposició serà formada pels treballistes i alguns independents.

Sembla que si els ministerials no aconsegueixen una majoria absoluta, que els permeti governar tots sols, àdhuc sense el concurs dels pagesos, el President Cosgrave presentarà la seva dimissió. En aquestes condicions fóra difícil que acceptessin la Presidència ni O'Higgins ni Hogan. Qui fóra el cabdill de la coalició governant? És difícil de preveure.

El Govern de l'Estat Lliure confia, però, d'obtenir la majoria absoluta, és a dir, 76 diputats com a mínimum, entre els seus 109 candidats.

Compta, a més a més, amb el concurs de la majoria dels pagesos i de molts independents.

El resultat d'aquestes eleccions serà molt interessant per a tots nosaltres, els nacionalistes catalans.

LA PORTA OBERTA Fa molts mesos que Anglaterra i França volen amagar el fet prou evident de la dissolució de l'Entesa sota la frondositat de les notes diplomàtiques i de les converses amistoses.

La nova nota francesa no conté noves orientacions ni nous elements de judici. És una ratificació de la tesi francesa, prou coneguda.

Deixa, però, la porta oberta a noves negociacions. Fa molts mesos que totes les notes angleses a França i totes les notes franceses a Anglaterra acaben deixant oberta aquesta famosa porta. La porta roman oberta, però el gran amic i aliat no vol entrar-hi.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Cebrià de Montoliu

Ha mort a Amèrica. En Cebrià de Montoliu. Era professor en una escola superior de Kansas-City, als Estats Units, i per acompanyar la convalescència d'una recent malaltia anava a passar una temporada

de descans a Califòrnia, quan s'agravà ràpidament en una vila de l'Estat de New Mèxic, Albuquerque, on ha mort.

Nasqué a Palma de Mallorca l'any 1873, i li corresponia com a descendent d'illustre família, el marquesat de Montoliu.

Cursà la instrucció primària i el batxillerat a Tarragona i el col·legi

Dietari històric

24 d'agost de 1472

JOAN II, QUE ASSETJA BARCELONA, FA TALLAR LES VINYES I ARRIBES DELS AFORES.

La rebel·lió contra el rei aragonès anava decaient en tot Catalunya. Joan II féu un conveni amb el comte de Foix en què es referia a Navarra, i emprengué forta campanya per tot Catalunya. En poc temps va rendir per capitulació Girona, Sant Feliu de Guíxols, Palamós, Vergès, Figueres, Sabadell, Sant Cugat del Valles i Martorell, trencant tota comunicació amb Barcelona, que sentia la duresa del setge.

Sortiren d'aquí tropes comandades per Dionís de Portugal. Menut de Guerra, Jaume Galeoto, entaulant-se un combat a Sant Adrià del Besòs, que fou desfavorable a la causa catalana, que va perdre quatre mil defensors. Les tropes realistes s'acostaren al Port del Nou.

Un escriptor ha dit que, dominant el rei tot Catalunya, era Barcelona un cap sense cos ni braços per a defensar-se. Cregué aleshores poder dominar la ciutat i establí el seu campament a Pedralbes, repartint les seves tropes entre els monestirs de Vallbona i Santa Maria de Jesús i les masies, tallant tots els arbres i vinyes. El bloqueig per mar el sostenia En Bernat de Vilamarí amb vint galeres i setze naus grosses. Renat d'Anjou va enviar una esquadra de genovesos, en ajut de la ciutat, portant pólvora i canons.

S'acostava l'hora de la rendició. Els atacs eren seguits i la fam es deixava sentir. El rei oferí propostions de clemència, però la ciutat no volgué obrir les portes al cardenal Roderic de Borja, legat del Papa, que es va oferir com a mitjancer, com tampoc als ambaixadors borgonyons, que s'oferiren.

Una carta del rei, inspirada en nobles sentiments, vencé totes les resistències. El Consell de Cent va nomenar dotze delegats, i a la sagristia del monestir parlaren amb el Rei. Es retirà el jurament de fidelitat a Renat d'Anjou, i es va signar la capitulació de Pedralbes el 16 d'octubre, més humil·lant per al rei que per a la ciutat, fent el primer la seva entrada el dia següent.

ESPIGOLAIRE

dels Jesuïtes de Manresa. La carrera de dret l'estudià a Barcelona.

Quan marxà a Amèrica exercia el càrrec d'oficial de l'Ajuntament de Barcelona, i era bibliotecari del Museu Social. Els dos càrrecs els guanyà per oposició.

Fundà la societat civica Ciutat Jardí, esmerçant en la seva propaganda fortes activitats.

Era un enamorat de l'esperit anglosaxó. Partint de Shakespeare, donà al català les principals obres de Ruskin i d'Emerson.

Sociòleg erudit i de volada, són innombrables les institucions en les quals intervingué. És molt interessant un estudi seu sobre el sistema Taylor.

La seva producció bibliogràfica és bastant copiosa.

D. E. P. i rebí la seva família, especialment el seu germà i company nostre, En Manuel, l'expressió del nostre sentiment.

LLIBRES NOUS

Manual de la Filla de Maria. — És digne de lloanca l'emport que té Foment de Pietat Catalana a publicar els seus llibres de pietat. Ara per als uns, ara per als altres, està constituint un repertori excel·lent, en el qual tots els fidels catalans poden trobar el seu llibre especial. Així el «Manual de la Filla de Maria» serà per aquesta el seu devocionari predilecte, car hi són recopilades les oracions per a fer la visita mensual a la Verge Santíssima i les meditacions sobre les seves santes virtuts. Ultra això, conté els Estatuts de les Congregacions de Filles de Maria; indulgències concedides a les Congregacions Marianes agregades a la Prima Primària de Roma; Ritual per a la recepció de Filles de Maria; Goigs a la Puríssima, etc., etc.

«Petit Ofici en l'honor de la Immaculada Concepció». — També ha sortit de Foment de Pietat Catalana aquest opuscle que conté el text llatí i català del petit ofici en l'honor de la Immaculada Concepció que Sant Alfons Rodríguez va resar durant quaranta anys i que per comanda de la Verge va propagar i recomanar aquell Sant Jesuïta.

«Dites del benaurat Fra Gil». — Compone el cinquè opuscle de la Biblioteca Ascètica Franciscana que dirigeix el savi caputxí P. Antoni Maria de Barcelona.

Aquestes dites de Fra Gil, qui va ésser un dels primers companys de Sant Francesc, es llegeixen amb una vívida delecció.

La traducció catalana és feta pel propi P. Antoni, el qual ha escrit així mateix una bellíssima nota preliminar que dona a conèixer la gloriosa figura del benaurat menorc.

Com tots els altres opuscles de la Biblioteca Ascètica Franciscana, és presentat curiosament.

De Madrid estant

Botons de mostra

ALLO que dona una idea més exacta de com van les coses, és la faiso de com es vol fer anar les coses.

Pel que es vol dissimular s'endevina el que veritablement passa.

Prenent de les declaracions oficials el sentit contrari, es troba la veritat de les declaracions oficials. Ja tots estem en el secret: quan un ministre diu blanc, vol dir negre.

El ministre de la Guerra va dir que l'operació d'avui seria decisiva.

Per què aquesta afanyosa pruja de voler donar a entendre que no marxarien tropes?

Es passaren tot un jorn declarant que sols per a cobrir baixes serien tramesos soldats al Marroc. A l'endemà feia fredat llegir les expedicions de soldats que, d'arreu de les terres espanyoles, havien sortit cap al Marroc.

I una de dues: o aquesta por a declarar la veritat palesa que el Govern tem que l'opinió pública s'adoni de les veres proporcions que torna a tenir, que mai ha deixat de tenir, la catàstrofe del Marroc, o les baixes hagudes aquests darrers dies són suficients perquè el desastre sobrepassi tràgicament el d'Annual.

Una alta personalitat, el nom de la qual ha figurat molt en la política espanyola durant aquests darrers mesos, tenia un procediment expeditiu i ràpid per a arranjar d'una vegada per sempre l'afer del Marroc. Consistia en aquesta genial fórmula simplista: Primer, calia decapitar tots els moros amigues: aleshores, complerta aquesta tasca, ja se sabia, quan es veies un moro amb el cap damunt les espatlles, que no era amic, i, per tant, que calia també, fos com fos, decapitar-lo. Així, en poques setmanes, morta la cuca, morta la ràbia.

Ahir publicaren els diaris un telegrama de Melilla en el qual es donava, amb fermaça d'autenticitat, la nova que els partidaris d'Abd-el-Krim, quan agafen un moro addicte a Espanya, el torturen i el cremen viu.

Vet aquí el què pensarà el senyor Alba: — Inconvenients de què totes les nostres idees siguin conegudes per l'Abd-el-Krim.

Insisteixen personalitats civils, personatges militars i dignitats civico-militars (com classificar el senyor Silvela?) que cal anar a Alhucemas. El general Weyler s'aferma en tal propòsit amb una pila d'arguments.

Per anar a Alhucemas cal, abans que tot, naturalment, fer noves i importants despeses, esmerçar noves quantitats considerables. Per això, tots aquells que, amb una certa autoritat de càrrec, sostenen la necessitat d'anar a Alhucemas, demanen diners, demanen milions, amb una certa insistència pidolaire.

Voleu dir-nos per què voleu anar a Alhucemas?

En circumstàncies semblants, preguntat de la mateixa faiso en demanar diners a un amic per anar a Madrid, diu que un humorista nostre va contestar:

— Per a preparar la tornada.

Telegrafen de Melilla:

«Avui ha sortit una de les nostres unitats navals lleugeres, conduint tropes indígenes amb destinació desconeguda.»

Destinació desconeguda?

Vaja! Per una vegada han volgut dir la veritat neta i clara.

Són suficients, no?, tots aquests botons, per a heure esment del que passa.

En realitat: el Govern no ho sap ben bé del tot. Va trontollant i divagant cap a la foscuria i la tenebra de les coses irreparables, d'esma, benat d'ull, sense orientació ni guia, ni viàtic ni consell. Una mica, també, amb destinació desconeguda.

I allà va Espanya, peu dret, en la proa del navili sense govern, cara a la mar en revolta, al perill desconegut, a la negra tenebra de l'enfonsament. Allà va, amb la serenitat que fingeix la inconsciència, tota sola en la seva dolor i en la seva orfenesa.

No són pas, les d'avui, hores de platxerios serenament.

Seran les de demà les hores definitives d'una reacció que assenyali les inajornables i radicals rectificacions necessàries? Qui sap!

De moment, tots els comentaristes estan unànimes en una cosa: «Les hores d'avui són d'una gran angoixa».

Veritablement: hi ha quinquennis infortunats.

RAFAEL MARQUINA

EL CORREU D'AMERICA

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

DE TUCSON ESTANT

El president Harding ha mort. - La impressió que ha produït la notícia arreu del país.

Aquesta ha estat la trista nova amb la qual ha sorprès el despertar d'aquest dia 3 d'agost, que, per cert, se'n ha presentat plujós i trist, com si volgués associar-se al greu sentiment que avui pesa sobre la Pàtria americana. Tots els periòdics, indistintament, demòcrates i republicans, apareixen endolats amb amplexes falxes negres, per testimoniar llur condol per la mort de l'home bo, i del gran home, que durant dos anys ha regit els destins d'aquesta nació. Les portes de les botigues i dels comerços estan mig tancades; i les banderes de les estrelles i de les barres, que airosoament onejaven als edificis públics i de treball, avui resten a mig pal, endolades també, com per associar-se al greu dolor per la mort del qui tant i tant s'havia desvelat per acreixir les fonts de la riquesa de la seva terra.

Hom reconeix, ara més que mai, que el president Harding pasará a la història com un dels més dignes presidents que ha tingut en la seva llarga vida el Govern de la República, i com un dels homes que més airosoament han sabut sortejat greus dificultats i afrontar situacions més compromeses i delicades.

Esdevingué a la presidència poc temps després de la gran guerra, quan tot estava desconcertat i fora del seu centre, i un exòs de producció i de riquesa desproporcionada havien produït una inflor fictícia en la vida de la nació americana, alenada tal desproporció per les inconseqüències del Govern anterior; era molt natural que, en venir a desfer-se tal estat de coses per a retornar a les vies de la normalitat, es produís una alteració radical, que devia dirigir els seus trets contra qui per obligació del seu càrrec havia d'imposar-se el sagrat deure d'anar contra uns corrents que pugaven amb el sentit comú i natural de les institucions i dels homes.

L'haver, doncs, d'encarrilar i normalitzar tals desequilibris, amb el natural descontent d'una majoria acostumada a treure guanys fabulosos a costa dels sacrificis i dissorts d'una bona part de la humanitat, suposava una tasca tan àrdua i corpenadora, com no és fàcil de capir: la sinó tenint en compte el gran desgavell que va deixar al món l'última guerra, de trista memòria i recordança. I solament un gran esperit, noble i desinteressat, sense recels ni afectes personalistes, podia emprendre guerra, de trista memòria i recordança, en la qual havia d'ajuntar la severitat més delicada amb la diplomàcia més distingida, per no ferir interessos i institucions el retraïment dels quals podia esdevenir fatal per al país. I aquest són precisament el triomf i el gran mèrit de l'obra portada a terme pel finit president Harding.

Una mostra ben palesa de la seva capacitat i bon encert a portar les regnes de l'estat en tan difícils circumstàncies, l'ha donada en el seu últim viatge arreu de la República, en el qual, amb sinceritat ben democràtica, exposà al seu poble la seva tasca feta, i la seva tasca a fer, explorant les necessitats i els punts de vista dels seus conciudadans per a resoldre els magnets problemes industrials, agrícoles i internacionals que afecten la vida de la nació americana; pronunciant arreu discursos en consonància amb les necessitats de les regions visitades; compartint el treball dels obrers, agricultors i comerciants, en les oficines de comerç, en els camps i en els tallers; i cercant, finalment, en tot moment, aquella compensació que ha d'existir entre governants i governats, per presentar un front únic davant les realitats de la vida humana. I en aquesta bella tasca i en aquest abnegat apostolat, quan més arduament estava lluitant al seu poble, rebent-ne les vastes terres, creant i fent-se càrrec de les fonts de riquesa i treball i dels mitjans per a fer-les més acreixir, després d'haver pronunciat més de trenta discursos en l'espai de quaranta dies, i haver recorregut gran part del vast territori dels Estats Units amb les naturals molèsties que reporta un viatge d'aquesta mena l'ha sorprès traidorament la mort, segant aquella vida preciosa que tant i tant s'havia sacrificat buscant el benestar de la seva nació.

El President ha mort; i ha mort en els precisos instantes en què una notable millora semblava imposar-se a una malaltia concreta per l'exòs del seu treball; i ha mort en un viatge del qual havia de recollir els llores que més podien afalagar la primera autoritat de la més gran nació del món; i ha mort en els moments en què estava conversant cara a cara amb el seu benivolunt poble, per a fer-se càrrec personalment dels seus sentiments i necessitats. Ha mort al camp del seu treball i de les seves activitats i quan tot, més que mai, feia pressentir que altra volta li seria atorgada la confiança popular en les pròximes eleccions legislatives.

Descansi en pau el President bo, el President il·lustre. I Déu vulgui que el seu successor, Coolidge, entrançable i col·laborador constant del finit, es faci digne que es compleixin les paraules que va pronunciar en, ser-li notificada la seva elecció a la Presidència de la República per defunció de Mr. Harding: «Déu continuï regint i dirigint els destins de la pàtria americana».

FR. ESTANISLAU CARALT GATELL C. D.

Tucson (Estats Units de l'Amèrica del Nord), 3 d'agost de 1923.

El president i silencis

El nou president dels Estats Units Mr. Coolidge té anomenada d'home amb una concisió extraordinària. No li agraden ni la xerrameca ni el vi, que mai no tasta.

Els americans no podien somniar un president més partidari de la llei seca.

Per a donar una idea de la parsimònia verbal de Coolidge, un diari explica que en una de les últimes campanyes electorals, quan l'aviat president era governador de Massachusetts, un redactor d'un diari de Boston va intentar fer-li fer declaracions.

—Preciseu les preguntes—va dir-li el governador.

El periodista va enumerar vint-i-dues preguntes i les va sotmetre al «pacient».

—Demà us contestaré—va fer Coolidge.

L'endemà, el periodista no va mancar, i Coolidge li va dir:

—He estudiat el vostre qüestionari. Les vint-i-dues preguntes es poden reduir a tres. A la primera, responc que sí, i a les altres dues, que no. A reveure.

El periodista tractava d'arrencar-li quelcom més.

—Jove, jo també sóc periodista i us dic que si sabéssiu l'ofici, amb el que us he dit, ompliríeu tres columnes. Se us ofereix res més?

Els propietaris espanyols d'Alemanya

En un dels locals de la Cambra de Comerç de Barcelona, se celebrà el dia 10 una reunió de propietaris de cases a Alemanya, convocats per En Felip Alvaro.

La reunió, la qual estigué molt concorreguda, la presidí En Felip Alvaro, el qual després de fer una exposició del problema creat als que emigraren llurs capitals en immobles en aquella República, que són en l'actualitat objecte d'exigències per part dels llogaters i també de lleis d'excepció, que, segons notícies no s'apliquen als propietaris subdits d'altres països que es troben ja organitzats, proposà als reunits que s'agrupessin també en associació amb el fi d'unir i encaminar els esforços de tots per a recaptar dels poders d'aquell Estat i d'Espanya el degut ajut.

Afegí que a aquest objecte havien constituït alguns dels interessats una associació sota el títol d'Agrupació de Propietaris Espanyols d'Immobles a Alemanya, amb aquell únic i exclusiu objecte, esperant que ingressaran en ella tots els espanyols residents a Barcelona que estiguessin interessats en el problema.

Els assistents, després de llegits els Estatuts socials se subscriuiren com a socis i per aclamació fou elegida la Junta directiva en la següent forma: President, N'Enric Parellada; vice-president, En Felip Alvaro; tesorero, En Josep Pérez López; vocals, En Victòria de la Riva; N'Henriegild Oliveras; En Josep Marçet i En Leocadi d'Olavarría; i secretari, En Ramon Güell.

El domicili de la nova entitat es troba provisionalment en el despatx del seu vice-president En Felip Alvaro, situat a la plaça de la Universitat, número 2, segon, on poden dirigir-se tots els que desitgin ingressar a l'Associació, per a fer tramesa de llurs sol·licituds.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

D'Arquitectura: Escola d'Arquitectura — Segon pis de la Universitat. Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les qua-

DE LIMA ESTANT

El nou aranzel de Duane. - Els paquets postals. Les factures consulars. - Els embalatges.

Des del primer del mes que començem s'ha posat en vigència el nou aranzel de Duane «corregido y aumentado», per a protegir les indústries nacionals, que no existeixen.

Hi ha partides tan crescudes, que solament podien posar-les persones que desconeguin la realitat del medi ambient, o bé inclinades a cobejar algun negoci particular per a poder-hi sucra pa, com així sembla, puix tenim, per exemple, la partida dels casimirs assenyalada amb l'aforament de \$ 250 el metre, que amb el 10 per 100 d'augment del teatre Municipal (que mai es fa), un 10 per 100 per a sanejaments (que no es porta a cap), impostos del Moll i Darsena del Callao, despeses d'Agència, pòlisses i altres, vénen a donar un import de prop de \$ 350 per metre, per drets d'entrada, o sia quasi el valor de fàbrica del casimir.

I és palpable que la idea ha estat únicament i exclusivament per afavorir les fabricques de teixits de Santa Catarina i del Pacífic. Aquests fabricants ens faran pagar cars uns casimirs dolents, dels que marquen genolleres ridícules als cinc minuts d'usar els pantalons.

De la mateixa manera podríem assenyalar altres partides que ens revelarien que hem dit abans: que l'interès de poder sucra-hi pa les ha dictades.

El resultat és: el contraban que es diu que practiquen els otomans, ara serà activat, perquè el negoci promet bons rendiments, sobretot en una costa tan llarga com la del Perú, sense naus de vigilància.

Abans del nou aranzel, les mitges de seda pagaven, més o menys, per dotzena, \$ 14'00 i hi ha turo que les ven a \$ 1'70 el parell. Es dir, en la venda sols treu, a penes, o menys encara, les despeses de Duane i de trametiment i regala les mitges. Solament amb un contraban ben organitzat es poden fer aquests miracles.

Volem fer avinent, des d'aquesta crònica, a tots els que fan trametiments al Perú per paquets postals, o certificats, que no es descuidin mai d'enviar la Factura Consular corresponent, junt amb la factura comercial. Abans no hi feia res, i venien moltes expedicions en paquets postals sense la Factura Consular; però fa algun temps que s'ha publicat un decret pel qual es multen les mercaderies en un 25 per 100 del seu valor total que vagin sense la corresponent Factura Consular.

Si el client no té pagada la mercaderia a l'hora de despatxar-la, cosa que succeeix la major part de les vegades, per a no pagar la multa abandona, per compte dels remittents, les mercaderies, com hem vist en molts casos, quedant abandonades les mercaderies, exposades a ésser robades, maltractades i perjudicades, resultant sempre en perjudici de l'expedidor. Nosaltres donem l'avis per a evitar els greus perjudicis que aques-

ta disposició pot donar als nostres comerciants que tenen relacions comercials amb el Perú, i preguem als diaris que reproduïxin la notícia.

Si la mercaderia és pagada per endavant, cosa no molt probable, el client es queixarà al fabricant, o a l'expedidor, i encara que aquest no hi tingui cap culpa, li reclamarà d'una manera o altra, per a cobrar-se la multa que li han fet pagar, com ho hem apreciat en més d'una ocasió.

Tots els trametiments de mercaderies de valor, fets per correu, han d'anar acompanyats de la Factura Consular, altra la factura comercial, com és de consuetud, si es volen evitar disgustos i pèrdues, i nosaltres ja hem complert el nostre deure avisant a tothom.

Els nostres fabricants donen tan poca importància als embalatges quan la tenen tota, i nosaltres podríem afirmar que el noranta per cent de reclamacions provenen del mal embalatge que facilita els robatoris a bord i en la descarrega, la penetració de la humitat, l'estropeïll de les mercaderies, demostrant que els nostres fabricants no s'han fixat en un punt de tanta importància, i que parla molt poc a favor de l'eficàcia dels que tenen pretensions de dedicar-se a l'exportació.

Nosaltres hem vist, pels nostres ulls, caixons de 300 quilos contents de teixits fins de llana per a senyors de fustes de mitja polzada, mal embalatges. Aquests caixons serien bons per a portar-los del moll a la Rambla, però no per a trametre'ls al Perú, a vegades amb més d'un transebord.

Resultat, que les tapes s'han mogut, s'han desclavat els claus i aquests han foradat les peces, fent-les malbé, motivant una justa i seriosa reclamació per part del client que es nega a rebre mercaderies velloses, totes estripades i inutilitzades per al negoci; havent de fer avinent que en presentar-se el repredora, aquest s'ha negat a estendre el certificat d'avaria en veure que provenia l'avaria del mal embalatge.

Això prova, com altres casos que podríem assenyalar, que són molts els fabricants que no repassen pels propis ulls les expedicions, i arriben a destinació, les mercaderies, en caixons que no serveixen, i tractant-se de teixits, sense paper fort i embreat, que empari les mercaderies.

Si aquestes arriben en mal estat, i el client no les pot rebre, o no les vol pagar, com el haguessin arribat bé i bones, de qui és la culpa?

Voldríem, doncs, que els nostres avisos, fills de l'experiència, servis-sin per a evitar les reclamacions pèrdues que tant sovintegen.

LLUIS G. FABREGA I AMAT

Lima (Perú), 15 juliol 1923.

Un home decidit

La setmana passada havia sortit de París un tren cap a Cherbourg conduint els passatgers que havien d'embarcar-se en l'«Homeric». Quan el tren passava per Asnières, un viatger americà, Mr. F. Audiot, de Nova York, va exclamar amb mostres de gran desolació:

—M'he descuidat les joies a l'hotel que pari el tren...

Com és de suposar, el tren no va parar, i aleshores l'home confia la maleta i el maletí al revisor i es llança a la via en mig de l'esverament dels altres viatgers.

Va tenir la sort de no fer-se cap mal, va trobar un auto a la carretera, va tornar amb ell a París, i va trobar a l'hotel el paquet de joies oblidat a la cambra que havia ocupat.

Tornà a muntar a l'auto, es va conduir a Le Bourget i allí lloga un avió, arriba a Cherbourg i va a l'es-

tació a esperar el tren. El revisor es creia somniant.

L'americà va recobrar la maleta i el maletí i dues hores després navegava molt satisfet cap a Amèrica a bord de l'«Homeric».

La bandera ha d'ésser grossa

A Nova York dos conferenciants han estat condemnats per un jutge a una multa molt pesada perquè en el local on van donar les conferències hi havia una bandera americana massa petita.

Hi ha en efecte, a Nova York, una llei que estatueix que en tot local on se celebri un acte públic, ha de volejar-hi una bandera d'un tamany mínim de 120 metres per 90.

La municipalitat de Nova York ho ha disposat així perquè opina que un país gran, com Nord-Amèrica no es pot acontentar amb una bandera petita.

La cotització de la pesseta

La Cambra Industrial al Govern

S'ha dirigit al ministre de Finances una exposició per part de la Cambra d'Indústria. Heu's aquí el text de l'esmentat document:

Excm. Sr.:

Aquesta Cambra Oficial d'Indústria es creu en el deure d'exposar a l'alta consideració de V. E. la progressiva depreciació de la moneda espanyola fet que acusa l'actuació de causes permanentes i orientacions equivocades en la direcció de la política econòmica del país que de persistir han d'ocasionar gravíssims trastorns en la nostra economia.

En certament un fenomen desconcertant la depreciació de la pesseta. En cap país dels que han rodes neutrals s'ha presentat aquest fenomen. Per què som nosaltres, els espanyols, l'única excepció?

El nostre deute públic, tot i pesar molt, és càrrega lleugera comparat amb el d'altres països; el Banc d'Espanya guarda en les seves caixes or més que suficient per a garantir l'emissió dels bitllets en circulació, la producció agrícola ha augmentat al punt que hem pogut prescindir de la importació de blats estrangers, cosa mai aconseguida en la nostra història; la producció industrial ha sortit victoriosa de la gran crisi mundial de l'any 1921, que amb l'enderrocament dels valors de les primeres matèries, posà a prova les més sòlides organitzacions industrials del món; doncs bé, malgrat tots aquests factors altament afavoridors per a sostenir el nostre signe monetari, la nostra moneda, des de l'any 1919, es cotitza a més baix preu que el dòlar i la lliura esterlina i la baixa s'accentua cada vegada més.

A què es deu aquesta enorme contradicció?

A l'equivocada política que han seguit i segueixen els Governos espanyols. Totes les activitats desplegadas per la iniciativa particular, totes la riquesa acumulada per les exportacions dels anys 1915 al 1920, en suma, totes les circumstàncies favorables que ens deparà la guerra europea i la nostra neutralitat, han estat contrarrestades per una mala política; confirmant-se una vegada més que en l'ordre col·lectiu, el factor decisiu per a la fortaleza i riquesa dels Estats, és la seva política. Un poble pobre, ben regit, serà sempre superior al ric desgovernat.

La nostra Corporació ha assenyalat insistentment als Poders Públics les seves grans equivocacions davant de problemes tan transcendents per a l'economia espanyola com són el finançament, els transports, el problema social i l'aranzelari, però la indiferència, la manca d'orientació i d'una política de continuïtat, han estruït la nostra protesta. S'ha seguit una desafortunada política de malversament, no han estat atesos, molt al contrari, els grans interessos de la producció espanyola, i la realitat ens adverteix amb la constant depreciació de la nostra moneda, que seguim un camí que condueix a la ruïna del crèdit públic, a la depauperació i debilitat de la nostra producció industrial i agrícola, a l'alça de les subsistències, i a grans convulsions socials.

Deixem a un costat el que es refereix al problema del nostre minúscul protectorat a l'Àfrica, en el qual tan al viu s'ha posat en evidència la incapacitat dels nostres governants, que han aconseguit el miracle que uns pocs milers d'homes, sense organització militar tinguin en moviment permanent a l'exèrcit amb material abundant, amb direcció intel·ligent, secundada per valents i puntosos oficials. Deixem aquest dolorós assumpte per al qual ens remetem al que sobre aquest particular acordarem en les seves conclusions l'Assemblea de Cambres de Comerç, Indústria i Navegació recentment celebrada a València. Deixem també altres factors per a concentrar la nostra atenció en el més important en la política aranzelària.

Les tarifes de l'aranzel de 1922, encara que inspirades en un sentit proteccionista, no són, per a moltes indústries, a bastament altres per a defensar-les de la concurrència estrangera. La indecisió que caracteritza els actes dels nostres governs, es manifesta també en la darrera revisió aranzelària. No es tingueren en compte les condicions en les quals ha de produir l'industrial es-

panyol, en relació als seus concurrents, ni als drets aranzelaris dels països amb els quals hem de sostenir relacions mercantils, en general, molt més elevades que les nostres; encara que la generalitat de la premsa espanyola i també en els centres oficials s'hagi sostingut la llegenda que els nostres drets aranzelaris eren extraordinàriament alts; no és exacte, constituint una prova més de la ignorància i lleugeresa dels que, per la seva autoritat, haurien de dirigir l'opinió; puix la seva conducta i manifestacions indiquen que no s'han pres ni tan sols la molestia de llegir-los ni relacionar-los amb els d'altres països. A més a més, dintre d'un criteri proteccionista, en el qual s'inspira la nostra política aranzelària, no s'ha de discutir la quantia del dret, sinó la seva eficàcia i la conveniència per a l'economia espanyola de sostenir la manifestació del treball que es tracta de protegir.

La insuficiència dels nostres drets queda evidenciada amb l'augment de les nostres importacions i disminució de les nostres exportacions, que acusen les nostres estadístiques de comerç exterior. En efecte, en l'any 1920 el saldo en contra de la nostra balança fou de 380 milions; en l'any 1921 de 441 milions; en 1922 de 1.583 milions, i encara que no s'han publicat estadístiques ni resums mensuals en l'any 1923, per les dades conegudes de les estadístiques estrangeres, pot afirmar-se que aquest any el saldo serà superior a dos mil milions. Al desequilibri de la nostra balança correspon la constant depreciació de la nostra moneda, iniciant-se en l'any 1919, en el qual el promedi de la cotització del dòlar fou de 5'05.

S'accentua l'any següent elevant-se la cotització a 6'40 i a la par la lliura esterlina. En l'any 1921 pujà el dòlar a 6'90 i la lliura sobre la par, en l'any 1922 el dòlar arriba a 7 i la lliura a 29, i en aquests darrers mesos el dòlar es cotitza a 7'40 i la lliura a 33'50.

La més elemental prudència exigeix del Poder públic una política de previsió; lluny d'ella, els Governos sol·licitaren autorització del Parlament per a reduir els drets de la segona columna de l'aranzel, per a obtenir concessions en les nostres exportacions de productes agrícoles, singularment el vi.

Aquesta Cambra exposa als Poders Públics els perills que significava per a la producció espanyola el règim de inestabilitat aranzelària que inaugurava la llei d'autoritzacions; i combaté després rudament els convenis comercials amb França i Anglaterra, i posteriorment el pendent d'aprovació amb Bèlgica, fundant-nos principalment en la falta de reciprocitat d'aquests tractats.

Desgraciadament, els fets ens han donat la raó. Les nostres exportacions de vins a França, en compte d'augmentar, han disminuït; el nostre comerç d'exportació a Anglaterra permaneix estacionari, però en canvi el mercat espanyol s'ha inundat de mercaderies estrangeres, les indústries d'aquí han hagut de reduir la seva producció, milers d'obres estàn sense treball, la nostra balança mercantil s'ha desequilibrat en contra nostra i el saldo enorme de dos mil milions, representa l'or que ha sortit d'Espanya per a nodrir les economies estrangeres. El valor de la nostra moneda segueix en baixa progressiva, el preu dels articles de menjar augmenta, a la par que disminueix el valor adquisitiu de la pesseta, les indústries en crisi no poden sostenir el seu personal i han de reduir el treball, el que representa una disminució en el salari dels obrers, en els moments en què puja el cost de la vida. Tal és el tristíssim quadre de la nostra situació, i a ella ens ha portat la incapacitat dels nostres governs.

Es indispensable i urgent una rectificació en la nostra política aranzelària. No som enemics dels tractats de comerç, però cal reconèixer les dificultats que ofereixen unes negociacions amb països que, com França, té produccions agrícoles similars a les nostres. Els tractats no han de negociar-se en secret, a espalles del país productor, sinó al contrari, amb assessoracions de centres tècnics capacitats, i amb la indispensable col·laboració de les representacions dels productors.

Els actuals tractats, han de denunciar-se sense més dilació, constituint en l'ordre moral, com repetides

vegades hem dit i demostrat, una vergonya, en la economia la ruïna del país. L'ofensiva contra les indústries espanyoles que s'està portant a cap, indefectiblement porta aperlada la ruïna de tota la producció espanyola, en primer terme, la del rēdit públic i la de l'Estat.

Nosaltres, en compliment d'un deure acudim als Poders Públics, en demanda de justícia i de prudència, apellant al patriotisme dels homes que en aquests moments regixen Espanya.

Deu guardi a V. E. molts anys.
Barcelona, 22 d'agost de 1923.
El president accidental, Joan Puig i Marcó. — El secretari, J. Aguilera.

Cultura

L'Institut colonial italià «Dante Alighieri» per a la primera i segona ensenyança inaugura les seves classes el primer del pròxim octubre, quedant des d'ara obertes les inscripcions a la Casa dels Italians (Passatge de Méndez Vigo, 8, davant el Baixador del passeig de Gràcia), tots els dies fèrers, de sis a vuit de la tarda.

El dit Institut, al qual seran admesos alumnes d'ambdós sexes i de qualsevol nacionalitat, comprèn: una escola nocturna gratuïta de llengua i literatura italiana per a adults; una escola elemental graduada (amb el mètode Montessori en la primera classe); una escola complementària, la qual prepara per a la indústria, el comerç i les carreres administratives; en fi una escola de preparació als exàmens de Baxillerat per als alumnes que surten de l'escola complementària, posant-los de tal manera en condició d'esser admesos en les Universitats espanyoles i italianes. En aquestes els alumnes estrangers no paguen cap taxa escolar.

La direcció de les esmentades escoles i l'ensenyança de les diferents assignatures, seran confiades a reputats catedràtics italians i espanyols, els quals emplearan els mètodes més racionals.

L'Ateneu Obrer de Barcelona, seguint la seva tasca, començarà el dia primer de setembre, el curs 1923-1924.

En aquest curs ofereix als obrers les ensenyances que els ha proporcionat fins ara, cada vegada més perfeccionades i més adaptades a les necessitats actuals.

En les classes de dia, es procura ensenyar als nens, seguint els mètodes pedagògics més moderns i reconeguts com a més pràctics per les seves intel·ligències. Les classes nocturnes seguiran en aquest curs les mateixes que en l'anterior, seguint els procediments que tan excellent resultat han donat fins ara.

Les assignatures establertes són les següents: Diurna, elemental i superior, amb nocions de francès i dibuix, diària de non a dotze, i de tres a sis. Nocturnes, elemental i superior; gramàtica, aritmètica, dibuix artístic i antic; arts industrials; nocions d'arquitectura decorativa; dibuix industrial i geomètric; delineants d'obres públiques; teneduria de llibres; francès; anglès; solfeig i piano; mecanografia i peritatges mecànics i electricistes. A les classes de dibuix artístic francès, anglès, piano i solfeig, s'hi admeten senyorettes.

Queda oberta la matrícula en la secretaria de l'entitat, Montcada, 12, tots els dies fèrers de set a nou del vespre.

Diumenge vinent, dia 26 del corrent, rribaran les Colònies Escolars de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, les quals durant la seva estada a fora, han gaudit de la més perfecta salut.

Les hores d'arribada seran: La de La Ulaçuna, Santmenat, Pineda i Sant Andreu de Llavaneres a les onze del matí, i la de Vilavertr a la una de la tarda. Des de les estacions es dirigiran al seu estatge social.

Aros, i, principal, on seran lliurats els dits escolars a llurs famílies. Des d'aquestes hores, l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana dona les més actives gràcies als veïns tots de les poblacions ja esmentades, els quals han tractat amb un afecte mal prou alabat a la nostra mainada, fent-los guardar un record inesborrable del seu estiu.

Amb motiu del 25 aniversari de la fundació de la Protectora, la Comissió de Foment de la mateixa, aprofita l'avinentosa per excitar el zel dels seus socis en la tasca de proselitisme. Heu's aquí la proclama que ha di-

L'administració de justícia

El cas d'Espluga de Francolí

El que passa al Marroc és una cosa que fa pujar els colors a la cara i fa baixar els colors — colors de sang — en terra, fins a amarrar-la. El que passa al Marroc dona idea de com va el Govern d'Espanya, el Govern d'aquells que es diuen dipositaris de l'única patriotisme.

Però per tenir idea de com va el Govern d'Espanya, no caldria, certament, girar la vista a l'espectacle tristíssim, trágic, esferend, del Marroc: n'hi ha prou amb tenir en compte les mateixes coses que passen a Espanya, i que són com a botons de mostra, per fer-se càrrec de la situació del país incivilitzat en què ens trobem, per part d'aquells Governos.

Un d'aquests botons de mostra, és el cas d'Espluga de Francolí, on sembla que encara tinguin vara alta les últimes deixalles del caciquisme. No sabem ben bé si aquest as pot oferir interès, o pot caure dintre del marc de la «inspecció» que ha vingut a fer el digne magistrat del Tribunal Suprem, en l'Audiència Territorial de Barcelona. Per si fos de la seva incumbència, li demanàrem la seva actuació.

Es tracta, tot plegat, del nomenament de jutge municipal d'Espluga de Francolí. La llei és ben clara, terminant i taxativa en el que es refereix al nomenament d'aquests jutges. Però el caciquisme, és el caciquisme!

La llei estableix una categoria en ordre a les persones per a exercir el càrrec de jutge municipal: funcionaris de la carrera judicial, aspirants, advocats, i segueixen altres categories subalternes o inferiors (Emparantes, doncs, en això, que estableix la llei, el distingit advocat i benemèrit veí d'Espluga de Francolí, En Lluís Miquel, sollicita d'esser nomenat jutge municipal. I, efectivament, fou nomenat un tender; molt honorable, molt respectable, molt simpàtic senyor tender, pertanyent a un gremi o estament que nosaltres som els primers a estimar i a enaltir; però que no pot oferir, ni oferix, de tot, cap títol ni cap mèrit especial per a l'esmentat càrrec, que ni tan sols havia sol·licitat.

Com s'explica això?... El caciquisme, és el caciquisme. I nosaltres el que hem ben fema una veu d'alerta i l'adrecem al digne estament dels togats i dels lletrats (la Unió Jurídica de Catalunya potser podria dir-hi alguna cosa), i a tots els estaments d'homes de carrera; que vegin i que pensin com els drets i les condicions que tan justament la llei els reconeix se'n van en orris.

rigit als seus socis i repartida juntament amb el darrer butlletí, acompanyada de quatre propostes en blanc.

L'any vinent s'escau el 25 aniversari de la fundació de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, modestament iniciada per entusiastes patriotes.

Les noccs d'argent de la Protectora seran solemniament commemorades amb actes que no val dir que el nostre Consell directiu curarà que tinguin tot el relleu, serietat i eficàcia patriòtica avinents.

La Comissió de Foment sent ja ara trehura de cooperar-hi de la feig que més li escau, o és, donant impuls i major força a la nostra Associació mitjançant un senzill esforç de tots els socis que, iniciat des d'ara, serà per a tots cosa fàcil.

Ens proposem abastar per la data del 25 aniversari, els 25.000 socis.

Avui estem freg a freg dels 10.000 socis; podem d'aquí a un any, arribar als 25.000 si cada un de nosaltres aconsegueix l'ingrés de quatre socis solament en «un any». Es clar que no caldria aquest esforç, més cal que siguin quatre els que cada un «proposi» per si algun consoci poc voluntariós no n'aconsegueix cap. Els altres, els incondicionals disposats a fer aquest petit sacrifici, que serem els més, farem aquesta tasca i en el seu dia podrem dir que el més bell número del programa de festes de l'aniversari ha estat poder comptar amb 25.000 socis a les nostres llistes, gràcies a l'acció individual dels primers 10.000.

Sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana? Doncs estem segurs que sereu dels primers en presentar les quatre propostes adjuntes.

Doneu-vos pressa, ara mateix deu ja una llista d'amics, que un altre no us passi al davant, anoteu una dotzena de noms i tingueu la seguretat que

No és tolerable, no pot ésser consentit que deixin d'esser reconeguts els drets, tan clars i innegables, que assisteixen a l'esmentat advocat, En Lluís Miquel. Tota la part millor d'Espluga de Francolí, honorabilíssimes persones «de arraigo y de honradez acrisolada, ajenas a toda política», com diu la llei, informaren favorablement en l'expedient del senyor Miquel, desmentint la suposada «falta de residència» que fou invocada per a no conterir-li el càrrec. Però res no hi valgué.

Res no hi valgué perquè per damunt d'aquesta «falta», que fou esvalida, sembla que pesava el pes formidable d'una formidable acusació: el sollicitant de jutge era acusat, oh gran Déu!, d'haver dit «Visca Catalunya lliure», i encara més, d'haver dit «mori Espanya». I aquí tenim la vareta màgica, capaç per fer les coses més meravelloses, i per reduir en pols els murs més fermes i compactes de totes les lleis.

Amb l'avenç, que així com en els contes de fades, aquesta vareta costa tant d'aconseguir, aquí no; ans al contrari, és un tresor a l'abast del primer que vulgui. I nosaltres diem: «quousque tandem?», fins a quan? Fins a quan ha de durar que qualsevol, i de qualsevol manera, pugui usar d'aquesta marca del mori Espanya, per estigmatitzar i inutilitzar un home, com qui marca un esclau?

Bella manera d'anar obrint la rasa profunda del separatisme. Encara més: sospitem que en l'expedient obert per aquest «cas» (som terra fecunda en expedients, a casa nostra), deu ésser desmentida la formidable acusació del mori Espanya... Però l'efecte ja està aconseguit; la pedra quan surt de la mà alguna cosa ha de tocar. I el cert és que entre la «falta de residència» i el «mori Espanya», es produirà un joc de cartes, que, en definitiva, donarà el resultat que l'hàbil jugador perseguia.

Però s'atansa el dia que totes aquestes manyes i prestidigitacions seran completament anorredades pel burí patriòtic que empeny la Patria. La consciència ciutadana va dient-se forta: i Espluga de Francolí és massa important per consentir, gaire temps més, vexacions com aquesta. El diàble en cara treu banya, és cert; però no és lluny el dia que aquesta banya caurà com una desferxa; i aleshores serà mostrada, com un símbol, en el portal franc, obert i lliure de la població radiant; serà el símbol de l'esclavitud vençuda i de la dignitat reivindicada.

al menys quatre us signaran la proposta i arribarem als 25.000.

Mercès a la bastreta per l'Escola Catalana, tot per Catalunya.

Vos saludu cordialment en nom de la Comissió de Foment, el president, J. Riera Puny.

Municipi

L'ARRIBADA DE LES COLONIES ESCOLARS

La Comissió de Colònies Escolars, persistint en el bon desig de millorar en el possible la seva actuació, i davant la proximitat de la tornada dels nois i noies que integren les colònies del present any, ha acordat suprimir tot acte que pugui retardar el descan necessari dels escolars després de les incomoditats inevitables en tot viatge. Els exercicis gimnàstics i cançons que es practicaven al Palau de Belles Arts i el «clunche» que s'oferia a l'arribada de les Colònies, queden diferits per suposar una pèrdua de temps que després és precís per a poder fer la remesa dels nois, puix donat el major nombre de Colònies organitzades aquest any resultaria que en dur-se a cap precipitadament la remesa dels nois es produiria necessàriament alguna confusió.

La Comissió, no obstant, no volent prescindir de cap acte que signifiqui deferència a les Colònies, i separant determinades dificultats que a la Societat d'Esportistes i Atraccions del Parc de Barcelona se li presentaven per a donar la festa en honor de les esmentades Colònies, com totes els anys, té acordat pagar i oferir, en la dita festa la celebració de la qual s'anunciarà oportunament, el «clunche» a que abans s'ha fet referència.

Es fa avinent que la remesa dels nois ha parcs o encarrregats, s'efectuarà al jardí del Palau de Belles Arts, i l'entrada al dit jardí serà rigorosament personal.

TELEGRAMA DE CONDOL

L'esmentada Comissió de Colònies, en vista del dia 27, acordà cursar un sentit telegrama a la vídua del senyor Giner de los Rios, a comunicar l'acord a l'ex-alcaldé de Barcelona, don Manuel Morales Pareja.

REFORMA DEL MERCAT DE SARRIA

Per la Comptaduria municipal s'ha informat sobre la consignació a que pugui arribar la despesa de 7.000'50 pessetes que representa l'execució del projecte de reforma del mercat de Sarrià.

Les eleccions al districte de Granollers

En Josep M. Trias de Bes a Badalona

El gran míting del Cine Nou

COMENÇAMENT

Dimecres a la nit es celebrà a Badalona un dels mítings electorals més entusiàstics que hem presenciats en temps d'eleccions. El Cine nou del carrer de Mar, que és de grandioses proporcions, estava ple de gom a gom d'un públic que, tan tost el pulsaven, vibrava amb una intensitat extraordinària. Els aplaudiments i les ovacions als oradors s'encalaven els uns als altres.

Presidia l'acte el benllogut patriota En Martí Pujol, l'ex-alcalde d'aquell Ajuntament memorable que fou portat, en 1905, a la Casa de la Ciutat per aquella patriòtica Conjunció Badalonina que donà a Badalona uns anys de pau i de bona administració, que regenerà la hisenda comunal i realitzà importants millores urbanes.

En Pujol tenia a sos costats el candidat En Josep Maria Trias de Bes, el diputat de la Mancomunitat En Santiago de Riba, els diputats a Cortes Antoni Miracle, per Sant Feliu; Narcís Batlle, per Barcelona; i Narcís Pla i Carreras, per Viladomiu; En Lluís Jover, ex-regidor de Barcelona; En Vergés i altres personalitats.

EN MARTÍ PUJOL

En Martí Pujol parla de la significació de l'acte. Diu que, obligats per la injustícia del Tribunal d'Actes del Suprem, s'ha de repetir l'elecció que va proclamar triomfant el nostre diputat En Trias de Bes. Parlaran personalitats de diversos sectors del nacionalisme, demostrant així que davant de la pàtria Catalunya no hi ha diferències. Tots anem junts a la lluita, els saludem a tots i per a tots ells demanem un aplaudiment. (Aplaudiments).

EN JAUME LEAL

En Jaume Leal, del Círcol Catòlic, alludeix a la injustícia del Tribunal d'actes, qui menysprea la voluntat del cos electoral del districte que elegí diputat En Trias i obligant a repetir l'elecció. Això és un repte que Badalona recull per ratificar l'acte a En Trias, demostrant que sap defensar la seva honorabilitat ciutadana i la seva idealitat.

Badalona confia la seva representació a persones de saber, de respectabilitat i d'honoradesa, que respongui a les seves ansies de cultura i civilitat.

Es reproduïx aquell al·lucament de la Conjunció Badalonina, que ajuntà, en 1905, homes de diverses opinions per a salvar la ciutat, i avui, per a elegir el diputat que ha d'enlairar l'ideal de la pàtria. Cal retre un tribut a la representació d'aquell al·lucament, que avui encara tenim la sort de veure com presideixi l'al·lucament actual. (Ovació a En Martí Pujol.)

L'hora de la lluita s'acosta i en la bandera de l'al·lucament hi ha escrits els mots: «Per Badalona», «Per Catalunya», i ells ens duren a la victòria.

Els que votin En Trias no votaran el ministerial que està sotmès al Govern, causa de l'ensorrament de l'actual règim i de tota l'administració espanyola; al representant d'aquest vergonyós Ministeri, causa de la tragèdia funesta que comença als camps de l'Àfrica i s'estén arreu d'Espanya i de la qual Catalunya és víctima, arrossegada a la ruïna com tots els altres pobles ibèrics.

Votem per En Trias, que és votar per Badalona i per Catalunya, i si així ho feu confieu en l'èxit i la victòria esclatant coronarà la jornada del diumenge. (Grans aplaudiments.)

EN LLUIS JOVER

En Lluís Jover és saludat amb aplaudiments. Sincera sa presència en aquell acte, dient que la lluita del diumenge no és un accident local, sinó general de Catalunya. Es troben davant un candidat nacionalista defensor de Catalunya i un candidat defensor del Govern d'Espanya. (Aplaudiments). No pot romandre neutral el català que estimi la seva pàtria, Catalunya. (Aplaudiments). Es

lluitarà per la llibertat de Catalunya.

El candidat contrari representa el Govern d'Espanya i aquest és el nostre enemic; enemic de la nostra llengua; de la salut del nostre poble; de la nostra economia; de la nostra indústria. Aquí no hi ha ni Justícia: veiem com el Tribunal d'Actes pren l'acta ilegítima que presentava En Trias. (Ovació).

No sols vexen el país amb contribucions, sinó que roben els fills de Catalunya per dur-los a morir al Marroc en una guerra que ni l'hem moguda ni la volem. És una guerra moguda pels Govern d'Espanya. Amb la sang que allí hi han vessat els catalans s'hauria pogut assolir la llibertat de Catalunya. Els fills que les mares catalanes salvaren de mans de la Lliga Patriòtica antecessora de la Unió Monàrquica Nacional, que representa en Torres, ara el govern els envia a morir al Marroc. (Aplaudiments).

Molts més sacrificis d'aquesta mena ens costen aquests governs de Madrid. No n'hi ha prou amb el sacrifici de sang de l'Àfrica que ens ha imposat el sacrifici de sang pels carrers de Barcelona, atemptant que l'Estat no hà evitat i fins ha instigat. (Grans aplaudiments.)

El poble de Catalunya no gaudeix del Govern propi, va junyit i és arrossegat per l'Estat espanyol durant segles de vergonyosa decadència. Volem la llibertat de la nostra terra, hem de treballar no per aquest Estat espanyol que s'enruna, sinó per a salvar la nostra plena personalitat. (Grans aplaudiments).

EN NARCÍS PLA I CARRERAS

Explica com fa cosa d'un mes ell havia d'anar a Badalona a donar una conferència, invitat per uns individus que es diuen esquerrans i nacionalistes i que casualment va saber que quan hi havia eleccions votaven a En Torres, enemic aferrissat de tota aspiració nacionalista. En saber això va negar-se rodonament a donar-hi la conferència. He vingut avui aquí per a donar aquella conferència i per a dir-vos i remarcar-vos que no votessiu a En Torres. (Grans aplaudiments.)

Ningú que s'anomeni nacionalista deu votar a En Torres, l'enemic de Catalunya, ha de votar a En Trias, el defensor de la llibertat de Catalunya; cap català pot votar a En Torres, i l'home junyit al jou del Govern espanyol; a un dels capítols de la U. M. N. que sempre actua contra Catalunya. (Aplaudiments.)

El problema és clar: està plantejat entre un nacionalista i un representant del Govern que ensorra tot el país i és la deshonra i la vergonya de tots. Tots han de votar a En Trias, nacionalista, que combat el Govern. (Aplaudiments.)

Quan s'obri el Parlament i es tracti del problema del Marroc, protestaré de que s'envii els fills de Catalunya a morir al Marroc; de que Espanya, en nom de la civilització europea hagi portat a l'Àfrica només les coses més repugnants dels solatges d'aquella civilització. (Grans aplaudiments.)

Badalona ha de demostrar la seva catalanitat votant a En Trias; si no fos així, caldria recatalanitzar-la. Badalona donarà fe dels seus sentiments nacionalistes elegint un diputat defensor acerrim de la nacionalitat catalana. (Aplaudiments.)

EN NARCÍS BATLLE

Comença dient que ell, com a notari, ha vingut a Badalona per a declarar que després de tots els atropells governatius en les darreres eleccions, el més greu és el que va fer el Tribunal d'Actes, anul·lant la de Granollers. Per a fer-ho, calgué esquinçar cinc actes notariais de presència (que presentà En Trias) menyspreant l'exercici de la fe pública notarial.

Ara heu de tornar a votar. Cal que tots aneu a complir el vostre deure. En l'elecció hi haurà la candidatura d'En Torres, ministerial, i la d'En Trias, nacionalista. El triomf d'En Torres significaria que Badalo-

na aprovà els greuges que a Catalunya fa constantment el poder central; els atropells que els «Poncios» fan, suspentent ajuntaments, empresonant ciutadans que lluitaven per la llibertat de la terra catalana; els atacs a la indústria catalana, negociant tractats per sota la segona columna de l'arancel, amb el pretext d'afavorir l'agricultura, especialment la vini-viticultura i després de concertat el tractat hi ha hagut la burlesca sagnant de no haver pogut exportar ni un hectòlitre de vi.

Contra Catalunya, ha dit: que no s'havien de protegir les petites noves indústries.

Significaria que aproven la bancarrota de la Hisenda d'Espanya que cada dia creix esterejadorament el Deute i minva cada dia més el valor intrínsec de la pesseta que en poc temps ha perdut el 33 per 100 del seu valor; que aproven la disbaixa catastròfica del Marroc. Damunt de la catàstrofe de 1921 hi estan posant la que actualment s'està descapellant. Demuestra que els governs de Madrid, ni saben arreglar-ho ni se'n saben desfer. Han perdut tot el patrimoni territorial que tenien (inclusiu el procedent de la Confederació catalano-aragonesa) per tot el món. Arreu se'ls han tret vergonyosament i a no triar gaire se'ls treuran o hauran de fugir del Marroc. (Aplaudiments.)

Cal que Catalunya protesti de tot aquest desballesament i elegixi candidats nacionalistes com En Trias; fent-ho així posarem una fita per a conquerir la llibertat de Catalunya. Tota Catalunya vos guaitarà diumenge esperant que el vostre esforç obtindrà l'èxit; que així com diumenge la llum faci el ple, la candidatura Trias pel vostre esforç obtindrà el ple de la victòria. (Grans aplaudiments).

EN ANTONI MIRACLE

Diu que l'elecció de diumenge és una lluita per la dignitat ciutadana i la llibertat de Catalunya. Son sabudes les ignominioses coaccions del Govern contra els candidats nacionalistes, a En Trias li roba l'acte. Amb la lluita de diumenge veurem si els catalans es resignen a aguantar les vergassades del Govern. Cal veure si hi ha el sentiment de la independència de la voluntat individual, fonament del de la llibertat de la pàtria.

Recorda les campanyes que la Lliga Regionalista ha fet contra la guerra del Marroc, recorda la tanda d'articles que contra la guerra ell (l'orador) porta publicats a LA VEU, i recorda l'actuació dins del ministeri i els articles del nostre gran Cambó contra l'aventura d'anar a Alhucemas. Ara En Weyler diu que s'hi hauria d'anar, que no hi ha exercit organitzat per anar-hi i que s'hi anirà.

He sentit dir que alguns deien: i què fan els diputats? i jo pregunto, què fa el poble? i per què no protesta irat? per què no protesta contra la guerra, contra l'embarcament dels nostres germans per a portar-los a morir? Ja que no protesteu el menys que podeu fer és votar els diputats que aniran al Parlament a formular la més enèrgica protesta.

La qüestió de les responsabilitats. Jo deia, fa temps, en un dels meus articles, que ja perdonaria les passades, amb tal que no en vinguessin de noves. Ja les tenim aquí. Ja els moros tenien situats els campaments dels espanyols i estem a punt d'altres catàstrofes.

Els que sentim la pàtria catalana hem de protestar enèrgicament per què no ens vinguin els de Madrid dient: «Catalunya aprueba la ofensiva brillant de les tropes espanyolas».

Cada dia en vénen «partes» dient que han matat tants centenars de moros que n'hem de fer que els matin? És així com es civilitzaran? No enten així l'acció civilitzadora la Lliga Regionalista. Jo sóc partidari de l'evacuació militar de l'Àfrica, però fent-hi una penetració pacífica.

Aquesta manera de sentir és la que representa En Trias. Vos recomano que el voteu i no deixeu de fer-ho per por. Penseu que lluitem per la llibertat de Catalunya, i els catalans

primer morts que ésser esclaus. (Ovació.)

EN TRIAS DE BES

Ressona unànime ovació d'aplaudiments i aclamacions. Visques a Catalunya i al diputat. Totíhom dret aplaudeix.

S'excusa d'haver de parlar breument perquè l'auditori és obrer i cal que vagi a descansar. Diu que se sent orgullós de la manera com està entaulada la lluita electoral: semblava que, com una rectificació dels errors comesos, el contrincant desistia de reincidir en la lluita, si es presentava un altre candidat encara que fos nacionalista. Però en enterar-se de que jo presentava novament la candidatura, els de la Unió Monàrquica Nacional, de Catalunya i Biscaia, obligaren a En Torres a mantenir la lluita. Igual oposició feren quan es discutia l'elecció al Tribunal Suprem. En Rius i en Serradell primer es cregueren obtenir l'acte; en veure que no ho aconseguïen imposaren l'anul·lació de l'elecció. Això era com un homenatge a la meua persona, a la meua conseqüència política, ja que si llavors jo hagués fet una manifestació contra la bandera sota la qual sempre m'he arredossat, l'acte hauria vingut a les meves mans, però jo he preferit restar sempre on he estat i on seré tota ma vida. (Grans aplaudiments.) Mai com ara m'he sentit tan compenetrat amb vosaltres.

Es per mi un goig immens veure en aquests moments el meu costat homes de tots els matissos de l'ideal nacionalista a lluitar en contra d'un candidat ministerial que sempre es manifesta en contra de les aspiracions dels catalans en tots els ordres de la vida política. És un representant del president del Consell de ministres que de la qüestió catalana va dir que no en volia ni dialogar; de la llibertat de Catalunya no qüestió de raça; els veien en parlar del terrorisme de Barcelona com tots els diputats no catalans es gloriaven en contra de nosaltres. El mateix succeïa quan amb les autoritats

zacions per a negociar el tractat referent a la segona columna de l'arancel es donava un cop mortal a la indústria catalana; és un ministerial, que voi dir que s'ha d'estar sempre al costat del Govern tan en tractar-se de les dibauxes econòmiques, com en les sagnants del Marroc que varen començar al barri del Llop i no sabem quan acabaran. (Aplaudiments.)

Això és tot el que ell ha de defensar essent un home sincer; contra tot això, amb la major fermesa, ha d'anar jo. (Aplaudiments.)

Si m'elegeu, jo aniré al Parlament amb totes les conseqüències que així significa.

Anem a la lluita electoral del diumenge amb decisió i entusiasme. Voreu veure en l'elecció passada que l'enemic no donava la cara; ara, aquests dies, s'està dient per catalans i oases i casinets que hi ha projectes secrets que cristalitzaran passant-se al davant En Rius, el marqués d'Olèrdola, a Granollers, i En Serradell, a Badalona, per a fer brutallats. (Veus del públic: que vinguin; ja ho veurem si ho fem.) Per tant, cal que cada un complixi el seu deure. Si creuen que aquest poble és masell, s'equivoquen; es demostrarem que és ben masell. (Ovació.) Els que tan decididament plantaren cara el dia 29 d'abril, també ho faran el 26 d'agost.

Si apellen a aquests recursos perquè no es veuen amb cor de guanyar legalment, noblement. Hem d'anar a la lluita tan o més per a fer triomfar la vostra dignitat i triar-la per aquella oficina electoral del Tribunal Suprem. (Grans aplaudiments.)

ACABAMENT

El candidat i els oradors foren envoltats per gran nombre de concurrents que els felicitaven efusivament i els donaven coratjoses assegurances de victòria.

A la sortida del local del cinema foren molts els que se n'anaren cap al local del Centre Regionalista on seguiren les animades converses.

Dels Mossos d'Esquadra

Els de Prats del Rei, en unió de les autoritats de Calaf, guàrdia civil i molts veïns, sufocaren, després de set hores de treballs, un incendi declarat en l'edifici conegut pel «Convent», antigament alberg de religiosos i avui propietat dels germans don Ramon, Manuela i Dolors Figuerola i Bernadàs, veïns de Barcelona, habitat per dues famílies. Hi havia a l'edifici bestiar de llana, mules i porcs i gran quantitat de palla. Es pogueren salvar els habitants, mobles i tot el bestiar i una partida de faratge; consumint el foc dues terceres parts de l'edifici amb gran quantitat de palla, propietat dels senyors Isidre Biosca i de Isidre Puiggetat, veïns de Calaf. Les pèrdues materials no pogueren de moment precisar-se, essent de molta importància.

Els de Castellvell i Vilar denunciaren tres subjectes per haver infringit el reglament de policia de carreteres. Els de Prat del Rei denunciaren dos subjectes pel mateix motiu. Els de Pobla de Claramunt denunciaren un subjecte per infringir la llei de caça. Els de la Garriga denunciaren al Jutjat el subjecte Joan Noguera, per haver agredit el seu conveí Josep Codinach Codina, causant-li algunes ferides. També denunciaren un subjecte per danys a la propietat i detingueren el veí Miquel Clapés Abandó, reclamat per a sofrir condemna imposada per l'Audiència d'aquesta capital.

Els de Montcada, en unió d'una parella de la guàrdia civil i d'alguns veïns sufocaren, després de tres hores de treballs, un incendi declarat en un bosc d'aquell terme, propietat de

don Ignasi Llansà, cremant-se uns 20 quateres de bosc de pins, no podent calcular les pèrdues, que són de consideració.

Els de Caldes d'Estrach denunciaren un subjecte per infringir el reglament de policia de carreteres i haver ocasionat lesions lleus al veí d'aquella localitat Vicens Vila i Torres, per portar excessiva velocitat amb l'auto que guiava.

Els de Matadepera perseguiren i mataren d'un tret de pistola un gos rabios que havia mossegat alguns veïns d'aquella població.

Els de Cornellà denunciaren un subjecte per infringir el reglament de policia de carreteres.

Els de Molins de Rei detingueren i posaren a disposició del director de la presó de Sant Feliu de Llobregat el subjecte Jaume Balasch Quintana, reclamat governativament.

Els de Sant Adrià del Besòs denunciaren dos subjectes per danys a la propietat.

Els de Matadepera donaren a Josep Ferrer Pi, masover de la casa de pagès «Can Salas» del terme de Terrassa, una cartera contenint un bitllet del Banc d'Espanya de 100 pessetes juntament amb alguns documents de la seva propietat. La cartera, de la qual es descobrí el dit Ferrer, en ocasió d'estar visitant la llogueta anomenada Salas, fou trobada, després d'algunes indagacions, en poder de les captaires Dolors Rull i Garcia, de 33 anys, i Teresa Ruiz, de 12, a la població de Terrassa.

Els de Sant Vicenç dels Horts, en unió d'alguns veïns, sufocaren un incendi que es creu casual, declarat en boscos d'aquell terme, propietat de don Nicolau Suñol i don Leopold Suñol, cremant-se uns vuit quateres de bosc, calculant-se les pèrdues materials en uns 4.000 pessetes.

L'Escola d'Estiu

Les tasques de la setmana final

VISITES Y ACTES

El dimecres a la tarda els inscrits a la setmana final de l'Escola d'Estiu visitaren l'Institut d'Estudis Catalans, on foren rebuts pels senyors Jordi Rubió i Francesc Martorell, els quals els acompanyaren per les diverses seccions de l'Institut, mostrant-los els treballs i historietes que guarden a les tasques que s'hi fan.

Després visitaren l'Institut d'Orientació professional, on el doctor Milà i el senyor Millàs-Raurell ensenyaren les tasques tan interessants pels mestres i educadors que allí realitzen i els bons resultats obtinguts fins ara.

A les sis de la tarda foren rebuts pel president de la Mancomunitat i els consellers a la sala del Consell del palau de la Generalitat. Fets les presentacions, el senyor Barceló en nom de l'Escola d'Estiu, digué el pla amb que es trobaven reunits a Barcelona en tasques d'especialització pedagògica, contestant-los el senyor Puig i Cadafalch amb atencioses consideracions sobre la importància del pedagog en les tasques a fer a Catalunya.

Després foren obsequiats amb un exquisit lunch, servit a la Galeria Gòtica.

SEGONA SESSIÓ

Ahí, a les nou del matí, es reuniren les tasques de la setmana final. La presència fou cedida a la Federació de Mestres de Catalunya i en representació d'ella al seu president, senyor Josep Barceló. Obert l'acte es cedí la paraula al senyor Pere Blasi, mestre de Torredembarra, el qual passà a preparar la seva lliçó pràctica de geografia. Abans d'exposar el pla, cregué convenient fer algunes consideracions sobre l'ensenyament de Geografia. El camp d'acció d'aquesta ciència ha canviat amb els nous corrents pedagògics. La finalitat que persegueix és donar una idea exacta de la situació en el món. Per això cal fugir dels antics procediments memorístics i pendre per punt de partida uns centres d'interès que exemplifiquin per certes concències ataquen l'esperit del noi. Donat a conèixer el pla del darrer curs de la seva escola i la manera de fer i llegir les cartes geogràfiques perquè els infants tinguin idea d'un món i d'un país, no d'un dibuix més o menys ben fet.

Particularitzant, diu que per a l'edat d'avui hi haurien tres temes que el captivaven: un d'iniciació a les cartes geogràfiques, un d'imaginació geogràfica i un de geografia humana. Escollí aquests últims i parlà de l'habilitació. Advertí que no s'ha de confondre l'edat amb l'edat, perquè mentre una lliçó és una cosa orgànica que no es pot trencar, la sessió és una cosa que es deixa en un moment determinat.

Després de parlar sobre l'objecte escollit com a tema, posà un qüestionari sobre el qual farà una sèrie de consideracions. Aquest qüestionari no el fixa abans perquè tota l'atenció del noi s'en va al qüestionari, i el mestre s'hi ha de sotmetre. Procurarà enriquir el lèxic, fer alguns dibuixos i utilitzar una carta geogràfica.

Així exposat, es dirigí als infants per dir-los de què els parlaria el dia següent i a l'ensenyar mirar els coneixements previs que tenien de la matèria que volien tractar.

Després d'un lleuger descans, el

senyor Vicens començà la lliçó pràctica sobre la rosa de jardí, preparada el dia anterior. L'objectiu de la lliçó era el de demostrar com en totes les disciplines escolars s'ha de fer llenguatge, seguint precisament el camí del llenguatge: coneixement de la paraula, ús de la paraula. Feu per això dos apartats: un propiament de «llenguatge» i un altre de «coses a recordar». En el primer s'hi han escrit els mots que venien a enriquir el lèxic de l'infant; en el segon els mots que més constituïen el tema de la lliçó. Així, mentre en la part de «llenguatge» hi hem vist mots com fragància, la reina de les flors, sèpals, pol·len, ovari, etc., amb els quals s'havien de formar proposicions; en la part de «coses a recordar», hi trobàvem les parts de la rosa: calzer, corola, estams i pistil.

Considerant el tema com a cosa pròpia de dues sessions, s'ha deixat aquí, quedant per una segona part fer el resum de l'explicació i la resolució d'un qüestionari que contingui «les parts de la rosa». Així com una excursió per mirar de trobar roses silvestres amb les quals podrien establir-se comparacions. Acabada la lliçó s'ha iniciat una conversa molt interessant sobre la matèria, en la qual hi han pres part activa els senyors Boada, Alabart, Martínez Aguado, Barceló, Vallespir i Galí.

Per últim, la senyora Bertran de Galés, professora de la Normal de Jaen, desenvolupà la seva conferència sobre «La vida en les Normals». Començà dient que no parlaria de teoria perquè això la portaria a un camp d'ideació, i en realitat es viu en un camp ja establert. En tot cas, ella considerava l'ideal des del punt de vista d'allò que és millor i pot guiar-nos en la pràctica. Fa un ràpid anàlisi del caràcter que tenen les normals, d'establiments de segona ensenyança, en menyspreu del caràcter tècnic i professional que haurien de tenir. Així porta, junt amb les dificultats tècniques que moltes vegades es troben, una manca d'unió espiritual necessària en tot problema educatiu. Per l'intel·lecte poden unir-se, però no espiritualment. El mateix passa amb l'escola primària: acabant d'emportar-ho, l'Estat espanyol amb el nou Estatut, que fa que un mestre que ha esmerçat un temps preciós procurant adaptar-se al lloc on se l'ha destinat, es trasllada a la primera ocasió que se li ofereix d'acostar-se la seva terra. Remarca també la manca de preparació amb què es presenten els alumnes de les normals i l'obediència passiva que allunya tot el que sigui esperit d'investigació. L'alumne de la normal és mou per tenir més notes i aprovar un curs. La seva actitud és interessada: no busquen coses noves. Explica els diferents esforços que ha fet per arribar a lligar-se espiritualment amb les seves alumnes, treballant junts fora de les hores de classe, facilitant-los llibres, fent plans de lliçons, fent pràctiques de mètode, etc. Parlant de les pràctiques, creu que les de mètode no basten, perquè a l'escola hi ha també el problema del govern, que no deixa de tenir el seu interès. Dona una ràpida ullada a les causes de despoblació de les normals, i acabà la conferència citant els punts de reforma que creu principals per arribar a fer sortir de les normals homes que sabessin i tinguessin ganes de saber.

comunitat de Catalunya. — Bibliografia. — Consultori, per R. S.

Economia i Finances

La revista quinzenal d'informació i divulgació de la finança mundial amb especialització de la catalana, ofereix el següent sumari:

Les relacions comercials amb Alemanya, per F. Kirchner. — La Societat General Gallega d'Electricitat. — Economia del món: Els ferrocarrils italians, per Jaume Carretera. — Crònica General i Financiera: Espanya i el Banc de Mèxic. — La Succursal del Banc Espanyol de Crèdit. — La Contractació a la Borsa de Barcelona, etc., etc. — Legislació i Jurisprudència: Presidència, Hisenda, Governació, Estat, Foment, Treball, Comerç i Indústria, Marina, Jurisprudència i Legislació estrangera. — Guia del rendista: Junttes generals. — Cupons i Dividends. — Amortització.

clions i Subhastes. — Impressions de Borsa: Mercat de valors. — Monedes estrangeres. — Vers el restabliment del patró orí. — Cotitzacions

D'Alt d'Altà

El nombre corresponent a l'agost d'aquesta excel·lent publicació mensual de l'Editorial Catalana publica el següent sumari:

Una nova institució benèfica catalana. L'Hospital-Asil de Granollers. Ignasi Folch i Torres. — A la memòria d'un sayi català. — En aquesta hora somnolent... (poesia). Alfons Maseras. — El Tresor del Falaguer J. Masó Ventós. — Nocturn (poesia). Ricard Permanyer. — Impressions de viatge: Un volt per Munich, Francesc de P. Blasi. — La música popular portuguesa, A. M. — Dues germanes, per Pierre Valdagne. F. Ribet i Font, trad. — Les famoses carreres de cavalls del Gran Premi «Derby», a l'hipòdrom d'Epson. — L'homenatge al doctor Agell. — Figures d'actualitat: El Dr. Josep Agell. — D'Art. Fotografia: Poblet (Contrallum); Sant Llorenç de Munt (El Turó de les Set Cases). — La campanya femenina mundial de tennis. — De les belles converses amb l'avi pastor, Eridon. — A l'amiga de la cabellera rossa (poesia). R. Blasi i Rabassa. — Actualitat. — La gran piràmide de Cheops, F. — L'original pensada, per Alphonse Allais. R. F. trad. — Del món de les lletres i de les Arts. Puck. — De la Festa de la Mare de Déu del Carme. — Dels Pomells de Joyentut. — Els llibres, X. — Crònica Catalana, X. — Suplement artístic: Un recó del Port de Barcelona, agraïment de Josep Estrany.

Catalana

El nombre 148 d'aquesta revista setmanal de literatura catalana ofereix el següent sumari:

Amador. — Comentaris: Camil Geis, «Intimitats»; Antoni Carera i Vidal, «La tertúlia de can Met»; Josep Maria Roca, «Inventari curiós»; Esteve Caspou, «El roure i la canya»; Josep Berga i Boada, «Nit de Nadal»; Baldiri Rixach, «Reputació»; Josep Carzada i Carbó, «Plautus. Tercera part. Novella»; Assumpta Tobert, «Folklore»; Mossèn Xavier Fossas, «Folklore»; Follet, Revista, Josep Pih i Soler, «Alícia».

Publicacions rebudes

— La idea de publicar una revista parroquial és la ben digna de les més vives il·lusions. I quan es portà a cap de la manera esplendorosa com ho ha sabut fer el senyor rector de Santa Madrona, doctor Castellet, amb l'excel·lent revista «La Nau de Santa Madrona», no cal dir que mereix les més altes felicitacions. No hi ha manera més pràctica, avui per avui, per a escampar entre els parroquians d'un temple l'esperit parroquial com ho és la publicació d'una revista en la qual hi hagi no sols un resum dels actes parroquials, sinó una explicació del seu significat, o per dir-ho millor, una constant lliçó popular sobre les coses del temple. I tot això es troba en «La Nau de Santa Madrona», parroquia avui esplendorosa gràcies a les activitats i zel del doctor Castellet.

En el número d'aquesta revista que ha arribat a la redacció hi ha un treball molt exquisit que signa el senyor rector, sobre la «Ciutat i la Parroquia», paraules dites en les pàgines d'argent del doctor Castellet, celebrades fa poc temps; respostes a preguntes de Doctrina Cristiana i consultes de consciència que s'han formulat a la redacció, i unes ressenyes escrites amb vibració parroquial d'actes transcendents fets a la parroquia.

Arribades i sortides de colònies escolars

Dimecres, a tres quarts de nou del matí, varen arribar els nois del primer torn, el que fins ara ha estat penjat a la colònia Vilamar de la platja de Calafell.

Com pot suposar-se foren rebuts, a l'estació, per llurs famílies i la representació de la Comissió Cultural. Formant un nodrit seguici, tots aplegats, es dirigiren al Grup Escolar Baixeras de la via Layetana, i allí, després d'esser acompanyats pels mestres i la Comissió, els nois foren reïmtes a llurs famílies, satisfetes aquestes del bon estat de salut en què trobaven llurs filllets.

Ahí va marxar cap a Vilamar el segon torn que ha de passar altres 20 dies en aquella platja.

Ahí, dijous, havia d'arribar la primera tanda de nois que han estat penjats a la colònia de Can Puig de la Rubiada, i demà, divendres, sortirà la segona tanda que hi passarà una temporada d'estiu.

Dilluns, dia 27, s'acaba el primer torn de la semi-colònia de mar i de seguida començarà el segon. Cada dia segueixen prenent banys de mar nombrosos nois i noies de les Escoles Municipals.

Les Festes Majors

A LA PLAÇA DEL SOL

Durant encara les festes que amb motiu de la festa major de Gràcia s'organitzaren a la plaça del Sol, hi ha gran expectació per veure executar la segona audició de ballets populars catalans que tan excel·lentment dansa l'Esbart Català de Dansaires i que tindrà lloc diumenge vinent, a les onze del matí, finalitzant l'audició amb un enfilall de sardanes que la notable còpia Barcino executarà. Molts sardanistes d'arreu de Barcelona han promès llur assistència, puix en aquesta audició es tocarà la sardana «Per tu ploro», en homenatge al qui en vida fou ferm sardanista i amic de tots, En F. Musolas.

A L'ARBOS

Aquesta vila celebrarà la seva festa major en l'honor dels seus patrons Sant Julià i companys màrtirs, els dies 25, 26, 27 i 28 dels corrents, sota el següent cartell:

Dia 25.—Al migdia tritlleig de campanes i forta tronada preludiaran les festes. A la tarda, cercavila pels gegants. Al capvespre solemnes complexes a la parroquia amb assistència de les autoritats. A la nit, ballades de sardanes a la plaça per la còpia La Principal del Camp, de Valls.

Dia 26.—Solemnia missa major amb orquestra i sèrm pel Rnd. P. Ignasi Corrona, S. J. A la sortida, festival a la plaça, estudiant l'esmentada còpia la sardana «Antoneta», original del nostre compatriota En Ricard Domingo. A la tarda partit de futbol al camp d'esports entre els primers equips F. C. Barcelona i Gràcia S. C. Ball a la Societat d'Agricultors per l'orquestra La Principal, de Sant Sadurn de Noya. Cap al tard, tradicional processó havent estat nomenat pendentista N. Andreu A. Leonart, Ramells de focs artificials. Carretil·lada. Nit, funció teatral al Teatre Arborenc, posant-se en escena per la companyia d'En Jaume Borràs «La muerter civil» i «La Teta Gallinaire». A la Societat d'Agricultors, concert i ball.

Dia 27.—Matí, com el dia anterior, funcions religioses i sardanes. A la tarda, al Camp d'Esports, carrera ciclista en pista, i balls a les societats Grup Arborenc i d'Agricultors per les orquestres La Principal del Camp i La Principal, de Sant Sadurn, respectivament. Processó. Carretil·lada. Nit balls a les societats.

Dia 28.—Ofici en honor de Sant Josep Oriol Tarda, partit futbolístic entre el primer equip del Club d'Esports de Vendrell i el primer de l'Arbós F. C. Balls i a la nit els do comiat.

A VILASSAR DE DALT

Festa major de Sant Genís durant els dies 24, 25, 26 i 27.

Dia 24.—A la una de la tarda gran tritlleig de campanes. A les quatre i a les nou del vespre grans ballades de sardanes per la còpia Nova Iluro, a la plaça, amb gran il·luminació.

Dia 25.—A les deu, amb assistència de les autoritats locals solemnia ofici a la parroquia cantat a gran orquestra per la Nova Filarmònica, de Barcelona, fent el sèrm Mn. Pau Galceran, beneficiat de la parroquia de Santa Anna de Barcelona. A les onze sardanes a la plaça i concert vocal a la societat L'Estrella, pel cor de la dita societat. A les cinc de la tarda gran partit de futbol al camp del «Vilassar» entre els primers equips Badalona i Iluro. A les nou del vespre sardanes i ball ball a la plaça per les titades orquestres. A la mateixa hora gran concert vocal i musical al local de L'Estrella pel cor de la dita societat.

Dia 26.—Matí, tarda i nit, ball a la plaça. A les quatre de la tarda, gran partit de futbol al camp de l'Esbart, entre els primers equips Granollers contra l'Esbart.

Dia 27.—Ball matí, tarda i nit. Darreterament s'ha pogut convenir que hi hagués sardanes car hauria estat una nota discordant mancar-hi aquest número obligat en tot programa de festa major a Catalunya.

L'homenatge que es volia fer a En Guimerà s'ha ajornat per al dia 9 del pròxim setembre, dia que es calcula que serà una diada catalana de les més grans en aquesta comarca.

A LA GELTRÚ

La festa major de la Geltrú, enguany, ha estat ben típica i variada: s'ha complert tot un programa escollit i ben adient a la solemnitat que es celebrava.

Tota aquella jolius barriada pertu-mada d'espigol, les antigues casetes

emblanquades de fresc, i l'anar i venir del veïns endiumenjats, els forasters avidosos de coses noves, donaven a la Geltrú tot el calient d'un poble que aima i es complau a celebrar, amb fastuositat, llurs festes tradicionals.

Les aïrores matinals desvetllaren agradablement els veïns que poc després emplenaven la cantenaria església per a oír l'ofici que amb gran pompa es celebrà, cantant-hi la capella del mestre Montserrat la missa de Sagrament, de Ribera, i l'econom de Sitges M. Lluís Montfort pronuncià un sèrm meritíssim.

Animats es veleren els carrers durant la carrera ciclista de la tarda, i després altra volta acudiren els geltrunecs a l'església per al rosari i devotes funcions en l'honor de l'Assumpció de la Verge, Patrona de la parroquia.

Animat resultà l'escollit concert que a la plaça de l'església es donà per una nombrosa orquestra tot esperant l'arribada de les autoritats amb el batlle al davant, la compacta gentada que emplenà l'esmentada plaça i carrers afuents, que volien assistir a l'homenatge que s'anava a retre al malaguanyat Mn. Narcís Font, qui fou exemplar rector de la parroquia i hi deixà, com en tota la vila, incomptables mostres del gran zel i sacrifici que atresorava la seva ànima en bé dels seus feligresos i de tots els pobres i necessitats, que a son auxili acudien, sobrant-li temps encara per a esmerçar els seus pocs comuns dots en l'ensenyament dels nombrosos obrers que de nits acudien a les classes del Circol Catòlic, ultra infinitat d'altres obres meritories que seria llarg esmentar. Pel tot això el batlle, adreçant-se als reunits, digué que en nom del Consistori, allí present corporativament, i interpretant el sentir i vius desigs de perpetuar la memòria i agraïment dels geltrunecs, i de Vilanova en general, havia acordat accedir, complaents a la petició dels veïns, donar el nom de «Passatge del Rector Mossèn Narcís» al carrer suau obert al costat del castell. Tirà llavors, el cordó de la cortina que cobria la llosa que perpetuà aquest fet històric de la gratitud d'uns feligresos, d'una vila tota, al bon rector Mn. Narcís.

En nom dels feligresos acceptà la llosa l'actual rector Mn. Antoni Vila, llegint unes inspirades quartilles enllestint la bona memòria de son antecessor. Com el parlament del batlle, fou acollit amb grans aplaudiments. Fortes tronades ho comunicaren a tota la població, mentre les campanes remataven a festa gran, i l'orquestra arrodonia la immensa joia dels presents.

Tot seguit a la plaça del Pou es calà un castell de focs artificials, com ben poques vegades s'acostuma a veure per aquí, i després les aïrores notes de la nostra dansa nacional catalana emplenaren l'espai per llarga estona, i les anelles d'ardits balladors aixamplant-se per a significar l'alegria i germanor de tots els vilanovins en la celebració d'unes festes tan agradables i memorables.

AL CARRER DE VALLADOLID

El carrer de Valladolid celebrarà els dies 24, 25 i 26 grans balls a càrrec del Jazz-Band «Marina», estant el carrer esplèndidament il·luminat.

Incendi a Terrassa

De Terrassa comuniquen que es declarà un incendi a un taller de ser-rar fusta de Ricard i Salles.

El foc prengué importància i destruí bona part del taller, essent dominat pels bombers.

Les pèrdues s'evaluen en 60.000 pes-setes.

Govern civil

Condol

Ahí, el governador civil, per càrrec especial del Rei, va anar a Caldetes a donar el condol a la família del que fou capità de la marina mercant Manuel Deschamps.

Les Revistes

«Agricultura»

Aquesta revista agrícola catalana que publica l'Editorial Catalana ofereix en el seu darrer número 15, el següent sumari:

«El ralm de taula», per August Ma-ras. — «La mosca de la bleda-cave», per Joan Aguiló Garsot. — «Les exportacions de vi a França», per M. J. Rovira. — «Paguesos, aprofiten la truita», per R. Sala. — Els cups per als revestits de ciment, per Lisini An-dreu. — Treballs de repoblació, III. Recol·lecció de llavors forestals, per Segimon Vandrell. — Comentaris. — Informació vinícola, per Pere J. Llori. — Informació oleícola, per Lisini An-dreu. — Noticiari. — Notes del De-partament d'Agricultura de la Man-

23 d'agost
de 1923

Ingressos de la Companyia dels Perrocarrils de Madrid a Saragossa i Alcant

LÍNIES	Quilometres en explotació	Ingressos dels dies 21 al 31 de juliol de			Ingressos des de 1.er de gener al 31 de juliol de		
		1929	1932	Diferència	1929	1932	Diferència
Xarxa antiga .	2.944	Pesetas 6.702.929'01	Pesetas 6.416.313'44	+ 286.615'57	Pesetas 110.661'072'39	Pesetas 107.824.863'67	+ 2.836.118'72
Xarxa catalana .	719	Pesetas 2.617.485'43	Pesetas 2.241.364'64	+ 376.100'79	Pesetas 43.738.793'17	Pesetas 40.023.630'08	+ 3.713.003'09
Tota la xarxa.	3.663	Pesetas 9.320.414'44	Pesetas 8.657.698'08	+ 662.716'36	Pesetas 154.399.795'56	Pesetas 147.860.593'75	+ 6.549.211'81

Dijous, dia 21.

Vapor espanyol «Polars», de Santa Creu de Terol, amb càrrega general.
 Radbot espanyol «Miguel», d'Alcúdia, amb càrrega general.
 Pailebot espanyol «Carlitos», de Palamós, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Palma, amb càrrega general i 124 passatgers.
 Vapor anglès «Nordfield», de Cardiff, amb carbó.
 Vapor espanyol «Marqués del Campos», de Santa Creu de Tenerife, amb càrrega general i 3 passatgers.
 Vapor espanyol «Mótricos», de Palma, amb càrrega general.
 Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i passatges.
 Vapor italià «Villeneuve», de Marsella, amb càrrega general.
 Veler italià «Francesco A.», de Bastia, amb carbó.
 Veler italià «Fortunate», de Specia, amb marbre.

Goleta francesa «Anc Marie Madelaine», en llast, cap a Sines.
Veler espanyol «Arnaldo Oliver», amb càrrega general, cap a Palma.
Palletot espanyol «Sabanelis», amb càrrega general, cap a Tarragona.
Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feiú.

Vapor anglès «Ravenspoint», amb càrrega general, cap a Filadèlfia.
Vapor anglès «Cortez», amb transit, cap a Segunt.
Vapor espanyol «Segunto», amb càrrega general, cap a Cartagena.
Vapor espanyol «W. La Roda», amb càrrega general, cap a València.
Vapor italià «Ansaldo San Giorgio II», amb càrrega general i transit, cap a Gènova i escales.
Vapor noruec «Baibolm», en llist, cap a Viarregio.
Vapor espanyol «Terranova», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor espanyol «Michael Paul», amb el seu equip, cap a la mar.
Vapor italià «Cimarosa», de transit, cap a Gènova i escales.
Vapor espanyol «Polara», en llist, cap a Marsella.
Vapor espanyol «Mabon», amb càrrega general, cap a Mahé.

Tarrega 90 d'agost de 1999

Tàrraga, 20 d'agost de 1992.

Blat blanc, de 42'50 a 43 pessetes els 100 quilos; blat roig de força, de 43 a 43'50 pessetes.

Ordi, de 26'50 a 27 pessetes els 100 quilos.

Favens, de 44'50 a 45 pessetes els 100 quilos.

Alfals, de 12 a 13'25 pessetes els 100 quilos.

Vins del país de 13 a 15 pessetes.

Centre Cotoner de Barcelona

TELEGRAMS OFFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanco anterior	Obriment aval	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCO
Disponible . . .	15.52	00.00	15.23	00.00		00.00
Future:						
Octubre	13.67	13.47	13.60	00.00		13.62
Gener	13.27	13.08	13.23	00.00		13.23
Marc	13.14	N.	13.14	00.00		13.12
Maig	13.00	N.	13.00	00.00		12.99
Juliol	12.79	N.	12.79	00.00		12.79

Alexandria	Agost	Ottobre	Jumel	Tassa anterior	Obriments avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	00.00	27.55	Nbre . .	15.65	00.00	00.00
	Novembre	Gener	Gener	15.35	00.00	00.00
• Sakellaridis	32.28	32.88				

Nova York	Tarifa anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TARIFA
Disponible . . .	25.25	00.00	00.00	00.00
Future				
Octubre	24.00	23.85	23.99	00.00
Diciembre	23.93	23.81	23.93	00.00
Gener	23.81	23.55	23.84	00.00
Març	23.67	23.55	23.68	00.00
Maig	23.62	00.00	00.00	000.0

Nova Orleans	Tanco anterior	Shipment avai	Segon telegrama	TANCO
Disponible . . .	24.50	00.00	00.00	00.00
Future:				
Octubre	23.40	00.00	00.00	00.00
Deseembre . . .	23.46	00.00	00.00	00.00
Gener	23.28	00.00	00.00	00.00
Març	23.32	00.00	00.00	00.00
Maig	23.23	00.00		00.00

23 d'agost
de 1923

VALORS A TERME. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: S'opera de Nords de 88°00 a 95°10, Alacants a 67°70, Gran Metropolita a 153°25, i Transversal de 170°50 a 170°85 i a 170°75.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Deute Interior a 71°45, Nords de 88°15 a 65°05 i a 65°15, Alacants a 67°50, Orensas de 18°55 a 18°40 i a 18°55, Filipines de 234°25 a 232°00 i a 234°25, i Transversal a 171°00 i a 170°75.

Darrera sessió. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: S'ha fet de Nords a 68°15, Orensas a 18°50, i Plates a 46°15 i a 46°25.

De la tancar d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'10 de Nords.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'05 de Nords i no hi ha cap altra comparació de valors.

Francs, 42'00; suïssos, 135'10; belgues, 33'65; lliures, 34'19; lires, 32'50; dolars, 7'515; marcs, 0'0003, i corones 0'0192.

AL COMPTAT. COTITZACIÓ DE VALORS NO INSCRITS ENCARA EN EL BUTLLETÍ OFICIAL

Barcelona Traction and Light Power 7°/₁₀, «1921», a 101'85.
Barcelona Traction and Light Power 7°/₁₀, pref., a 112'50.
Ferrocarrils de Catalunya 6°/₁₀, * a 102'00-102'50.
Companya Espanyola de Colonització 6°/₁₀, * a 94'50.
F. C. Cremallera de Montserrat 6°/₁₀, * a 101'50.
Municipis de l'Exposició 6 per 100, a 99'25.
S. A. Colònia Güell 6°/₁₀, * a 94'35.
Societat Gallega d'Electricitat 6°/₁₀, a 96'00.
Gran Molins Bascos 6°/₁₀, * a 93'75.
Mines de Potassa de Súrta 7°/₁₀, * a 100'00.
Gran Metropolita 6°/₁₀, * a 98'50.
General Tramvies de Barcelona 6°/₁₀, * a 100'85.
Hotel Ritz 7°/₁₀, * a 91'00.
Ajuntament de Sevilla 6°/₁₀, a 95'00.
Productes Pirelli 6°/₁₀, * a 96'00.
Unió Eléctrica de Catalunya 6°/₁₀, a 94'50.

Dèutes Estat		Ajuntaments i Diputacions		Alacant 1.ª hipoteca		Energia Eléctrica 5 %	
Interior							
A	71.60	Municipi semestre.	79.00	A	75.65	Eléctrica Cinca 6 %	80.30
B	71.60	1906 B	60.50	B	75.50	Prod. Forces Motr. 6 %	80.30
C	71.55	1907 D	78.25	C	94.35	Eléctrica Cinca 6 %	80.30
D	71.45	1910 D	77.75	D	79.75	Prod. Forces Motr. 6 %	80.30
E	71.45	1912 E	78.25	E	71.15	Construccions Eléc. 6 %	80.30
F	71.45	1913 E	75.50	F	71.00	Regadins Llevant 6 %	80.30
G	71.50	1912 E	73.50	G	88.25	Hisp. Amer. d'Ele. 6 %	80.30
Exterior		1913 B	78.00		102.00	Prod. Forces Motr. 6 %	80.30
A	88.00	1916 B	77.75	Francia 1864	58.50	Coop. Fluid Eléc. 6 %	80.30
B	87.80	1917 E	78.25	1878	59.25		
C	88.20	1915 B	78.25	Directes	55.25	Vàries	
D	87.80	1919 B	78.25	Córdoba a Sevilla.	59.50	Transatlàntica 4 %	80.30
E	87.80	1920 B	77.30	Badajoz 5 %	97.00	6 %	80.30
F	87.85	1921 6 %	100.00	Orense A. B. C. D. E. F.	36.50	Canal Urgell.	80.30
G	87.75	Eixample 1899	96.50	G. i H. prior.	61.50	Asland 6 %	80.30
Amortit 5 %		1907	90.50	M. Csc. i Portugal, 5 %	87.00	1922	80.30
A	96.70	1913	87.00	M. Csc. i Portugal, var.	35.35		
B	96.65	Bons Reforma	84.35	Andalusos 1. - 3 %	54.00		
C	96.60	Diputació antigues	79.75	2. - 3 %	52.75	Foment d'Obrs 5 %	80.30
D	96.73	B	78.00	3. - 3 %	88.50	6 %	80.30
E	96.90	C	77.50	Com. i Auxiliars de F. C.	80.00	Carbons Berga	80.30
F	96.90	Mancomunitat 1915	74.75	Grat. Tramv. 4 %	80.00	R. C. C. Regants Ebre.	80.30
G	96.95	1920	74.00	5 %	72.50	Construcció Naval 6 %	80.30
Amortit 6 %		Caixa Crèdit Com.	74.00	Tramv. St. Andreu	101.50	Bons	80.30
A	96.95			E. C. Sarria 6 %	92.50	Const. i Paviments 6 %	80.30
B	96.95			F. C. de Catalunya 5 %	94.00	General Regadius 6 %	80.30
C	96.95			Madrid a Arago 6 %	99.85	Mecànica Vellutera 6 %	80.30
D	96.95			G. E. C. Catalans 6 %	99.50	A. Fornes Andalusia 6 %	80.30
E	96.95			Tanger a Fez 6 %	99.50	Tanger Moderna 7 %	80.30
F	96.95			Tramvies Sevilla 6 %	99.50		
G	96.95						
Tres. v. gener	1924 A.	Ferrocarrils i tramvies		Aigua, Gas i Electricitat		Accions	
v.	1924 B.	Nord Espanya 1. ^a s.	68.25	Barcelonesa Elect. 1900.	89.00	Catalans Gas a D.	77.30
v. febrer	1924 A.	2. ^a s.	83.75	1907.	82.00	6 %	77.30
v.	1924 B.	3. ^a s.	85.00	1912.	87.50	Hisp. Amer. d'Ele. 5 %	87.15
v. octubre	1923 A.	4. ^a s.	82.25	1913.	87.25	6 %	87.15
v.	1923 B.	5. ^a s.	82.85	6 %	95.00	Hullera Espanyola	87.15
v. Nbre.	1923 A.		82.85	Aigües Barcelona 6 %	83.00	Espanya Industrial	87.15
v.	1923 B.		82.85	Catalana Gas E.	75.00	Peninsular Telefons	87.15
				6 %	74.25	Hispansu Suïssa	87.15
				G. 6 %	94.25	Hotel Ritz 6 %	87.15
				Bons	92.25	Anonima Croc	87.15
				Mallorquina d'Ele. 6 %	101.75	Banc Barcelona ntes.	87.15
Estrangers							
Cèdules Argentines 6 %	2443	Especials Pamplona.					
Obligacions		Privatitz Barcelona					
Port de Barcelona	93.00	Asturies 1. ^a hipoteca.	64.15				
de Melilla	100.00	2. ^a	64.00				
de Sevilla a D.	93.00	3. ^a	63.50				
de Gijón Músel	95.00	Lleida a Reus	67.00				
Gob. Imp. Marroc 5 %	79.00	Villalba a Segovia	74.25				
Caixa d'Emis. 5 %	85.85	Especials Almansa	74.35				
		Almansa a Valencia sd.	66.85				
		Mines Sant Joan					

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut consideració. Deixem constatat l'últim canvi a guisa del llegidor.

els 100 litres; idem d'Aragó, de 30 a 35 pessetes.
Alcohol, de 200 a 250 pessetes els 100 litres.
Mistales, de 70 a 75 pessetes els 100 litres.
e Anissats, de 140 a 300 pessetes els 100 quilos.
Ous, a 3 pessetes la dotzena.

**Canvis facilitats per la
Banca Marsans, S. A.**

per 100 Interior Espanyol	000'00
» 100 Exterior »	000'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	0'0000
Renda russa 3 per 100	00'00
» 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	550'00
Renda francesa 3 per 100	56'90
Accions Rio Tinto	22'25

RENT DE L'O

(Preus de compra)		
Alfons	135'00	percent
Isabel	138'50	» »
Unces i mitges unces	134'50	» »
Quart d'unça	134'50	» »
1116 d'unça	134'50	» »
Francs	134'50	» »
Dòlars	7'10	» »
Lliures	34'00	» »

Banca Tusquets, S.A.

CANVI - VALORS - CUPON
Bonifici del Centre, setembre 9

4 per 100 interior, comptat	71'65
» fines.....	87'50
» fi pròxim....	88'00
Amortitzable 5 per 100 (1920)..	93'50
Banc d'Espanya.....	578'00
Arrendateria de Tabacs.....	245'00

Stat. Gral. Sucr. - Obligacions	84
» » Ac. preferides	34
» » ordinaries	00
Frances.....	00
Lliures..	00
Banc Espanyol Rio Plata	228
Cèdules hipotecaries	89

Aconseguireu una excursió ideal portant una làmpara **LOT**. Amb la seva llum clara i potent caminareu de nit confiats com en ple dia.

Espectacles

Teatre Novetats

Circ Equestre
Gran companyia internacional acrobàtica-equestre, còmica i musical. Director Mr. Ventura Gannan. Inauguració de la temporada oficial de 1923-24, dissabte, 25 d'agost, a dos quarts de deu en punt de la nit. Presentació de la companyia. C. Fontanals, equestres; Chassino, ombromantista; Les tres Beretta, olímpics; Mr. Rapidet equestre; Yamamoto-Koyoshy, japonesos; Les 4 Maryland, saltadors a la bàscula; The Great Rautette, art i força; Idmeyes, alambrista còmic;

60 galls comedians, 60 presentats per Torkat i Miss D'Aliza

Fred Silvester i C.
Meravellosos, originals, únics

Les 4 Uessemes
Novena meravellosa del món

Entrades còmiques pels molt graciosos i aplaudits clowns

POMPOFF, THEDY i EMIG
Navas i Gerome, Augusts de soirées; Silva, Kodak i Alé. — Cada diumenge, dijous i dissabtes, matineses especials. Dijous, a la nit, primera gran moda. Es despatxa a comptaduria per al dissabte a la nit, i diumenge

per al dissabte a la nit, i diumenge

tarda i nit. DEBUT. EL VINENT DIS-SABTE, 25 D'AGOST, DEBUT.
Queden anul·lats tots els «pases» de temporades anteriors.

ELDORADO

Coliseu de varietats
Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Projectió de notables pel·lícules. Gran quadre d'atraccions. Exit de JACK HAMA i els seus JAZZ-GIRLS, cantants i balls anglesos i americans. La gentil ballarina PILAR YVON. Exit dels graciosos excèntrics VITALI i ORI-BE. Grandiosos exlits dels colossals equilibristes a gran força BARTROS, i l'ovacionada i bellíssima cançonista CANDIDA SUAREZ en el seu selecte repertori.

Teatre Bosc

Temporada popular d'òpera
Avui, divendres, assaig. — Demà, dissabte, 25, a tres quarts de deu de la nit. Primera de la sèrie de Revellins. Programa: Primer: la grandiosa òpera de Puccini BOHEME. Artistes: senyoretas Corominas i Montebello, i els senyors Santuhí, Valls Flonti, Fernández, Oliver i Serretí. Chors. Banda en escena. Segon: gran festa catalana en la qual pendran part artistes d'òpera cantant «MALG», de Borrás de Palau; «CONCELL INUTIL», de Greig, i l'«Esbart Català de Folklore». En resum, una vetllada monstre, a preus populars.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Primer: TOROS DE PUNTA, LA RUBIA DEL FAR-WEST, per Lledó, i BARCELONA EN RODOLINS VISTA PER FORA i PER DINS. Butaca de primera classe, 2 pessetes; de segona, 1'50; regalades les altres localitats. Nit, a dos quarts de deu. Primer: TOROS DE PUNTA; segon: estrena del DOCTOR MAXIMO, i l'èxit del dia, BARCELONA EN RODOLINS VISTA PER FORA i PER DINS.

Teatre Círcol de Sans

FESTA MAJOR DE 1923
Inauguració del teatre completament restaurat, avui, divendres, a les deu de la nit, amb l'òpera del mestre Pahlissa.

MARIANELA
per les típies Merod Pujol, Concepció Velázquez, i els artistes cantants Josep Farràs, Ricard Fusté, Joan Gil-Rey, Fortuni Bonanova. Chors, cos de ball, 50 professors d'orquestra, dirigits per l'autor de l'obra En Jaume Pahlissa. Segon: presentació de la xamosa cançonista.

GOYITA
Tercer: acte de concert per l'eminent tenor català

EMILI VENDRELL
a piano i a orquestra. Mestre director Ferran Obradors.
Despatx a la taquilla i al Centre de localitats, Plaça de Catalunya. Dies 25, 26 i 27 d'agost, i 1 i 2 de setembre.

tembre, grandiosos balls de Societat. Queden invitades les societats aliades.
Cada dia, extraordinari servei de tramvies en acabar els espectacles.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona
Avui, divendres, Moda. Dues estrenes: ORGULL DESTONAT, per Wallace Reid i Mae Murray. BOJA REMATADA, Programa Ajuria, per Dorothy Gish. DESINTERES, per Norma Talmadge. ANEM A LES CARRES, còmica. — Demà, dissabte: ANTONI EL TERRIBLE, per Theodor Roberts. — Diumenge, a la nit, estrena: EL JURAMENT, per Lina Cavalieri.

Cine Princesa

Granvia Layetana. — Telèfon 1371
Tocant a la Plaça de l'Angel
Aquest local disposa d'una temperatura agradable per la seva gran renovació d'aire. — Avui, divendres, programa escollit i variat, sempre de gran èxit. LA MALEDICCIO DE L'ENDEVINAIRE, interessant film dramàtic, per eminents artistes. D'HOMES A HOME, grandios film dramàtic, interpretat pel tan desitjat artista Harry Carey (Cayena), gran èxit. L'AUTOMOBIL VERMELL, formosa comèdia dramàtica, interpretada pel gran artista Herbert Ravlinson. DE LA FLOR AL PERFUM, sensacional cinta de varietats. DES-

PRES D'UNA NIT TOLEDANA, còmica de gran broma. — Diumenge, a la nit, estrena de la sensacional cinta L'ENGANY DE LA IL·LUSIO, per la simpàtica artista Viola Dana. — Dilluns, extraordinari programa. Tot estrenes, en el qual figuren les tres estrelles més bones: Clara Kimball, Gladis Walton i Viola Dana.

TURÓ PARK
PARC DE MODA
Deliciosos jardins
Grans atraccions.
Totes les nits, concert per la BANDA CAÇADORS DE PLASENCIA
Cafè-Restaurant de primer ordre.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, qual no ens és possible fer-ne la necessitat absoluta (sense la el menor cas) d'avaluar degudament els originals amb un segell o una firma.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
P. DE SATRUSTEGUI
El vapor
sortirà el dia 25 d'agost de Barcelona, el 26 de València, el 27 d'Almeria, el 28 de Màlaga i el 29 de Cadix cap a Nova York, Havana, i Veracruz.

El vapor
sortirà el dia 17 d'agost de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Cornuà, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costa Rica i Pacífic amb trasbord a Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC
LEON XIII
El vapor
sortirà el dia 10 d'agost de Barcelona, el dia 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, La Mayra, Puerto Cabello, Caracàs, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamá a Guayaquil, Callao, Valparaíso, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaíso. Sortida de Valparaíso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES
INFANTA ISABEL DE BORBON
El vapor
sortirà el dia 4 d'agost de Barcelona, el 6 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ
LEGAZIPI
El vapor
sortirà de Corunya el dia 28 d'agost, cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 1 de setembre cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquí port el 6 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escales abans indicats.

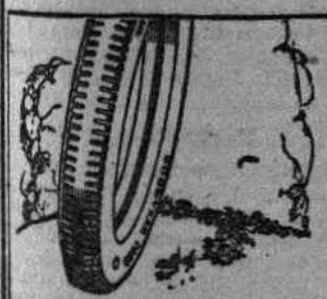
LINIA DE FERNANDO POO
ALICANTE
El vapor
sortirà el dia 15 d'agost de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Poo.

SERVEI ESPECIAL
El vapor «REINA MARIA CRISTINA» sortirà de Barcelona el dia 16 d'agost, el 17 de València, el 19 de Màlaga, i el 21 de Cadix cap a Puerto Rico i Nova York, admetent càrrega i passatgers.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Llinia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte emeral, com ha acreditat en son diàtat servei. Tots els vapors venen Telegrafia sense fils.

Considere los hechos de esta cubierta

La coberta de Corda Wingfoot de Goodyear, si bé de preu reduït, s'ha basat la seva fabricació en els mateixos mètodes de dibuix i construcció que s'utilitzen per a les justament famoses cobertes de corda de Rombes de Goodyear (All Weather)

Es una coberta de qualitat, fabricada per a donar un llarg recorregut igualment que totes les altres cobertes Goodyear han fet en el passat.

GOODYEAR

BALNEARI «LA PUDA DE MONTSERRAT»

Una hora de Barcelona 15 juny - 15 octubre
Termes sulfurado-sódico-azoades radio-actives
Tractament hidro-mineral de l'Artrisme, Reuma, Herpes, Avariosis i malalties de la pell.
Vaporaris naturals, de fama mundial contra la predisposició als catarros (nasal, laríngic, bronco-pulmonars), bronquitis, ofec i afeccions post-grip.
Viatge. Llinia Barcelona-Martorell-Manresa (Estació Magòria). Tots els trens. Bitllets Baixador LA PUDA
Informes. Diagonal, 460, i Balneari (Telèfon 507 Martorell).

Dispeses

Desitjo un jove
a dormir, Sant Honorat, 9, segon, 2.ª, tocant plaça St. Jaume

Casa particular
1 o 2 boniques habitacions a tot estar. Carme, 10, 3.ª, 2.ª

Cedeixo habitació
útxosa per a senyoreta amb as-o sense. Cadena, 13, 1.ª, 1.ª

Comandes
Corredor
a comissió que visiti cases de construccions de ferro i maquina-ria. Esc. 5171, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci)

Mecanògrafa
amb molta pràctica es necessita indicar edat i referències. Escriure a l'E. E. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci)

Personal
d'ambdós sexes i totes edats entrenat per a impressionar pel·lícules de la «U. A. G. Films», Gomis, 84, de 10 a 1 (mitja presentació sense assaig, mal vestit i sense instrucció no és acadèmica)

Encarregats despatxos
Comissionista que es dedica a la venda d'objectes d'escriptori desitja posar-se en relació amb els dits encarregats. Beneficis a partir sense fer res, guanyareu molts diners. Reserva absoluta. Esc. a J. P. R. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16 (anunci)

Barcelona-París
Reorder, es roben tota classe d'encàrrecs, Duc de la Victòria, 14.

Jove
bona presentació, immillorables referències, desitja col·locació amb son 50 duros mes per necessitar-los imprescindiblement, bona lletra i un xic de mecanografia, 18 anys. Escriure 6162, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, anu-

Jove de 25 anys
s'ofereix per encarregar de magatzem o cosa anàloga, confança, mil o dues mil ptes. Escriure a 5182, Rbla. Flors, 16, anu-

Tenedor de llibres
molt pròctic s'ofereix per llores. Llibreteria, 4, pral-

Topògraf
per a perfils i ubicacions de terres es necessita. Enviau ofertes amb apiluts, referències i pretensions al número 5179, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci)

Desitjo jove
a dormir, Sant Honorat, 9, segon, 2.ª, tocant plaça St. Jaume

Noi per a eucàrrecs
es necessita Petritxol, 9, entrada

Anuncis
Taberna-Bar i menjar traspas-passos molta clientela, tocant carrer Carme.

Botiga
comestibles tocant al Mercat Sant Antoni.

Botiga
amb habitació, lloguer 12 ds. Traspasso.

Espardenyeria
molt cèntrica gran vivenda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspas.

Botiga
amb gran vivenda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Empresa Ideal d'Informació
Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 6 de la tarda

Vendes
ELECTROMOTORS I DINAMOS

especialtats en les ELECTROQUIMICA
Bobinats - Instal·lacions Reparacions

Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells) Corts Catalanes, 418. T. 558 H.

Terrenys
a preus ventatjosos per a vendre

en bloc o en parcel·les, formant en total una 14 solars, situats davant a la Sagrada Família. Raó: «Federación de la Propiedad». Escudillers, 4, 7 i 9, primer, segona

Lloguers
Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 75, entressol. C. BIEGER.

Magatzem
gran amb soterrani, espaiós i molt clar, es lloga, Corts, 431.

Tapissos pintats

La casa més important d'España. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició permanent de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs. Enmotlures. No compreu sense visitar aquestes cases.
F. MONTFALCÓN
Boters, 4, final Portaferrissa.

COPIES
Circulars
reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH
LES MES PERFECTES

Casa Garcia Suarez
38, Rambla Catalunya
Telèfon 4335 A.

Joies d'ocasió
Safates i serveis de plata, a pes. Compro or, plata, platí, brillants i perles.
Joaquín de J. Mañes
Rambla de les Flors, 9 A
Cardenal Casañas, 8.

ES VENEN
un saló, un menjador i alguns objectes. Casp, 31, primer, 2.ª

Casa a Badalona
en renda, dos pisos i baixos amb jardí. Renda 6 1/2 net. Preu 50.000 pessetes. Raó: Santa Madrona, 28, Badalona.

Finca rústica
superfície 5 hectàries, regadiu oliveres, avellaners, garrofers, vinya, cases per als senyors i masovers, electricitat, etc. es ven, preu gansa. Esc. 5177, Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, (anunci)

CASETA
barraca feta tota d'obra a Montjuïc es ven per 1.500 ptes. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci)

Cadaires
lavabos, miralls, bufet i llits. Venc a baix preu. Palma Sant Just, 1, primer.

Gramola
potent, luxosa i clara, venc. Angels, 1, pral., 2.ª

Traspassos
Pis moblat

amb despeses, traspas per 15 mil pessetes, 10 habitacions. Lloguer 45 duros en punt cèntric. Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16 (anunci)

Pis gran
amb despeses, urgeix traspas-sar pel valor dels mobles. Raó: Rbla. Flors, 16, baixos.

Lloguers
Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 75, entressol. C. BIEGER.

Magatzem
gran amb soterrani, espaiós i molt clar, es lloga, Corts, 431.

Pis gran

sense traspas, lloguer 40 duros tocant Ramblas. Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16, Anunci.

Piset en torre
4 habitacions, menjador, cuina, water, safareig, aigua i electricitat, lloguer 20 duros, traspas pel valor dels seus mobles. Empresa Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16

TORRE
a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspas. Emprat Ideal d'Informació, Rambla de les Flors, 16. De 3 a 5 tarda.

València, 187, segon
cambrà Aribau, habitació ben moblada, per a senyor, b. c.

Avisos

PER A ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL D'INFORMACIO estalviareu temps molèsties i diner. 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4883 A

SE DONARAN

facilitats a persona competent que conegut amb pràctica la compra i venda de finques, terrenys i traspasos d'establiments, per a establir-se. Escriure a D. F., Rambla de les Flors, núm. 16. Anunci.

ULMARIOL

calma a l'acte i cura en pocs dies tota classe de DOLOR

Medicament per ús extern. Laboratoris MORATÓ - Palantordera

Es fan traduccions

en els idiomes angles, francès i italià, per professor competent. Dirigir-se a «LA VEU», 43.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 391.

Maquines de calcular

OCASIONS

en marques canviades per les calculadores suïsses representades per la casa.

JOAN FREY

Barcelona, Rda. Sant Pere, 35 Secció especial de Vendes a Plassos

DARRERES INFORMACIONS

Insubordinació militar a Màlaga Soldats que es neguen a embarcar

CONSELL INESPERAT. — INSUBORDINACIÓ A MALAGA. — S'HAN ADOPTAT MESURES ENÈRGIQUES

Madrid, 24, 12'30 matinalada. Aquesta nit s'ha reunit inesperadament el Consell de ministres al ministeri de la Guerra, a petició del ministre de la Guerra.

La notícia d'aquesta inesperada reunió ha produït gran revolt.

Els periodistes s'han posat en moviment, procurant parlar amb els ministres, però tots s'han negat a rebre'ls.

Els periodistes han acudit al ministeri de la Guerra, però tots llurs esforços per a obtenir referències del Consell han estat inútils.

Als paisans se'ls negava l'entrada al Pelau de Bonavista.

Ja prop de mitja nit, el president del Consell, que sopava al Casino de Madrid, ens ha rebut, a dos periodistes, i ens ha fet les següents manifestacions:

A un quart de nou, cridats pel ministre de la Guerra, s'han reunit els ministres que es trobaven a Madrid.

El general Atxapu els ha donat compte que acabava de rebre un telegrama del governador militar de Màlaga, comunicant-li que s'havien insubordinat els soldats del regiment de Garrellano que es disposaven a embarcar cap a Melilla, fent ús de les armes, creuant-se diversos trets, resultant mort un sotsoficial.

S'han adoptat algunes mesures per a reduir els amotinats, els quals han continuat el viatge a Melilla. El Consell ha deliberat sobre aquests fets i s'han adoptat mesures enèrgiques per a evitar la repetició de tals successos.

Ha afegit el president del Consell que el ministre de la governació facilitaria aquesta matinalada a la premsa la referència de l'esdeveniment a Màlaga.

Les notícies particulars són nul·les, puix s'han incomunicat les línies de Màlaga, Almeria, La Línea i Cádiz, o sigui tots els ports d'embarcament de tropes cap a Melilla.

Se sap que regnava gran efervescència a Màlaga amb motiu de l'embarcament dels soldats, i avui han sorgit al moll algunes disputes i incidents. Uns soldats de quota s'han rigut de la Marxa Reial tirant botelles i altres objectes als músics. Algú ha intentat rependre'ls i aleshores ha sorgit el moti, creuant-se alguns trets.

Reduïts els revoltosos, ha continuat l'embarcament, i el regiment ha sortit cap a Melilla.

DE MALAGA. — LA CENSURA

Màlaga. — Al vapor «Lázaro» han embarcat aquesta tarda, cap a Melilla, tropes pertanyents al regiment de Garrellano.

En anar a embarcar sorgí..... (Llarga interrupció de la censura.)

ELS FETS DE MALAGA. — LA RE-

UNIO DELS MINISTRES. — RESERVA. — LA CENSURA

Madrid, 24, 2 matinalada. Aquesta nit es produí entre els periodistes una viva emoció, perquè assabentats que al ministeri de la Guerra s'havien reunit inopinadament els ministres que es trobaven a Madrid, es trobaren amb la desagradable sorpresa que els soldats de guàrdia del Palau de Bonavista tenien ordre rigorosa, donada pel sotsecretari de Guerra, de no permetre l'accés a ningú.

No fou respectada la condició de periodistes, essent inútils tots els esforços que realitzarem per aconseguir el nostre desig.

Els ministres s'havien reunit a tres quarts de vuit i no acabaren fins a dos quarts d'onze, hora en què el president del Consell i el ministre de la Governació es traslladaren al Casino de Madrid per a sopar.

Circulaven els més contradictoris rumors sobre els motius de tan misteriosa reunió, encara que ja s'havien fet públiques les notícies de que a Màlaga amb ocasió de l'embarcament de tropes cap a Melilla s'havien produït lamentables i dolorosos successos.

A les vuit de la nit s'ha col·locat un avis a la Interurbana de Telèfons

dient que per avaria a la línia no es podia comunicar amb Màlaga, Almeria, Cádiz i La Línea, que són precisament els ports destinats a l'embarcament de tropes cap al Marroc.

Ningú concretava l'esdeveniment, fins que, prop de les dotze de la nit, alguns periodistes han aconseguit entrevistar-se a la terrassa del Casino de Madrid amb el senyor García Prieto.

Fou el president del Consell molt poc explícit en les seves manifestacions, assegurant que l'esdeveniment era que amb ocasió de l'embarcament de soldats de diversos regiments a Màlaga per a cobrir baixes, els de Garrellano s'havien amotinats, donant crits subversius i negant-se a embarcar i procurant cercar solidaritat amb altres companys de diversos regiments. S'havien fet diversos disparats i s'hagué de lamentar la mort d'un sub-oficial d'enginyers. Alguns dels disparats es feren contra les caixes de municions.

Hi hagué moments de molta gravetat, però s'ha aconseguit sufocar el moti i ha continuat l'embarcament amb normalitat.

S'havia pensat reclamar tropes de Ronda, però el mateix governador militar considerava desaparegut el perill, havent-se adoptat mesures molt severes per a impedir que es repetixin aquests fets, la gravetat dels quals, no sols pel fet mateix, sinó pel símptoma, no passa desapercibuda al Govern.

Es clar que el Govern ha reservat tots els acords, però els ministres revelaven una viva contrarietat, en tenir coneixement dels successos.

A Governació, el ministre ha facilitat aquesta matinalada la següent referència.

— Senyors: He de manifestar-vos que a Màlaga, aquesta tarda, en embarcar forces cap a Melilla, un grup de soldats es negà a fer-ho, originant-se amb aquest motiu..... (La censura talla la comunicació, essent inútils tots els esforços fets per a poder transmetre la versió oficial dels successos de Màlaga.)

LES BAIXES

Un cronista d'un periòdic madrileny diu de Melilla estant que les nostres baixes en l'operació d'ahir són 800.

MALALT

Es troba greument malalt a París el germà polític del president del Consell, senyor Montero Villegas.

NOMENAMENT

En la signatura de Finances figura un Decret nomenant delegat de Finances de Biscaia a don Marcell Prendes Pola, cap de negociat de primera classe i administrador de contribucions a la «provincia» de Segòvia.

ROBATORI ESTRANY

El consol de Guatemala en aquesta Cort s'absentà abans d'ahir al vespre per a passar uns dies d'estiu. Per a no deixar abandonat el domicili, en el qual habita sol el matrimoni, hi deixà els seus pares i una germana. A més a més com que havia observat la presència de gents sospitoses, abans de sortir de Madrid demanà per telèfon a la Direcció d'Ordre públic que establís un servei de vigilància.

D'aquest servei s'encarregaren dos agents i com que no veleren res que podés justificar l'alarma, preguntaren al vigilant, el qual els va dir que no havia vist a ningú per aquells voltants. La mateixa pregunta feren al porter, quedant sorpresos quan aquest els va dir que feia uns deu minuts havien robat al domicili del dit consol, emportant-se joies per valor de 10.000 pessetes.

A LA PRESO

Practicada l'aptòpsia del nen Pere, ha estat detingut el coronel retirat de Veterinària senyor Molina Serrano, puix sembla comprovat que el nen morí a conseqüència d'unes patades que li donà el senyor Molina Serrano en sorprendre'l fent les seves necessitats a la porta del seu domicili.

El senyor Molina Serrano ha ingressat a la presó.

L'OPINIO DEL GENERAL BURGUETE

El general Burguete, parlant amb un periodista, ha negat la notícia referent a estar sumariat per la publicació d'un article en un periòdic, en el qual feia determinades apreciacions sobre la situació a l'Àfrica.

Després ha dit el general Burguete que tot el que exposà en la seva memòria s'ha confirmat.

Tard o aviat — ha afegit — se'n donarà la raó, puix és indispensable anar a Alhucemas si volem pau al Rif i poder treure posicions i reparar forces.

ELS INCIDENTS DE BILBAO

Bilbao. — Conforme als rumors circulats anit passada, en les primeres hores del matí d'avui, i en diferents llocs de la ciutat s'han presentat grups d'obrers armats de pistoles, pretenent que passessin per la força els tramvies, i que parés el treball a les fàbriques i tallers.

Prop de Sant Nicolau, en sortir els tramvies de la línia de Santurce, foren detinguts per grups d'obrers, pistola en mà, amb les quals amenaçaven els conductors.

Poc després arribava la força pública i immediatament han sortit els tramvies.

També a Santurce i pel mateix procediment s'ha impedit la sortida dels cotxers, però l'oportuna arribada de forces de la guàrdia civil li fet que es restablís el servei.

Els grups s'han dirigit a la fàbrica del senyor Echevarria, pretenent que passessin els obrers. La guàrdia civil els ha amenaçat amb les carabines i els revoltosos s'han retirat.

En algunes fàbriques i tallers de l'Elxampla s'ha aconseguit que passessin alguns obrers. També s'han paral·litzat els treballs en alguna obra entre elles el Banc de Bilbao i un edifici de la Diputació, on estigué instal·lat l'Ateneu.

Cinc homes, pistola en mà, al camp de Volatin, pretengueren parlar un tramvia.

En aquell moment es retirava de prestar servei una parella de la guàrdia civil.

Els cinc obrers, en veure els guàrdies, creient que anaven a detenir-los, dispararen les pistoles.

Els guàrdies repel·liren l'agressió, resultant ferit un dels pistolers anomenat Eloi Serrano.

El ferit fou traslladat a l'hospital militar.

Hi ha hagut altres incidents de menys importància.

A tres quarts d'una de la tarda un tramvia urbà de la línia de l'Hospital, quan baixava pel carrer de Sant Francesc, fou tirotejat per alguns subjectes.

A conseqüència dels trets resultà mort un tramviari anomenat Celerí Zugasti.

Malgrat això, la població no ha perdut el seu aspecte.

Els obrers han repartit un manifest dirigit als treballadors dient que mentre a les mines lluiten els companys la burguesia es diverteix, cosa que no es pot consentir. Pafeu tots — diu — per 24 hores, com a solidaritat amb els minaires.

A les primeres hores de la tarda han tancat els establiments.

Grups d'obrers han continuat recorrent tallers i fàbriques invitant als que treballaven a abandonar la tasca.

A les sis de la tarda hi ha hagut un altre tiroteig al costat del pont de l'Arenal.

Passaven en un tramvia alguns guàrdies de seguretat, que es fixaren en uns sospitosos, i en intentar detenir-los per a registrar-los, els sospitosos dispararen pistoles. Els guàrdies repel·liren l'agressió.

A dos quarts de vuit de la tarda, als voltants de la Casa del Poble..... trets..... tres morts.....

(La censura priva la transmissió de la notícia.)

NOTA BURSATIL

La Borsa es presenta irregular i sense negoci.

Les dues primeres sèries d'Interior no es cotitzen, fent-se les següents a 71'65 amb alça de 40 a 65 cèntims.

L'Extèrior també puja i l'Amortitzable està ofert en baixa.

El Banc d'Espanya cedeix dos enters, i el Rio de la Plata en guanya altres dos; les Sucretes flueix i les Felgueres i el Metropolità s'ostinguts.

La moneda estrangera acusa baixa general, baixant els francs, a 42'40, les lliures a 34'15, els suïssos a 136'50 i les llires a 32.

Els marcs, particularment, estan a 1'80 pessetes el milió.

VISITA COMENTADA

Aquest matí ha estat a Capitanía general, conferenciant amb el general Muñoz Cobos, el general Burguete. S'ha comentat molt aquesta visita.

MANIFESTACIONS D'EN BERGAMIN

Vitòria. — L'ex-ministre conservador senyor Bergamín, el qual es troba estudiant a aquesta capital, ha fet al redactor d'un periòdic local, les següents declaracions:

— Els temps en què vivim no són els més a propòsit per a fer declaracions polítiques; el moment present és perquè ens trobem saturats de serenitat i calma, que ens faci sentir més com espanyols que com polítics.

Ara tots hem d'ésser ministerials, puix ja hi haurà temps per a explicar al país l'actuació i desenvolupament de cada un.

INFORMACIO DE MELILLA

Melilla. — Es coneixen més detalls de les operacions realitzades ahir. L'aviació realitzà un gran esforç.

Un aparell que ocupava el capità Barrerero, portant com bombardier al sergent Fernández, aterrà violentament a la posició de Cudia, a causa de que els disparats de l'enemic havien obert alguns forats al dipòsit de la gasolina.

Els que ocupaven l'aparell resultaren lleument lesionats.

Els cuirassats «Espania» i «Alfonso XIII» i el «Reina Regente», bombardejaren la costa d'Alhucemas.

A les dues del matí, arribaren a aquest port els canoners «Lauria» i «Cadalso», conduint 48 ferits, entre ells un tinent de la mehalla, anome-

nat Gómez Hidalgo, i el tinent Guadase del batalló de Melilla.

També ha portat el cadàver de l'alferez Lacea.

El metge del canoner «Lauria», situat a la platja d'Afrau, curant ferits.

Se sap que els rebels han tingut nombroses baixes.

Les forces que hi havia a Tifarut han estat rellevades per a descansar a campament de Dar Quebdani.

Les tropes, en el seu avanç d'ahir, trobaren que l'aparell del senyor Lacea va caure en la línia enemiga.

Intentava proveir la posició de Tifarut.

Les notícies fins aquí arribades diuen que morí el tinent Salgado, que anava de bombardier i resultà molt greu el capità Vila, el qual se suposava mort.

Aquest matí a primera hora ha arribat un nou comboi de ferits.

S'espera que durant el dia d'avui quedin evacuades les posicions i instal·lats en els hospitals de la plaça tots els ferits que es trobaven en les infermeries de Dar Drius i Dar Quebdani, inclosos els de caràcter greu.

Aquesta tarda es verificarà l'enterrament dels oficials i soldats morts portats a la plaça.

Comencen a arribar contingents de tropes que van a cobrir baixes.

CONSELLS DE GUERRA

Ferrol. — A la capitanía general d'aquest departament marítim es verificarà demà, divendres, un consell de guerra contra un tal Silvestre, processat pel naufragi del vapor «Enrique», i altre contra Antoni Rodríguez, per averies en el vapor «Lola».

DESGRACIA

València. — A la línia del Nord ocorregué un desprendiment de roques.

Foren sepultats alguns obrers, resultant morts Fancosc Garcia, de 19 anys, i Eustasi Martín, de 40, i altres tres obrers ferits.

Curiositats mundials

PER SALVAR LES BALENES

El ministre britànic de les Colònies prepara una expedició de llarga durada que tindrà per missió estudiar els usos i costums i manera de viure de les balenes.

Un vaixell famós, el vell «Discovery», del no menys famós capità Scott, ha estat adquirit pel Govern i aviat marxarà cap a les Illes Falkland, on les balenes abunden.

Les illes Falkland, o sigui les Malvinas, estan situades al capdevall de l'Amèrica del Sud, davant de l'Estret de Magallanes.

La tasca de la missió serà difícil, perquè es tracta de descobrir les habituds migratòries d'aquestes besties enormes, i l'objecte és reglamentar la pesca, ja que actualment no és pesca el que es practica, a les regions septentrionals, sinó una veritable destrucció.

L'extermini de les balenes causaria la ruina d'un grapat d'indústries, i d'aquí la decisió del ministre de les Colònies.

A CAMPRDON HI HA «ARRIBAT TROPA»

El gran Ciceró es queixava en el seu temps que tenia un cap com uns tres quartsans («mentis impotens efflor») a causa del llenguatge en què estaven escrits els llibres que usava. Es veu que l'harmonios i elegant idioma llatí era adulterat llastimosament per despreocupats o per estúpids.

Si Ciceró estigués a Camprdon d'altra manera es queixaria. Allí no adulteren el llenguatge; el canvien per un altre. En el cor dels Pireneus, uns senyors han tingut la genial penada de representar una comèdia en castellà, i, si els actors i actrius paraven el castellà tal com ha estat utilitzat per escriure els programes — un dels quals ha vingut a les nostres mans — devia resultar la tal re-

presentació una cosa sumament divertida.

Si Cervantes hi hagués assistit, s'hauria mort d'un atac de februra. S'hi estrenaven tres decoracions. No diu el programa, i és llàstima, si també eren pintades en castellà.

Però es veu que a Camprdon deu constituir una mania el parlar en castellà com si hagués arribat tropa, que deien els nostres pares. Un que ha estat en aquella població en diu que va veure una allocució de l'alcalde en una planxa de ferro aporcellanat... i també en castellà. Quin goig deu fer la literatura de l'alcalde Literatura de ferro aporcellanat!

El cas de Camprdon, on hi ha gent que viu amb un retràs de quaranta anys, és tan curiós que no hem vacil·lat a posar-lo en la secció de «Curiositats Mundials», com les extravagàncies dels rangus o les gatzades dels negres de l'Àfrica Central.

EL CABELL ROS

«Excelsior», parlant de la moda femenina del cabell ros, gràcies a l'aigua oxigenada, recorda que en altre temps, aquest color de cabell era una desgracia.

A l'Edat Mitjana era tan odiat el color ros, que en la representació dels Misteris, Judes apareixia sempre amb el cabell i la barba d'aquest color, com a signe de perversitat.

No obstant, en els temps de disfavor per aquesta mena de cabellera, alguns que les tenien d'aquest color esdevinguern celebres, com el poderós monarca Frederic Barberoja, Catarina de Medici, Isabel d'Anglaterra, Cesar Borgia i Shakespeare.

El caràcter d'aquests personatges sembla donar raó al doctor anglès Pearson, qui pretén que en l'arrel del cabell ros es troba més energia, més activitat i més sensibilitat que en les del castany o negre.

S'entén, el ros natural. El cabell «oxigenat» se remou sol.